

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΚΟΣΤΑΣ ΑΘ. ΡΟΥΣΗΣ
1929-1968
ΟΙ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ
ΔΩΡΕΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ
ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ-ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΥΓΝΟΜΟΝΟΥΝ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1980

170. Μάης - Ιούνης 2013

170. Μάης - Ιούνιος 2013

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού
ΚΟΝΙΤΣΑ»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. - fax. 26550 22212

Κιν. 6979138737

periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 15 Ευρώ,

Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές
στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 170 Μάης - Ιούνιος 2013 • Euro 3

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Σελ.

161	Αφιέρωμα στον Κώστα Ρούση
Ιστορικά στοιχεία για τους οικισμούς της κοιλάδας
Κόνιτσας, <i>Χ. Γκούτου</i>
173	Η κατασκευή της Γέφυρας Κόνιτσας, <i>Χ. Γκούτου</i>
179	Ποιός έχτισε το γεφύρι της Κόνιτσας, <i>Αργ. Πετρονώτη -
Βασ. Παπαγεωργίου</i>
181	Δελτίο Τύπου Δήμου Κόνιτσας
184	Στη μνήμη Γ. Λυμπερόπουλου, <i>Αργ. Πετρονώτη</i>
189	Η κατσαρόλα, <i>Π. Λαζαρόπουλου</i>
191	Πρόγραμμα εκδηλώσεων Δήμου Βιβλιοθήκης
195	Σύνδεσμος Αποφ. Γυμν.-Λυκείου Κόνιτσας
200	Δος μοι τούτον τον ξένον, <i>Β. Τσιαλιαμάνη</i>
201	Το τέλος της «Μεγ. Ιδέας», <i>Α. Δεμερτζίδη</i>
203	Δάσκαλος ή Διδάσκαλος, <i>Μ. Ντίνου</i>
206	Τι άλλο από ενθυμήματα, <i>Π. Μπούνα</i>
207	Παράδειγμα αριστείας, <i>Σπ. Γκότζου</i>
210	Ένας κρυμμένος ποιητής, <i>Ι. Παπαϊωάννου</i>
211	Απρίλης 2013 στη Μόλιστα, <i>Δημ. Παπαλάμπρου</i>
213	Παραδοσιακό τραγούδι, <i>Στάθη Βίνου</i>
217	Εκδήλωση Μνήμης, <i>Β. Τσιαλιαμάνη</i>
221	Απρόσκλητοι νυχτερινοί επισκέπτες, <i>Γ. Μαυρογιάννη</i>
223	Μόλιστα-Μοναστήρι-Γαναδιό, <i>Αν. Τάσσο</i>
225	Συνδ. Αποφ. Γυμν. Λυκείου Κόνιτσας
227	Ειδήσεις - Κοινωνικά
230	

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ι Δ Η

Γαριβάλδη 10

45221 Ιωάννου

τηλ. 26510 7733

theodo@otenet.gr

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΕΥΕΡΓΕΤΗ ΚΩΣΤΑ ΡΟΥΣΗ

Την Κυριακή 23/6/2013 με τη συμπλήρωση 45 χρόνων από τον απρόσμενο θάνατο του πρώην Δημάρχου και ευεργέτη Κόνιτσας Κώστα Ρούση, ο Σύνδεσμος Αποφοίτων Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας πραγματοποίησε εκδήλωση Μνήμης.

Μετά την τέλεση Μνημοσύνου στη Μητρόπολη της πόλης, στη γεμάτη από Κονιτσιώτες αίθουσα του Δημαρχείου, διαβάστηκαν σε συγκινητική ατμόσφαιρα ομιλίες για τον αείμνηστο ευεργέτη.

Από το Προεδρείο του Συνδέσμου κατά σειρά άνοιξε την εκδήλωση το μέλος του Συνδέσμου κ. Βασ. Κουκέσης. Την κεντρική ομιλία έκανε ο πρώην Δήμαρχος κ. Σπ. Γκότζος, ακολούθησε σύντομη ομιλία της κ. Άννας Χούσου (πρ. Γραμματέας Δήμου) που γνώριζε από κοντά τον εκλιπόντα.

Στο ίδιο πνεύμα μίλησαν ο Δήμαρχος κ. Π. Γαργάλας και ο Σεβ Μητροπολίτης κ. Ανδρέας. Τέλος ο Θανάσης Κ. Ρούσης εκ μέρους τους οικογένειας ευχαρίστησε το Σύνδεσμο και όλους τους παρευρισκομένους.

Η τελετή έκλεισε με έκθεση φωτογραφιών από τη ζωή του ευεργέτη, με την επιμέλεια του Δημήτρη Φασούλη.

Παραθέτουμε τις ομιλίες:

Ομιλία του κ. Βασ. Κουκέση

Περιποιεί ξεχωριστή τιμή για μένα το γεγονός ότι, μου ανατέθηκε να προλογίσω την παρούσα εκδήλωση και να κατευθύνω τη ροή του προγράμματος. Ευχαριστώ για την τιμή και ευχαριστώ εκ των προτέρων για την προσοχή σας.

Σεβασμιώτατε, κ. Δήμαρχε, αξιωματούχοι της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης, προσφιλείς μας Θανάση Κατερίνα και Φανή Ρούση, έντιμοι πολίτες της Κόνιτσας.

Με την ευγενική και πάνδημη συμμετοχή σας στην επιμνημόσυνη δέηση προηγουμένως, όσο και με την εδώ παρουσία σας στο Δημαρχειακό μέγαρο,

διατρανώνεται η πίστη μας σε ακατάλυτες διαχρονικές αξίες, γιγαντώνεται και σφυριλατείται το φρόνημα, καλυβδώνεται η ψυχή. Γιατί, θα αναρωτηθεί κάποιος... Ιδού γιατί.

Κοινωνίες που έχουν μνήμη και αποτελεί θέσφατο και αναντίρρητο επιστημονικό δεδομένο αυτό, κοινωνίες που έχουν επαναλαμβάνω μνήμη, κοινωνίες που γνωρίζουν να τιμούν πρόσωπα γεγονότα και καταστάσεις, προορίζονται να ζήσουν και θα ζήσουν.

Κοινωνίες που σέβονται και αναγνωρίζουν τον υπερβατικό ρόλο των λαμπροδόνων της ζωής έχουν και πρέπει να έχουν μέλλον.

Κατά ταύτα η αναζήτηση προτύπων

με σκοπό να σηματοδοτήσουν και να χαράξουν τροχιά στις μελλοντικές μας διαδρομές, θα έλεγα, ότι αποτελεί την υπέρτατη την κορυφαία έκφραση της πνευματικής και ηθικής μας οντότητας και υπόστασης, άρα την ακρογωνιαία έκφανση του πολιτισμού μας.

Υπό αυτήν την έννοια πιστεύοντας ότι διερμηνεύαμε τα καθολικά αισθήματα των συμπολιτών μας, πέρυσι ο Σύλλογος αποφοίτων γυμνασίου, λυκείου Κόνιτσας ετοίμασε δεόντως τον ιατρό Δημ. Βανδέρα, τον αλτρουιστή ιατρό, τον άνθρωπο της θυσίας και της προσφοράς και απέδωσε τον οφειλόμενο φόρο τιμής.

Σήμερα Σεβασμιώτατε και αγαπητοί φίλοι είναι ημέρα μνήμης του αιμνήστου Κων/νου Ρούση.

Σήμερα τιμάται και αποτιμάται ο Άνθρωπος, ο Μέγας Ευεργέτης του τόπου μας, τιμάται ο Δήμαρχος, τιμάται και αποτιμάται το έργο του, τιμάται ο Άρχοντας, τιμάται ο ευαίσθητος κοινωνι-

κός αρωγός, τιμάται ο Κωνσταντίνος Ρούσης, το αγλίσμα και το κλέος της Κόνιτσας.

Τι κι αν πέρασαν τόσα χρόνια από την αποφράδα εκείνη ημέρα, η μνήμη του παραμένει νωπή και άφθαρτη και ο πανδαμάτωρ χρόνος δεν αποτόλμησε όχι να σβήσει και να απαλείψει, αλλά ούτε να ξεθωριάσει έστω και μία, από τις πτυχές της πολύπλευρης και πολυτάλαντης προσωπικότητάς του. Και τούτο, ως ασφαλώς αντιλαμβάνεστε, καταδεικνύει και υποδηλοί κάτι πολύ σπουδαίο. Υποδηλώνει και πιστοποιεί την Αρετή με την οποία ήταν προικισμένος ο άνδρας. Υποδηλώνει το φρόνημα με το οποίο ήταν κεκοσμημένος και πεποικιλμένος ο Κωνσταντίνος Ρούσης και το φρόνημα είναι η μεγίστη των αρετών...

Ήταν ο Κωνσταντίνος Ρούσης. Κλίνομε ευλαβώς το γόνυ στην μνήμη του, ενώ από τα μύχια της ψυχής μας αναβλύζει αστείρευτος ο εκκλησιαστικός Λόγος: «Έστω η μνήμη αυτού Αιώνια».

* * *

Ομιλία του κ. Σπύρου Γκότζου

Σεβασμιώτατε

Αγαπητοί μας Θανάση Ρούση, Αικατερίνη Ρούση και Φανή Ρούση

Τοπικοί άρχοντες

Εκπρόσωποι των αρχών

Συμπatriώτες και Συμπatriώτισσες

Πέρασαν σαράντα πέντε (45) χρόνια από την αποφράδα νύκτα της 25ης Ιουνίου 1968 που σε τροχαίο ατύχημα έχασε την ζωή του σε ηλικία τριανταεννέα

(39) ετών ο Κώστας Ρούσης. Πάγωσε η μικρή μας πόλη εκείνα τα χαράματα στο άκουσμα της θλιβερής είδησης. Γρήγορα έφθασε το πικρό μαντάτο στους Κονιτσιώτες της διασποράς προκαλώντας και σε αυτούς ανείπωτη θλίψη.

Το πρωί στην επιμνημόσυνη δέηση στην εκκλησιά του Αγίου Νικολάου ανάψαμε ένα κερί υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του Κώστα Ρούση.

Ευχαριστώ το Διοικητικό Συμβούλιο

του Συνδέσμου Αποφοίτων Γυμνασίου και Λυκείου Κόνιτσας για την τιμή, να μου αναθέσει να είμαι εκ μέρους του ο ομιλητής, που θα προσπαθήσει με τα φτωχά του λόγια να φέρει νοερά στην αίθουσα αυτή την μεγάλη μορφή του αείμνηστου Δημάρχου και Ευεργέτου της Κόνιτσας Κώστα Ρούση, για να τον θυμηθούμε και να τον τιμήσουμε.

Ο Κώστας Ρούσης γεννήθηκε στην Κόνιτσα στις 30 Οκτωβρίου του 1929. Ήταν γιος του Αθανασίου και Αικατερίνης Ρούση, παλιάς πανω-κονιτσιώτικης οικογένειας. Εφηβος μετείχε ενεργά στην εθνική αντίσταση κατά των γερμανών ναζι κατακτητών. Μετά την απελευθέρωση φοίτησε και τελείωσε το Γυμνάσιο στην Ζωσιμαία Σχολή Ιωαννίνων. Στην συνέχεια σπούδασε στην Φαρμακευτική Σχολή του

Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, από όπου αποφοίτησε το 1958. Έχοντας το δίπλωμα του φαρμακοποιού ανέλαβε και λειτούργησε μέχρι τον θάνατο του το μοναδικό, τότε, φαρμακείο της Κόνιτσας, που του είχε αφήσει ο πατέρας του. Παντρεύτηκε το 1959 την Βασιλική Γκίκα, καθηγήτρια αγγλικής γλώσσας και απέκτησε τρία τέκνα, που πεθαίνοντας άφησε ορφανά, τον Θανάση σε ηλικία επτά ετών, την Αικατερίνη σε ηλικία πέντε ετών και την Φανή σε ηλικία τριών ετών. Η χήρα Βασιλική πάλεψε πολύ στην ζωή της για να μεγαλώσει τα παιδιά της με τις αξίες του Κώστα Ρούση και παρηγοριά της στον αβάσταχτο πόνο η οικογένεια του

για την απώλεια του τρυφερού συζύγου, του στοργικού πατέρα, του εκλεκτού μοναχόπαιδου ήταν η αγαθή του μνήμη. Η Βασιλική από το 1985 βρίσκεται κοντά του.

Ο Κώστας Ρούσης γρήγορα κέρδισε την εμπιστοσύνη και εκτίμηση των συμπατριωτών και εξελέγη Δήμαρχος Κόνιτσας το 1959 και υπηρέτησε τον Δήμο μας μέχρι το 1964. Το δημοτικό συμβούλιο σ' αυτή την θητεία συγκροτούσαν οι: Κώστας Νικολόπουλος, Τάσος Πηγαδάς, Κώστας Φλώρος και οι μακαρίτες Χρήστος Αηδονόπουλος, Απόστολος Βαγενάς, Μενέλαος Λαμπρίδης, Κώστας Κίσιος, Νικόλαος Ντεντόπουλος και Γρηγόρης Χατζνεφραιμίδης. Επί της δημαρχιακής θητείας του Κώστα Ρούση, μέσα σε πολύ δίσεκτα από οικονομική, κοινωνική και πολιτική άποψη χρόνια, πραγματοποιήθηκαν σπουδαία έργα στην Κόνιτσα, όπως η διάνοιξη δρόμων, η κατασκευή καταστημάτων κάτω από την κεντρική πλατεία, η επέκταση του δικτύου της ύδρευσης και πολλά άλλα.

Ο Κώστας Ρούσης ήταν πολίτης και άρχοντας με δημοκρατική συνείδηση και συμπεριφορά. Είχε ανοιχτό μυαλό, μεγάλη καρδιά, γενναία ψυχή και στάθηκε ενωτικός πάνω από κομματικές θέσεις και διαμάχες. Μην ξεχνάμε ότι δεν είχε περάσει μέχρι την ανάληψη του τιμονιού του Δήμου μας από τον Κώστα Ρούση ούτε μια δεκαετία από το τέλος της καυτής αδελφοσφαγής 1946-1949, που η επαρχία μας, αυτή η ίδια η Κόνι-

τσα, ήταν πεδίο φονικότατων μαχών και το αίμα ήταν ακόμη νωπό. Ως Δήμαρχος ζούσε τους καημούς των δημοτών, μοιραζόταν τα πάθη των Κονιτσιωτών, εκτιμούσε τους αντιπάλους του, φρόντιζε για το προσωπικό του Δήμου, μεριμνούσε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την πληρωμή των μεροκαματιάρηδων που πρόσφεραν τον ιδρώτα τους στον φτωχό Δήμο μας. Κονιτσιώτες με βρήκαν και μου είπαν συγκεκριμένα περιστατικά και ένα απ' αυτά που το θυμούνται πολλοί, γιατί τους είχε εντυπωσιάσει, και μου ζήτησαν να το αναφέρω, είναι ότι παραμονές κάποιου Πάσχα πήγε στην Αθήνα με κονιτσιώτικο «αγοραίο» και με αγωνία για να φέρει χρήματα για δουδευμένα εργατών και όταν επέστρεψε και τους πλήρωσε είπε ότι ο ίδιος δεν θα μπορούσε να γιορτάσει Πάσχα με απλήρωτους από τον Δήμο εργάτες. Άλλοι καιροί άλλα ήθη τότε. Υπηρέτησε τον Δήμο και τους πολίτες του αφιλοκερδώς και με οικονομική του επιβάρυνση.

Σημαντικό και ανεπανάληπτο γεγονός σε εκείνη την δημοτική θητεία ήταν το 1963 η επίσκεψη στην Κόνιτσα του Οικουμενικού Πατριάρχη Αθηναγόρα, κατά κόσμο Αριστοκλή Σπύρου από τα Τσαραπλανά, το σημερινό Βασιλικό Πωγωνίου. Ο Πατριάρχης έλαχε με φροντίδα του Κώστα Ρούση, ως Δημάρχου και όλου του Δημοτικού Συμβουλίου, παλλαϊκής και ενθουσιώδους υποδοχής και ο γιγάντιος ιεράρχης με την αβραμιαία γενειάδα με δάκρυα στα μά-

τια ευλόγησε τον μαθητόκοσμο και ολόκληρο τον Κονιτσιώτικο Λαό συγκινημένος, ενθυμούμενος τα παιδικά του χρόνια στην Πάνω-Κόνιτσα. Ο

Πατριάρχης Αθηναγόρας το 1892-1893 μαθήτευσε στο νηπιαγωγείο

Κόνιτσας και μετά για δύο χρόνια στο Δημοτικό Σχολείο Κόνιτσας και ακολούθως από τον θάνατο το 1899 της νεότατης μητέρας του Ελένης το γένος Βασιλείου Μόκορου, την φροντίδα του ανέλαβε η γιαγιά του Ειρήνη Μοκορου στην Κόνιτσα. Στιγμιότυπα από την επίσκεψη του Πατριάρχη, αλλά και από την ζωή και την δράση του Κώστα Ρούση, θα δούμε στην φωτογραφική έκθεση, που με ξέχωρη φροντίδα επιμελήθηκε ο Τάκης Φασουλής, που εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου μας, θερμά ευχαριστώ.

Ως τοπικός άρχοντας ο Κώστας Ρούσης βίωνε το σοφό απόφθεγμα του αρχαίου τραγικού ποιητή Αγάθωνα : «Τον άρχοντα τριών δει μέμνησθαι: Ανθρώπων άρχει, Κατά Νόμων άρχει, Ουκ εσαεί άρχει» και βρήκε ανταπόκριση πλήρως το αρχαίο ρητό «Αρχή άνδρα δείκνυσι».

Ολιγόχρονη η βιοτή του Κώστα Ρούση. Μόλις τριάντα εννέα χρόνια. Εφυγε αιφνίδια και νωρίς ως ώριμος νέος. Θα μείνει όμως ο Κώστας Ρούσης στην μνήμη μας για την ακλόνητη πίστη στον άνθρωπο, για την απέραντη ανθρωπιά του και την ανιδιοτελή ανθρωπίνη αλληλεγγύη του. Ήταν πάντοτε η καλή πρόθεση και η καλή διάθεση, ήταν ο

ενθουσιασμός για τα μικρά και τα μεγάλα, ήταν ο ΑΡΙΣΤΟΣ, ο ΑΞΙΟΣ της Κόνιτσας, όπως τον νεκρολόγησε ο άλλος μεγάλος Κονιτσιώτης μακαρίτης Γιάννης Λυμπερόπουλος στο περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ. Αχθοφόρος της αγάπης φορτωνόταν καθημερινά τον πόνο και την φτώχεια των απλών ανθρώπων. Φίλος τού άλλου αλτρουϊστή και μεγάλου γιατρού αειμνήστου Δημητρίου Βανδέρα γινόταν το αποκούμπι των ανήμπορων αρρώστων. Το φαρμακείο του δεν ήταν επιχείρηση ήταν παράρτημα του ερυθροσταυρίτικου νοσοκομείου μας. Παρότι τηρούσε με ευλάβεια την ευαγγελική προτροπή «μη γνώτω η αριστερά τι ποιεί η δεξιά» δεν μπορούσε η ξεχειλίζουσα καλοσύνη του να μην μαθευτεί στην μικρή και επώνυμη κοινωνία μας. Οι ενδεείς ασθενείς παίρνανε δωρεάν τα φάρμακα τους και όταν άνοιγαν το κουτί των σκευασμάτων βρισκανε και κάποιο χάρτινο νόμισμα μέσα. Οι περιπτώσεις αυτές δεν ήταν η εξαίρεση αλλά η καθημερινότητα του φαρμακοποιού Κώστα Ρούση.

Στην μικρή σε χρόνια ζωή του ο Κώστας Ρούσης έκανε το μεγάλο του χρέος του προς την αδύναμη κοινωνία μας και πεθαίνοντας άφησε στην οικογένεια του χρηματικά χρέη στις προμηθεύτριες φαρμακο-εταιρείες. Υπηρέτησε την αναστάσιμη αρχή, πάνω από τα χρήματα είναι οι άνθρωποι και έτσι δαπανούσε τα δικά του χρήματα για τις χρείες των συνανθρώπων του. Τα χρήματα έχουν αξία όταν υπηρετούν την αξία άν-

θρωπος. Το χρήμα είναι σαν την κοπριά, όταν μοιράζεται στις ρίζες των δένδρων δίνει ζωή, όταν σωρεύεται βρωμάει. Στα τριάντα εννέα χρόνια ο Κώστας Ρούσης αναλώθηκε στον ωραίο καθημερινό αγώνα του καλού Σαμαρείτη. Ανθρωπίνως είναι κακό ο θάνατος αλλά χειρότερο είναι κανείς να πεθάνει χωρίς να ζήσει. Ο Κώστας Ρούσης έζησε και ένιωσε την κάθε στιγμή γιατί συνέδεσε την πορεία του με τους συνανθρώπους του, τους έκανε όλους φίλους και τους έχοντας ανάγκη οικείους του.

Ο Κώστας Ρούσης, είχε την προαίσθηση, ότι θα φύγει πρόωρα, ότι πλησιάζει το τέλος της διαδρομής του, γι' αυτό καιγόταν από τον πόθο της προσφοράς και βιαζόταν να δώσει, να αδειάσει από τα υπάρχοντα του. Εγνοια του να βοηθήσει τον καθένα και ολόκληρη την κοινωνία. Ο εγγράμματος, ο φιλόανθρωπος, ο δημοκρατικός Κώστας Ρούσης γνώριζε ότι η προκοπή έρχεται και η φτώχεια πολεμιέται με την γνώση, τα γράμματα, την μόρφωση. Δεν αρκεί κανείς να αγαπά τους φτωχούς πρέπει να μισεί, να παλεύει τα κοινωνικά αίτια που γεννούν την φτώχεια. Ο ίδιος ο Κώστας Ρούσης, μη έχοντας Γυμνάσιο στα χρόνια του η Κόνιτσα, βρέθηκε για τις γυμνασιακές σπουδές του στα Ιωάννινα. Ήταν πλέον πολύ κακές οι συνθήκες στεγάσεως του Γυμνασίου μας και του Λυκείου μας στο τούρκικο σπίτι του Χουσεΐν Σίσκου. Το 1963 δωρίζει και παραχωρεί στο Ελληνικό Δημόσιο οικόπεδο επτά (7) στρεμμάτων για να κτι-

σθούν Γυμνάσιο και Λύκειο. Κατά τον χρόνο του θανάτου του άρχισε και η θεμελίωση των σχολείων. Δεν πρόλαβε να δει το Γυμνάσιο

και το Λύκειο να λειτουργούν. Εάν θέλει κάποιος κάτι για πάντα δικό του το δωρίζει, έτσι έκανε ο Κώστας Ρούσης. Η Πολιτεία, με το χέρι του Βασιλιά Παύλου, ευγνωμονούσα, το 1964 απένειμε στον Κώστα Ρούση το παράσημο με το σταυρό των Ταξιαρχών του Βασιλικού Τάγματος του Φοίνικος. Ο Πατριάρχης Αθηναγόρας κατά την επίσκεψη του τον τίμησε με τον Μεγαλόσταυρο του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Αμφότερα τα παράσημα θα τα δούμε στην έκθεση. Ο Κώστας Ρούσης τιμούσε τα παράσημα του που έφερε με καμάρι στο πλατύ του στέρνο στις μεγάλες γιορτές. Προτομή του κοσμεί την είσοδο του Γυμνασίου και Λυκείου για να θυμίζει στους μαθητές τους την μεγάλη δωρεά του Κώστα Ρούση και την ευθύνη τους να μάθουν γράμματα, του Θεού τα πράγματα. Είχα την τιμή και την εύνοια της τύχης ως Δήμαρχος Κόνιτσας να αποκαλύψω την πιστή προτομή του Κώστα Ρούση και να αναφερθώ διεξοδικά στον ευχαριστήριο λόγο μου στην προσφορά του στην μαθητική νεολαία, στην εκπαίδευση και στην Κόνιτσα. Ο δρόμος μπροστά από το Σχολείο με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ονο-

μάσθηκε «Οδός Κώστα Ρούση». Ο μακαριστός Μητροπολίτης

Σεβαστιανός, που χοροστάτησε στην νεκρώσιμη ακολουθία του Κώστα Ρούση, στον αποχαιρετιστήριο φλογερό λόγο του, είπε ότι ο Κώστας Ρούσης πρόσφερε στα τριάντα εννιά του χρόνια σαν να έζησε παραπάνω από έναν αιώνα. Ο αοίδιμος Μητροπολίτης Χριστόφορος στο ετήσιο μνημόσυνο του Κώστα Ρούση, με το οποίο συνδεόταν με ιδιαίτερη αγαπητική σχέση, μίλησε με πατρικά λόγια για την ζωή και την δράση του Κωστάκη Ρούση.

Ανυπόφορες οι σημερινές μέρες. Παντού η αποφορά της πολυώνυμης κρίσης, που έφερε η εξορία των αξιών της ζωής. Ο φιλοτομαρισμός έγινε καθημερινή πρακτική. Το χρήμα αυτονομήθηκε από τις ανθρώπινες ανάγκες και εκβαρβαρώνει τον άνθρωπο. Υπηρετείται δουλικά. Μετράει να έχεις, όχι να είσαι άνθρωπος. Χρειάζεται η κοινωνία, χρειάζεται η νεολαία, εμπράγματα παραδείγματα. Χρειαζόμαστε οδοδείκτες για την ανατροπή της κατάστασης και για να βρούμε την έξοδο κινδύνου. Παράδειγμα θυσιαστικής ζωής υπήρξε ο Κώστας Ρούσης. Τον θυμόμαστε και τον τιμούμε και για να ωφελούμε από την σύντομη στρατά του.

Του Δημάρχου και Ευεργέτου της Κόνιτσας Κώστα Ρούση αιωνία η μνήμη.

* * *

Ομιλία της κ. Άννας Χούσου

Σεβασμιώτατα, κύριε Δήμαρχε κύριε

Πρόεδρε του Συνδέσμου αποφοίτων Γυμνασίου Κόνιτσας, κυρίες και κύριοι.

Είχα τη ευτυχή συγκυρία να γνωρίσω τον Κώστα Ρούση τόσο σαν άνθρωπο όσο και σαν προϊστάμενο όταν ήταν Δήμαρχος.

Τι να πρωτοπεί κανείς για την εξέχουσα μορφή του Κώστα Ρούση, γιατί είχε όλες τις αρετές που πρέπει να έχει ο άνθρωπος, όταν είναι Άνθρωπος.

Ο Κώστας Ρούσης ήταν ενάρετος είχε δηλαδή, ολοκληρωτική ηθική ικανότητα να πράττει το αγαθό, ν' αποφεύγει το κακό και να εκτελεί τα οποιαδήποτε καθήκοντά του, σύμφωνα με τις επιταγές του Νόμου, αλλά και τις ανθρώπινες αξίες.

Ήταν μια εξέχουσα προσωπικότητα της Κόνιτσας που είχε την ατυχία να τον στερηθεί νωρίς, γιατί είχε για την Κόνιτσα, στόχους μεγάλης εμβέλειας, για την εξέλιξή της, λόγω του φυσικού της Κάλλους εφάμιλλου αν όχι καλύτερο των Ευρωπαϊκών προδιαγραφών.

Οι προσπάθειες για την καλή λειτουργία του Δήμου και την εξυπηρέτηση των Δημοτών ήταν μοναδικές, γιατί ο τρόπος που αντιμετώπιζε το κάθε θέμα ήταν λόγω του αδαμάντινου χαρακτήρα του, μοναδικός, τόσο όταν απευθύνετο

σ' εκπροσώπους της Κρατικής Μηχανής, όσο και στον πιο απλό πολίτη ιδιαίτερα σ' αυτόν.

Μέσα στις πολλές προσπάθειές για την αντιμετώπιση των προβλημάτων του Δήμου ήταν και η κατασκευή κτηρίου για την στέγαση των μαθητών της Μέσης εκπαίδευσης και για να κινήσει την Κρατική Μηχανή δώρισε στο Δημόσιο μεγάλη ιδιωτική έκταση στο Κέντρο της Κόνιτσας όχι βέβαια ότι του περίσσευε, αλλά με στέρση αυτής από την οικογένειά του.

Σε φιλική συζήτηση που είχαμε προ της οριστικής απόφασής του, για την πιο πάνω δωρεά και μετά την προτροπή μου να ξανασκεφθεί το θέμα, μου είπε χωρίς δεύτερη σκέψη πως το λόγο που έδωσα στους Κονιτσιώτες δεν τον παίρνω πίσω, θα τον τηρήσω με μεγάλη ευχαρίστηση.

Αυτός ήταν ο Κώστας Ρούσης
Ας είναι Αωνία η Μνήμη του.

Οι κάτοικοι της Κόνιτσας και οι επερχόμενες γενεές θα τον ευγνωμονούν πάντα και θα έχει τόσο εκείνη όσο και τα εξαιρετα παιδιά του ξεχωριστή θέση στην καρδιά του καθενός.

* * *

Ομιλία του Θανάση Ρούση

Σεβασμιώτατε κε Δήμαρχε κύριοι Δημοτικοί και Περιφερειακοί σύμβουλοι κυρίες και κύριοι.

Παρακαλώ πολύ να συγχωρήσετε την φόρτισή μου και την συγκίνησή μου αλλά είναι σχεδόν αδύνατο να συγκρατηθώ με τα τόσα και τόσα που άκουσα

να λέγονται για τον πατέρα μου.

Εγώ δεν έχω να πω πολλά, γιατί τον πατέρα μου σχεδόν δεν τον γνώρισα και οι μνήμες που διατηρώ είναι πολύ θαμπές και αμυδρές. Όταν χάθηκε εγώ ήμουν επτά χρονών, η Κατερίνα πέντε και η Φανή τριών ετών. Ό,τι γνωρίζω για τον πατέρα μου το γνωρίζω από

εσάς, από διηγήσεις διάφορες που έχω ακούσει και από καταστάσεις και συνθήκες που έχετε βιώσει μαζί του εσείς.

Με αυτά που έχω ακούσει και ό,τι έχω ζήσει θέλω να πω ότι είμαι πολύ υπερήφανος για τον πατέρα μου και ότι τόσο εγώ όσο και οι αδερφές μου ζούμε υπό την σκιά του.

Τέλος θέλω να σας ευχαριστήσω

* * *

Δελτίο τύπου

Ο Σύνδεσμος αποφοίτων Γυμνασίου Λυκείου Κόνιτσας συνήλθε εκτάκτως την 20ην Ιουνίου τρέχοντος και αποφάσισε ομόφωνα την επίδοση τιμητικής πλακέτας στην οικογένεια του αιμνήστου Κωνσταντίνου Ρούση εις ένδειξη

τιμής και ευγνωμοσύνης προς τον ευεργέτη και την οικογένειά του.

Το πλήρες κείμενο και το ψήφισμα θα δημοσιευθεί κατ' αυτὰς στο περιοδικό «Κόνιτσας» με την επίδοση της πλακέτας.

* * *

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Τα τέκνα του Κωνσταντίνου Ρούση Αθανάσιος, Αικατερίνη και Φανή ευχαριστούν τον Πρόεδρο και το σύλλογο αποφοίτων Γυμνασίου-Λυκείου Κόνι

τσας, καθώς και τον κ. Φασούλη για την ευγενική πρωτοβουλία να διοργανώσουν τιμητική εκδήλωση στην μνήμη του αιμνήστου πατρός τους.

* * *

ΣΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΡΟΥΣΗ

Ευεργέτη Κώστα Ρούση,
σήμερα αποκαλύπτουμε
την προτομή σου.
Ο Λαός που τον υπηρέτησες
και τόσο μόχθησες
για την προκοπή του,
αυτή την ώρα υποκλίνεται
ευλαβικά στο βάθρο σου.
Απ' τη δική σου τούτη γη
που δώρισες στους άλλους,
θ' αγναντεύεις τριγύρω
και θ' αγαλλιά η ψυχή σου.

Εσύ έκανες το χρέος σου στα νιάτα
και από σήμερα, πολύβοο
μελισσολόι το πλήθος
αιώνια θε να σε συντροφεύει.
Παντοτεινά η μνήμη σου
θα ζει και διδαχή το έργο σου
θα μένει για τις γενιές
που θα 'ρχονται στο μέλλον
και τα δικά σου ανθρώπινα
ιδανικά θα πραγματώνουν.

Σ.Τ.

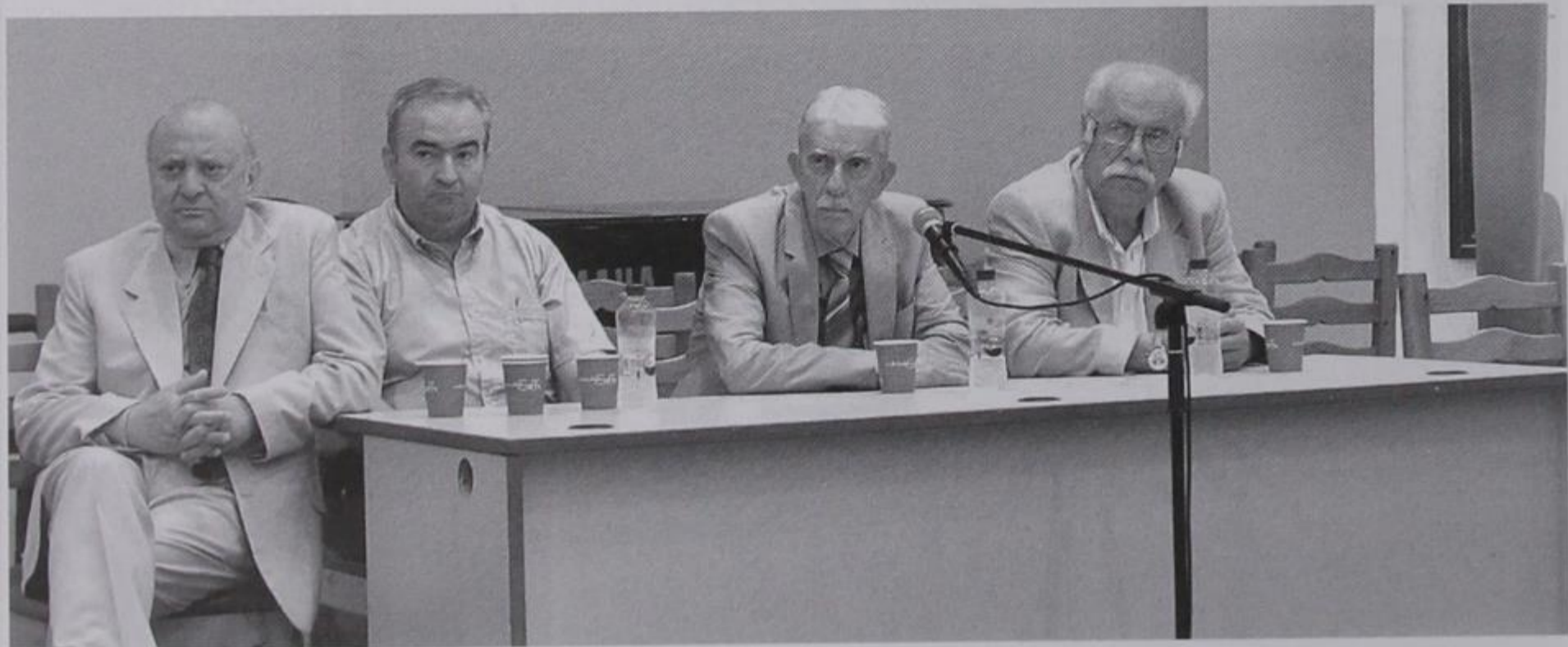
Σημ. (Από την ημέρα των αποκαλυπτηρίων της προτομής)

Ο Σπύρος Γκότζιος

Ο Θανάσης Ρούσης

Το προεδρείο του Συνδέσμου

Φωτ. Λάμπρου Ράπη

Ο Κώστας Ρούσης με τον Πατριάρχη Αθιναγόρα κατά την επίσκεψή του στην Κόνιτσα

Γυμνάσιο-Λύκειο Κόνιτσας

ΠΑΥΛΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἀποδέχομεν τῷ Ἰουρίῳ Ἰωαννουαζίδῳ Ρουθῳ
Δημότῳ Κορίθῳ
τοῦ Χρυσοῦς Ἰταυροῦ

τοῦ Ἡμετέρου Τάγματος τοῦ Ποίντιος
καὶ παρέχομεν αὐτῷ εἰς ἀπόδειξιν τὸ δίπλωμα τοῦτο
ὑπογεγραμμένον παρ' ἡμῶν καὶ ἀρρονογεγραμμένον
παρὰ τοῦ Ἡμετέρου ἐπιτῶν Ἐφορῶν Ἰακωβοῦ
Ἐν Ἀθήναις τῇ εἰκοστῇ δευτέρῃ τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου
τοῦ χριστοῦ ἐκατοσσοῦ ἑξημικοῦ τετάρτου
σπηρίου ἔτους

Handwritten signature and date: 1873

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΚΟΙΛΑΔΑΣ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΧΑΡΙΛΑΟΣ Γ. ΓΚΟΥΤΟΣ

Αμάρι

Το οικωνύμιο τούτο, κατά μία γνώμη, προήλθε μάλλον από την βλάχικη λέξη *a-mari* που σημαίνει θάλασσες¹.

Πληθυσμός του χωριού: το 1846 είχε 21 κατοίκους (οικογένειες 3), το 1874 είχε 24 κατοίκους (οικογ. 4), ἀλλ' ὄχι σχολεῖο, το 1929 είχε λίγους οικίσκους ποιμένων, ενώ αργότερα εγκαταλείφθηκε, η δε περιοχή του περιήλθε στην Κόνιτσα².

Το 1806 ήταν φτωχό, είχε μια πολύ καλή βρύση και δίπλα του περνούσε παραπόταμος του Αώου και δρόμος, ο οποίος ήταν εκεί πολύ ανηφορικός και έπειτα κατηφορικός, οδηγούσε δε από την γέφυρα της Κόνιτσας (απόσταση μισής ώρας) στη Γορίτσα³.

Ήταν τσιφλίκι το 1846 και ενωρίτερα, ἀλλά και μέχρι το 1931, ὁπότε είχε ἑκταση 2.000 στρεμμάτων και ανήκε σε μουσουλμάνους. Μουχτάρηδές του διετέλεσαν το 1872 ο Αθ. Σανοβίτης και το 1874 ο Β. Καμάνας και ο Π. Βαγγέλη⁴.

Αλεποχώρι ή Αλποχώρι

Το οικωνύμιο τούτο σημαίνει χωριό στο οποίο συχνάζουν αλεπούδες. Ομώνυμα χωριά υπήρχαν στο Σούλι και στην Τσαρκόβιστα⁵.

Πληθυσμός του χωριού: το 1846 είχε 42 κατοίκους (οικογένειες 6), το 1874 είχε 24 κατοίκους (οικογ. 4), ἀλλ' ὄχι σχολεῖο. Εγκαταλείφθηκε πολύ πριν από το 1929⁶.

1. Κ. Στεργιόπουλος, *Ηπειρ. Χρονικά*, τ. 1934 215. Στην περιοχή του Μπερατιού υπήρχε το χωριό Αμπάρι (*Π. Αραβαντινός*, *Χρονογραφία της Ηπείρου*, τ. Β' 1856 389).

2. Βλ. *Αραβαντινός*, ὁ.π., 339 (όπου αναφορές και για άλλα χωριά του καζά), *Επετηρίς του Ηπειρ. Φιλεκπ. Συλλόγου Κων/πόλεως*, 1875 192, Χ. *Ρεμπέλης*, *Κονιτσιώτικα*, 1953 257. Ο Β. Ζώτος *Μολοσσός* (*Ηπειρ. μελέται*, τ. Δ' τχ Β', *Δρομολόγια Ελληνικής χερσονήσου*, 1882 45) εσφαλμένα αναφέρει το Αμάρι ως Λιατοβούνι και ότι σε αυτό, στο Αλεποχώρι και στην Γορίτσα υπάρχουν οικίες 15, 30 και 70 αντιστοίχως.

3. *F. Rouqueville*, *Ταξίδι στην Ελλάδα. Τα Ηπειρωτικά*, 1994 156, *Μολοσσός*, ὁ.π. (γράφει και ότι ο δρόμος ήταν ομαλός), *Ρεμπέλης*, ὁ.π. (ὅμως στον γεωγραφικό χάρτη του σημειώνει το Αμάρι στην θέση του Αλεποχωριού).

4. *Αραβαντινός*, ὁ.π. Κ. Βακατσάς, *Ηπειρ. Χρονικά*, τ. 2008 221, *Αν. Ευθυμίου*, *Σελίδες από την ιστορία της Κόνιτσας*, 1997 42, 47, 52, 53, 54.

5. Κ. *Οικονόμου*, *Τα οικωνύμια του νομού Ιωαννίνων*, 2006 32.

6. *Αραβαντινός*, ὁ.π., *Επετηρίς του Ηπ. Φιλ. συλλ.* 192, *Ρεμπέλης*, ὁ.π.

Βρισκόταν δίπλα σε παραπόταμο του Αώου και απείχε από την Γορίτσα μισή ώρα. Το 1882 γράφτηκε ότι «η οδός προ του χωριού διέρχεται μικράν γέφυραν του Αώου»⁷.

Το Αλποχώρι και η Γορίτσα ανήκαν στο Πάπιγγο μέχρι το 1690, οπότε τα ιδιοποιήθηκαν Αλβανοί επιδρομείς, οι δε κάτοικοί τους μετοίκησαν στο Ζαγόρι και στο Πωγώνι. Το Αλεποχώρι ήταν τσιφλίκι το 1846 και ενωρίτερα, αλλά και μέχρι το 1931, οπότε είχε έκταση 1.800 στρεμ. και ανήκε στους μουσουλμάνους που κατείχαν και το Αμάρι. Μουχτάρηδες του διετέλεσαν το 1872 ο Αθ. Σανοβίτης και το 1874 ο Π. Βαγγέλη⁸.

Γορίτσα (Καλλιθέα)

Το οικωνύμιο της έχει προέλευση είτε σλάβικη, οπότε σημαίνει βουνό ή δάσος, είτε αλβανική, οπότε σημαίνει αγριοαχλαδιά. Ομώνυμοι οικισμοί υπήρχαν στο Κουτσελιό, στο Μπεράτι και αλλού⁹.

Πληθυσμός: το 1846 κάτοικοι 28, το 1874 48, το 1888 125, το 1911 128, το 1926 132, το 1940 226. Στο χωριό το 1874 δεν υπήρχε σχολείο, κατά δε την παράδοση (μάλλον εσφαλμένη) το 1865 υπήρχαν μόνον 3 οικίες¹⁰.

Μέχρι το 1690 η Γορίτσα ανήκε στο Πάπιγγο, όπως προαναφέρθηκε. Αρχικά, στην περιοχή της υπήρχαν μόνον οι μικροί οικισμοί Παλιοκούλα, Άγιος Κωνσταντίνος και Αλεποχώρι. Το 1863 ο ιερέας Ματθαίος Πρωτοσύγγελος (1820-1917) μετόικησε από το Πάπιγγο στην θέση του σημερινού χωριού και έφερε άλλες 6 οικογένειες για να εργάζονται στα κτήματα που αγόρασε εδώ, κατά δε το 1888 έγινε ηγούμενος της μονής Σπηλαιώτισσας. Ο γιός του απήχθη από ληστές, ο δε εγγονός του το 1913 έγινε διοικητικός επίτροπος της Κόνιτσας¹¹.

Το χωριό ήταν τσιφλίκι του Αλή Πασά και έπειτα άλλων. Το 1923 ανήκε κατά το 1/3 σε μουσουλμάνους και είχε έκταση 9.100 στρεμ., εκ των οποίων εκαλλιεργούντο τα 960. Στις τοποθεσίες Άγιος Αθανάσιος και Άγιος Κωνσταντίνος βρέθηκαν θραύσματα αγγείων του 8ου αιώνα π.Χ.¹²

7. Rouqueville, ό.π., Μολοσσός, ό.π.

8. Ι. Λαμπρίδης, Ηπειρωτικά μελετήματα, τχ Θ' 1889 40, Αραβαντινός, ό.π., Βακατσάς, ό.π.

9. Κ. Οικονόμου, ό.π. 88.

10. Επετηρίς Ηπ. Φιλ. Συλλ. 1875 192, Στεργιόπουλος, Ηπ. Χρονικά, τ. 1934 235.

11. Α. Κοκοβέ, Χαρίλαος Πρωτοσυγγέλου, 2006 155, 156, 172, 173.

12. Rouqueville, ό.π. 156, Βακατσάς, ό.π. 216, Α. Ντούζουγλη, εις Δήμος Κόνιτσας, Η επαρχία Κόνιτσας στο χώρο και στο χρόνο, 1996 34-35.

Μουχτάρηδες του ήσαν το 1872 ο δάσκαλος Νικ. Ιωαννίδης και το 1874 ο Κ. Ντέμος. Το 1895 ο Νικ. Ιωάννου χειροτονήθηκε ιερέας κατόπιν συμμαρτυρίας του ιερομόναχου Χρύσανθου Λαϊνά¹³.

Λιτονιάβιστα (Κλειδωνιά)

Το χωριό λεγόταν και Λιτοβιάνιστα, Γλιτονιάβιστα, Κλειδονιάβιστα κλπ. Κατά μία γνώμη το οικωνύμιο Λιτονιάβιστα προήλθε από το σλάβικο προσωνύμιο Ljutorneν που σημαίνει θυμός άγριος ή πονηρός. Θεωρώ ότι το οικωνύμιο τούτο έχει κοινή καταγωγή με το οικωνύμιο Λιατοβούνι ή Λιτοβούνι και με την ονομασία Λιτοβιανή της μονής των Αγίων Αποστόλων που υπήρχε στο χωριό, υπήρχε δε από τα προσωνύμια Λίτο ή Λέτος που είναι υποκοριστικά του ονόματος Ηλίας (στο Λιτοβούνι υπήρχε μονή του προφήτη Ηλία)¹⁴.

Πληθυσμός: το 1832 κάτοικοι 320 (οικίες 40)¹⁵, το 1846 259, το 1874 480, το 1888 300, το 1911 285, το 1920 226, το 1940 340.

Στην περιοχή Καλύβια, βρέθηκαν αρχαία αντικείμενα. Σύμφωνα με μυθώδη παράδοση, η εκεί μονή της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος ήταν έργο του αυτοκράτορα Πωγωνάτου. Η μονή επανεγέρθηκε το 1521 επάνω σε υπολείμματα αρχαίου ή παλαιοχριστιανικού κτηρίου. Ο σημερινός ναός της κτίσθηκε το 1867. Στην γειτονική τοποθεσία Πόρτες ή Παλιόκαστρο σώζεται τμήμα τείχους, το οποίο ίσως ήταν βυζαντινό¹⁶, υπό την εκδοχή δε αυτή υποθέτω ότι χρησίμευε για την επιτήρηση της οδικής αρτηρίας που περνούσε από εκεί και ότι η μονή χρησίμευε και ως επισταθμία των διαβατών.

Κατά τους πρώτους αιώνες της τουρκοκρατίας, ο οικισμός είχε 300 οικογένειες και άκμαζε, όπως και οι γειτονικοί οικισμοί Μεγάλη (Άγιος Μηνάς), Αρτσίστα, Πάπιγκο. Βρισκόταν μάλλον στην θέση της σημερινής Παλιάς Κλειδωνιάς, όπου στην

13. Αν. Ευθυμίου, Σελίδες από την ιστορία της Κόνιτσας, 1997 47, 53, ο ίδιος, Ηπειρ. Εστία, τ. 1969 230.

14. Βλ. Χ. Γκούτος, Κόνιτσα, τ. 2008 96, 96 = Ηπειρ. Ημερολόγιο, τ. 2011 88, 90. Για την ονομασία Λιτοβιανή μονή, βλ. Τ. Παπαζήσης, Ηπειρ. Εστία, τ. 1975 653, Δ. Καμαρούλιας, Τα μοναστήρια της Ηπείρου, 1996 155.

15. Α. Παπαχαρίσης, Κ. Θεσπρωτού και Αθ. Ψαλίδα Γεωγραφία Αλβανίας και Ηπείρου, 1964, σε χάρτη της επαρχίας, στον οποίο σημειώνονται και άλλα χωριά της κοιλάδας, αλλά με χονδρικό υπολογισμό των πληθυσμών τους. Κατά τον Μολοσσό (ό.π., 45), ο οικισμός (που τον ονομάζει εσφαλμένα Βοϊδομάτι) είχε 250 οικίες (!), 4 μονές και πολλούς υδρόμυλους.

16. Ντούζουγλη, ό.π., 35, Ευθυμίου, Κόνιτσα, τχ 66/1967, Δ. Τριανταφυλλόπουλος, Ηπειρ. Χρονικά, τ. 1975 8, 48-51.

περίοδο 1617-1658 κτίσθηκαν τρεις εκκλησίες και πλησίον της δύο μικρές μονές. Το 1679 έγινε τσιφλίκι Αλβανών και μετατάχθηκε από το Ζαγόρι στον καζά της Κόνιτσας μέχρι το 1789 όπως συνέβη και κατά τα έτη 1822-27, καθώς και μετά το 1880 περίπου. Από το 1950 περίπου οι κάτοικοί του μετοίκησαν στα Καλύβια (Νέα Κλειδωνιά), όπου υπήρχαν αγροτικές αποθήκες τους από παλιά¹⁷.

Οι μονές Μεταμόρφωσης και Αγίων Αποστόλων ήσαν σταυροπηγιακές και υπάγονταν στην επισκοπή Βελλάς, όπως προκύπτει από σιγίλια των ετών 1585, 1610, 1642, 1721, 1801. Τον 14ο αιώνα, την μονή της Μεταμόρφωσης την κατείχαν Λατίνοι καθολικοί μοναχοί. Σε κάποια από τα έτη 1700-1832, το χωριό γράφτηκε ως Κλειδωνιάβιστα στην παρρησία της μονής Σωσίνου. Όπως αναφέρει χειρόγραφη σημείωση επί βιβλίου, την 2.3.1777 επισκέφθηκε το χωριό ο Κοσμάς Αιτωλός¹⁸.

Το 1783 η μονή της Μεταμόρφωσης εγκαταλείφθηκε επειδή τα κτήματά της τα κατέλαβαν μπένδες Κονιτσιώτες. Ο Αλή πασάς έκαμε το χωριό τσιφλίκι του κατόπιν απειλών και ανάγκασε τους χωριανούς να κατασκευάσουν αρδευτικό αυλάκι, επειδή δε αυτό δεν λειτούργησε και οι κάτοικοι φοβήθηκαν ότι θα τιμωρηθούν, οι περισσότεροι μετανάστευσαν. Το 1801 οι «Κλειδονιαβιστινοί» πλήρωσαν στον Αλή πασά εκατό γρόσια. Το 1828 ο Κιουταχής όρισε το γεώμορο που όφειλε η μονή της Αρτισίστας για τα χωράφια που αυτή είχε στο τσιφλίκι της «Κλειδονιάφστας». Το 1855 τα χωράφια αυτά τα καλλιεργούσαν 9 «Γλυτονιαυστινοί». Η «Φωνή της Ηπείρου» έγραψε την 22.1.1893 ότι η «Γλυτονιαύστα» απέχει από την Κόνιτσα μία σχεδόν ώρα, ότι τα κτήματά της είναι δημόσια, εκτός από εκείνα που ανήκουν σε ιδιώτες ή στην μονή Σωτήρος, και ότι εφέτος ο μαλμουδέρης τα επιβάρυνε και αυτά με γεώμορο ως δημόσια. Το 1921 το χωριό ήταν ιμλιάκι (δημόσιο) και από τα εδάφη του, εκτάσεως 4850 στρεμ., εκκαλλιεργούντο τα 1530 από 149 μπασταινούχους¹⁹.

Το σχολείο του χωριού είχε δασκάλους τουλάχιστον κατά τα έτη: 1798 (Στέφανος), 1799-1801 (Γιάννης, καταγόμενος «από Μάζιου»), 1853-54, 1858 (ιερέας Γ.

17. Λαμπρίδης, ό.π. τχ. Η' 27, 28, 44, Τριανταφυλλόπουλος, ό.π., 16, 18, 27, 34, 39, 44, Καμαρούλιας, ό.π. 152-164, Δ. Τάτσης, Κόνιτσα, τ. 1989 46 επ., Ευθυμίου, Κόνιτσα, τχ 66/1967. Ο Πουκεβίλ, που πέρασε από τα Καλύβια το 1806, έγραψε (ό.π.) ότι ο εύφορος κάμπος είναι ακαλλιέργητος, ότι στα Β.Δ., σε δύο μίλια, είναι δύο ρυάκια και ο μύλος του Κουτσίκη, και ότι το κυρίως χωριό βρίσκεται στις κατωφέρειες του βουνού Λάζαρι.

18. Γκούτος, Ηπειρ. Ημερολόγιο, τ. 2008 49, Τριανταφυλλόπουλος, ό.π. 15, 16 Λ. Βρανούσης, Επετ. Μεσαιων. Αρχείου, τ. 1956 110, Ευθυμίου, Κόνιτσα, τχ 66/1967, 67/1967.

19. Βλ. κατά σειρά: Φ. Πέτσας/Γ. Σαραλής, Αρίστη και Δ. Ζαγόρι, 1982 79, 101, 85, 121, Ευθυμίου, Κόνιτσα, τχ. 67/1967, Β. Παναγιωτόπουλος, Αρχείο Αλή πασά, τ. Α' 2007 197, Βακατσάς, ό.π. 215.

Αθανασόπουλος Ζείνος), 1869-74 (ιερέας Νικόλας), 1877, 1895. Το 1854 έγινε δωρεά στο σχολείο από Παπιγκιώτη. Το 1874 υπήρχε στο χωριό κοινό σχολείο με 28 μαθητές και με δάσκαλο μισθοδοτούμενο από την μονή Αρτισίστας. Το 1908 ο Σ. Ζείνος φοίτησε στην Ζωσιμαία Σχολή. Κατά τα έτη 1875 και 1885, δύο χωριανοί έγιναν ηγούμενοι της μονής Βελλάς²⁰.

Μουχτάρηδες του χωριού ήσαν το 1872 ο Αθ. Χρήστου και το 1874 οι Μ. Αναγνώστου, Παν. Τζιουβίλας και Αθ. Χρήστου. Το 1877 ο Χαρίσης Οικονόμου, που εργαζόταν στην Σερβία, επανήλθε κρυφά για να κάνει ληστείες στο χωριό (που απείχε από τον κάμπο μία ώρα) και εξ αιτίας ζωκλοπής, φυλακίσθηκαν στην Κόνιτσα πολλοί χωριανοί και ο ηγούμενος Γρ. Ζείνος, ενώ άλλοι 12 χωριανοί φυλακίσθηκαν ως ληστοτρόφοι²¹.

Βοϊδομάτι

Το χωριό τούτο βρισκόταν κοντά στην έξοδο του ομώνυμου ποταμού από το φαράγγι του, στην αριστερή όχθη του. Το 1679 έγινε τσιφλίκι Αλβανών και μετατάχθηκε από το Ζαγόρι στον καζά της Κόνιτσας, αλλά το 1817 ή το 1861 διαλύθηκε. Το 1893 υπήρχε εκεί σταθμός χωροφυλακής. Το 1895 οι πρώην κάτοικοί του, που διέμεναν στο Αληζότι Τσιφλίκι, διαμαρτυρήθηκαν στον πασά των Ιωαννίνων για την κατάληψη των βοσκοτόπων τους από κάποιους μπέηδες. Σε πολλά σημεία της αριστερής πλευράς του ποταμού μέχρι το Μπουραζάνι βρέθηκαν θραύσματα αγγείων αρχαίων²².

Συκιά

Έγινε χωριό το 1720 και ανήκε αρχικά μεν στον άρχοντα Συκά ίσως, έπειτα δε στον Αλή πασά και ακολούθως στον Καραθάνο. Βρισκόταν απέναντι από το Λιατοβούνι. Ο δρόμος που ερχόταν από την Κόνιτσα περνούσε με γέφυρα ανασφαλή τον Αώο και τον Βοϊδομάτη λίγο πριν από την σμίξη τους, συναντούσε την Συκιά (πορεία δύο ωρών) και συνεχιζόταν προς Τσαραπλανά, χρησίμευε δε και για την

20. Κόνιτσα, τχ. 67/1967 και τ. 1998 356, *Λαμπρίδης*, Περί των εν Ηπείρου αγαθοεργημάτων, τ. Β' 190, *Α. Κορακίδης*, Η Βελλά της Ηπείρου, 1998 194.

21. *Ευθυμίου*, Σελίδες... 48, 51, 52, 53, Φωνή της Ηπείρου, 23.7.1893, 9.7.1893, 10.12.1893.

22. *Λαμπρίδης*, Ηπειρ. μελετήματα, τχ Η' 18, 44, τχ. Θ' 41, ο ίδιος, Ζαγορισιακά, 1870 24, *Αραβαντινος*, ό.π., Β' 33, *Rouqueville* ό.π. 162, *Σ. Στούπης*, Πρωγωνησιακά και Βησσανιώτικα, Β' 45-46, *Ι. Παπαϊωάννου*, Το Πάπιγκο, Α' 1977 84, Φωνή της Ηπείρου 12-10.1895 και 23.7.1893, *Ντούζουγλη*, ό.π., 35-36.

μετάβαση προς Μέρτζανη μέσω του Σανοβού όταν η Μεσογέφυρα δεν λειτουργούσε. Η διάβαση του Βοϊδομάτη γινόταν και σε απόσταση ενός μιλίου από την σμίξη²³.

Πληθυσμός: το 1809 κάτοικοι 70-84 (οικίες 10-12), το 1846 77 (οικίες 11), το 1874 102 (οικίες 17, μαθητές κοινού σχολείου 11), το 1913 4. Από το 1887 περίπου, οι περισσότεροι κάτοικοι μετοίκησαν σε γειτονικά χωριά. Το 1809 ο χωριανός Πορφύρης δανείσθηκε χρήματα από τον Άγιο Βασιάρη²⁴.

Διοικητικώς υπαγόταν από τον 18ο αιώνα στον Καζά Πωγωνίου, από την δεκαετία του 1830 στον καζά Κόνιτσας, από το 1882 στον καζά Λεσκοβικιού και από το 1913 στην επαρχία Κόνιτσας, αλλά αργότερα ενσωματώθηκε στα Τσαραπλανά. Εκκλησιαστικώς ανήκε πάντοτε στην επισκοπή Βελλάς²⁵.

(συνεχίζεται)

23. Λαμπρίδης, Ηπειρ. μελετήματα, τχ Ζ' 7, Στούπης, ό.π. 45, 110, Σπ. Αραβαντινός, Ιστορία Αλή πασά του Τεπελενλή, 1895 602, W. Leake, εις Πωγωνιακά Χρονικά, τ. 1996 82, Χρ. Ανδρεάδης, Κόνιτσα, τχ 63/1967, Γκούτος, Κόνιτσα τ. 2006 496-7.

24. Για το 1809, βλ. Leake ό.π., Ηπειρ. Εστία, τ. 1969 400.

25. Μ. Κοκολάκης, Το ύστερο Γιαννιώτικο πασαλίκι, 2003 197, 199.

Χαράλ. Ν. Ρεμπέλης

Κονιτσιώτικα

Δημοτ. τραγούδια τραπεζιού, χορού, νυφιάτικα και γάμου, λιανοτραγούδα, νανουρίσματα, λαζαρικά, μοιρολόγια, του χάρου και του Κάτω Κόσμου, παραμύθια, παραδόσεις, ευτράπελες διηγήσεις, παροιμίες και παροιμιώδεις φράσεις, αινίγματα, ιδιωματικές φράσεις, ευχές, κατάρες, γλωσσοδέτες, γλωσσικό ιδίωμα Μαστοροχωρίων, τοπωνύμια, Γλωσσάριο, κουδαρίτικα.

Σελ. 360, τιμή 20 ευρώ.

Θα το βρείτε: Βιβλιοπωλεία Κόνιτσας: 1) Ν. Πλουμής, 2) Ελ. Κυρίτση, Νικ. Ρεμπέλης τηλ. 26550 23071 και Δ/νση περιόδ. «ΚΟΝΙΤΣΑ».

Η κατασκευή της γέφυρας της Κόνιτσας το 1869

ΧΑΡΙΛΑΟΣ Γ. ΓΚΟΥΤΟΣ

Το παρακάτω κείμενο αναδημοσιεύεται από την εφημερίδα της Κωνσταντινούπολης «Νεολόγος», φ. 323 της 19/31.8.1869. Γράφτηκε από κάποιον Κονιτσιώτη ευπαίδευτο και είναι ένα από τα παλαιότερα δημοσιεύματα που παρέχουν ποικίλες πληροφορίες για την Κόνιτσα. Αναφέρεται στα δύο σχολεία της, στο αδύναμο εμπόριό της και κυρίως στην συμβολή του Ι. Λούλη στην κατασκευή της λίθινης γέφυράς της.

Εκ Κονίτσης επιστέλλουσιν ημίν τα επόμενα, α ασμένως δημοσιεύομεν, αποδίδοντες συνάμα τον οφειλόμενον έπαινον εις τον ευεργετήσαντα την πόλιν εκείνην αγαθόν ομογενή κ. Λούλην.

Η κωμόπολις ημών, περί ης και άλλοτε ο «Νεολόγος» έδωκε τοις αναγνώσταις αυτού πληροφορίας τινάς περί της γεωγραφικής αναπτύξεως των κατοίκων, κείται εν τινι γωνία της Ηπείρου εις υπώρειαν, παραρρεομένη υπό ποταμού έχοντος τας πηγάς αυτού εν τω Βωβούσω του Μετσόβου, τρεις ημέρας περίπου μακράν αυτής, καταπλημμυρούντος τον χειμώνα και καλύπτοντος το πλείστον μέρος της παρακειμένης πεδιάδος, όπερ από πολλών ετών αποχερώσας μετέβαλεν εις ποταμίαν. Καίτοι δε σεμνύνεται επί παραγωγή τέκνων διαπρεπόντων εν τη αλλοδαπή εν τούτοις τα δύο άπερ έχει σχολεία, ελληνικόν και αλληλοδιδασκτικόν, συντηρούνται εκ της ασθενούς εισφοράς των πολιτών και της γενναίας συνδρομής του μουσοτραφούς ημών ποιμενάρχου. Πρό τινων ετών οι κάτοικοι υπέστησαν τας συνεπείας τρομεράς πυρκαϊάς, απο-

τεφρωσάσης, άπασαν την ημετέραν αγοράν παρεκτός δε τούτου, ο παραρρέων ποταμός, δια της καταπλημμυρίσεως αυτού διακόπτων την μετά των περιχώρων και της κεντρικής πόλεως Ιωαννίνων συγκοινωνίαν, απενέκρωσεν ολοτελώς το μικρόν αυτής εμπόριον και ούτω η πόλις ημών περιήλθεν εις δεινήν θέσιν, ης την περαιτέρω επέκτασιν σπεύδοντες να προλάβωσιν οι κάτοικοι, απεφάσισαν τον Ιούνιον του παρελθόντος έτους να αποδοθώσιν εις το δυσχερές έργο της ιδρύσεως λιθίνης γεφύρας επί του ορμητικού τούτου ποταμού. Αλλά, μ' όλην την γενναίαν υλικήν και ηθικήν υποστήριξιν της σεβ. κυβερνήσεως και του αγαθού ημών αρχιερέως, και τας υπέρ δύναμιν προσπαθείας των πολιτών προσενεγκόντων και τον έσχατον αυτών οβολόν, το έργον υπερέβαινε τας ημετέρας δυνάμεις και επομένως υπήρχε μέγα έλλειμμα, ίνα συμπληρωθή το απαιτούμεονο ποσόν προς τούτοις, ένεκα του φόβου της αποτυχίας, ως εκ του επικινδύνου της θέσεως, μηδενός τολμώντος να εγγυηθή τον αρχιτέκτονα, η θέσις ημών κατέστη απελπιστική. Αλλ' εν τη απελπισία ημών ταύτη, ο πανάγα-

θος Θεός, ο Θεός των απόρων, επιστέλλει ημίν τον εξ Ιωαννίνων κ. Ιωαν. Λούλη, άνδρα αγαθόν και φιλάνθρωπον, ούτινος το όνομα η πατρίς θέλει μνημονεύει ευγνωμόνως μετά των λοιπών αοιδίμων ευεργετών αυτής δια τας πολυειδείς προς αυτήν υπηρεσίας του, τας οποίας διατρανούσι τα πολλαχού των χωρίων αυτής δημοφιλή καθιδρύματα και πλείστα άλλα αγαθοεργήματα. Ο κ. Λούλης, διερχόμενος εκ της πόλεως ημών δια τα εν τη επαρχία Κονίτσης κείμενα θειούχα θερμά λουτρά, είδεν τας δυστυχίας υφ' ων εμαστίζετο η πόλις ημών και κατανοήσας την απόλυτον ανάγκην της ανεγέρσεως λιθίνης γεφύρας επι του άλάστορος ποταμού, ουμόνον αυθορμήτως προσήνεγκεν 100 λίρας και δια της γενναίας ταύτης συνδρομής, κατέστησε και άλλους τινάς φιλοτιμοτέρους, αλλ' αναδέχετο και την εγγύησιν του αρχιτέκτονος, της ικανό-

τητος του οποίου είχε δείγματα ακριβή εκ της κατασκευής της εν τη επαρχία Τσουμέρκα έτι καταπληκτικωτέρας γεφύρας, ην ανήγειρεν εξ ιδίων. Ούτω ευεργετήσαντος την πόλιν ημών του ευκλεούς τούτου της Ηπείρου Βλαστού, ου μεν αλλά και έτι μείζονας αγαθάς ελπίδας τη πωχή ημών πατρίδι αναπερώσαντος, ευγνωμονούσα αύτη ουμόνον ίδιον τέκνον και προστάτην ανακηρύττει, αλλά και εν μετώπω της τελεοθείσης γεφύρας χρυσοίς γράμμασιν ανεγράφει το όνομα αυτού και εν ταις καρδίαις των πολιτών αυτής βαθείαν και ανεξάλειπτον θα τηρή την μνήμην.

Ταύτα ως διερμηνεύς των καρδιών απάντων των συμπολιτών μου, έκρινα καθήκον να δημοσιεύσω δια του «Νεολόγου» εις δίκαιον έπαινον του ευεργέτου, ευχόμενος το χρηστόν αυτού παράδειγμα να ευρίσκη πάντοτε μιμητάς μεταξύ των δυναμένων.

ΑΡΓΥΡΗΣ Π.Π. ΠΕΤΡΟΝΩΤΗΣ & ΒΑΣΙΛΗΣ Γ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
Ποιός πρωτομάστορας έχτισε το γεφύρι της Κόνιτσας

Στη μνήμη
του ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο τίτλος αυτού του άρθρου σχετίζεται με ένα κύριο ερώτημα που διατυπώνεται σε μια παράγραφο. Όμως αρχίζοντας να το γράφουμε τέτοιες μέρες κρίσης, δεν είναι δυνατόν ν' αγνοήσουμε αυτή τη συγκυρία. Άλλωστε και η ουσία του άρθρου συνδέεται και με κάποιες αιτίες της κρίσης. Αυτή πού οφείλεται; Πρόκειται για συνδυασμό λόγων οικονομικών, ηθικών, θεσμικών, πολιτισμικών. Στεκόμαστε στους τελευταίους. Ιδιαίτερα στους συναφείς εκπαιδευτικούς. Ας αναφερθούμε λεπτομερέστερα γι' αυτούς. Πραγματικά βασικός πολιτιστικός παράγοντας είναι η Παιδεία (με κεφαλαίο). Η στοιχειώδης και μέση σχολική εκπαίδευση πάσχουν. Και ας είναι αυτές οι δύο εκπαιδευτικές βαθμίδες από τα βασικά θεμέλια της Παιδείας. Η εκπαίδευση σ' αυτές μένει στην επιφάνεια και δεν εμβαθύνει στην ουσία της αντικειμενικής γνώσης. Ένας βασικός λόγος είναι ότι ηγεμονεύει η απομνημόνευση, η αποστήθιση και αγνοείται η κριτική θεώρηση, η όξυνση της κριτικής. Η ιστορία παραθεωρείται, αντιμετωπίζεται σκόπιμα με μονομέρεια, επιλεκτικά, με δημιουργία ιστορικών μύθων, απόκρυψη γεγονότων, ώστε τελικά δεν αποκτάμε πλήρη γνώση των ιστορικών γεγο-

νότων με τελικό αποτέλεσμα να παραβλάπεται η κριτική αντίληψη. Ένα καιρίο φαινόμενο εμφανίζεται να αγιογραφούμε πρόσωπα που συμπαθούμε και θέλουμε να προβάλλουμε και να δαιμονοποιούμε τους αντιπάλους μας και όσους αντιπαθούμε για ποικίλους λόγους. Και όμως οι αρχαίοι μας πρόγονοι ήταν πιο πολύ χριστιανοί από μας ως προς την έκφραση της αλήθειας, ανώτερης πολιτισμικής στάθμης και κριτικής αντιμετώπισης. Έγραφε ο ιστορικός Πολύβιος (περίπου 200-περίπου 120 π.Χ.) στο βιβλίο του «Ιστοριών Πρώτη» 14, 5: αφού κατ' αρχήν σημείωνε κατά λέξη. «Και γαρ φιλόφιλον είναι δει τον αγαθόν άνδρα και φιλόπατριν και συμμισεΐν τοις φίλοις τους εχθρούς και συναγαπάν τους φίλους· όταν δε το της ιστορίας ήθος αναλαμβάνη τις, επιλαθέσθαι χρή πάντων των τοιούτων, και πολλάκις μεν ευλογείν και κοσμείν τοις μεγίστοις επαίνοις τους εχθρούς, όταν αι πράξεις απαιώσι τούτο, πολλάκις δ' ελέγχειν και ψέγειν επονειδίστως τους αναγκαιότατους, όταν αί των επιτηδευμάτων αμαρτίαι τουθ' υποδεικνύωσιν». Δηλαδή: «Ο καλός πρέπει ν' αγαπά τους φίλους και την πατρίδα του, να μισεί και ν' αγαπά όποιους και οι φίλοι του. Όταν όμως επωμίζεται κανένας την

ευθύνη του ιστορικού, πρέπει να τα λησμονήσει όλα τούτα και συχνά να εξυμνεί και με τους πιο μεγάλους επαίνους να στολίζει τους εχθρούς, όταν το επιβάλλουν οι πράξεις τους, και πολλές φορές να κατηγορεί και να κατακρίνει, έτσι που να τους φέρνει ντροπή, τους πιο αγαπητούς του, όταν αυτό απαιτούν οι λαθεμένες τους ενέργειες».

Ωστόσο η ανωτάτη δημόσια πανεπιστημιακή εκπαίδευση δεν έχει κατά βάση αυτές τις αγκυλώσεις και παρά τις βέβαιες αδυναμίες της προάγει την επιστήμη. Αυτό ιδίως όταν υπάρχουν ακηδεμόνευτοι, έντιμοι και καταρτισμένοι καθηγητές και υπάρχουν τέτοιοι. Τότε η ανωτάτη εκπαίδευση διδάσκει κριτικά τη γνώση και αντιμετωπίζει αντίστοιχα καταστάσεις και πρόσωπα. Έτσι διακρίνει τα πλεονεκτήματα και ιδίως τα μειονεκτήματά τους.

Και ακριβώς αυτόν τον τελευταίο κανόνα ακολουθεί η βιβλιοπαρουσίαση από τον πατριώτη μας καθηγητή Χαρίλαο Γ. Γκούτο της εργασίας Α. Πετρονώτη / Β. Παπαγεωργίου «Μαστόροι Χτίστες από τα Μαστοροχώρια της Κόνιτσας», Τόμος Α', Ιωάννινα, εκδ. Αναπτυξιακή Ηπείρου Α.Ε. / Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων, 2008 [2009]. Η βιβλιοπαρουσίαση αυτή δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «Κόνιτσα» τεύχος 167 (Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου 2012) σελίδες 415-417 υπό τον λίαν κολακευτικό τίτλο «Μνημειώδες βιβλίο για τους Κονιτσιώτες οικοδόμους».

Ο κ. Χ.Γ. Γκούτος είναι ειδικός ερευ-

νητής της νομικής όψης των εργασιακών σχέσεων των οικοδόμων. Είναι γενικά γνώστης του θέματος εξαιτίας της καταγωγής του από το Μαστοροχώρι. Μάλιστα και οικοδομικής παράδοσης της οικογένειάς του. Αρθρογραφώντας στο περιοδικό «Κόνιτσα» προσφέρει πολύτιμο υλικό για τους οικισμούς της επαρχίας Κόνιτσας. Πρόσφερε δε και σημαντικό υλικό, μάλιστα και αδημοσίευτο στο παραπάνω βιβλίο, κάτι που σημαίνει γενναιοδωρία. Μάλιστα παρακολούθησε με εγκάρδιο ενδιαφέρον την όλη προσπάθεια έκδοσης αυτής της εργασίας.

Συνεπώς όμως επιστημονικός κριτικός σχολιαστής πρόβαλλε τα πλεονεκτήματα του βιβλίου, αλλά δεν αποσιώπησε τα μειονεκτήματά του. Ένα προσεκτικό διάβασμα του άρθρου του θα φανερώσει του λόγου το αληθές.

Ας έρθουμε τώρα και στο θέμα που σχετίζεται αμεσότερα με τον τίτλο του ανά χείρας δημοσιεύματος. Η επιστημονική γνώση και έρευνα, υποστηρίζουμε ότι περισσότερο ωφελείται από την κριτική θεώρηση των αδύνατων πλευρών κάθε δημοσίευσης. Ο συνάδελφος κ. Χ.Γ. Γκούτος θέτει ένα παραγωγικό, θα λέγαμε και δυνάμει ανατρεπτικό για τα εγνωσμένα ερώτημα: «Ποιός πρωτομάστορας έχτισε το γεφύρι της Κόνιτσας». Αντιγράφουμε το κρίσιμο χωρίον, την ανατρεπτική περικοπή του κειμένου του: «Η προφορική φήμη που καταγράφηκε το 1947 και που υιοθετείται στο βιβλίο (σελ. 255 επ.), ότι αρχιμάστορας της γέ-

φυρας της Κόνιτσας υπήρξε ο Ζ.[ιώγα] Φρόντζος, δεν είναι πειστική, διότι, σύμφωνα με αξιόπιστες πηγές, η γέφυρα κτίσθηκε δύο φορές, το 1869 και το 1870, από τον Πραμαντιώτη πρωτομάστορα Κ. Μπέκα, ο οποίος είχε κτίσει και τη γέφυρα της Πέτρας [εννοεί της Πλάκας στον Άραχθο] το 1866 κατόπιν αποτυχίας της κατασκευής της από άλλον πρωτομάστορα το 1863».

Η άποψη του συνάδελφου Χ.Γ. Γκούτου είναι παραγωγική, γιατί θέτει εξ αρχής το θέμα του δημιουργού της γέφυρας της Κόνιτσας στον Αώο. Ναι! Θα προσφέρει πολλά στην έρευνα, κι εμείς ομολογούμε πράγματι πολύ θα χαρούμε εάν διορθωθεί ένα λάθος μας. Πρέπει όμως απαραίτητα να δημοσιευ-

τούν οι πηγές του, οι αξιόπιστες πηγές. Οπότε θα μας δοθεί η ευκαιρία να επαυνορθώσουμε στον Β' τόμο του έργου μας.

Ωστόσο η συζήτηση αυτή έχει οπωσδήποτε όφελος για τον εξής λόγο. Μας δίνεται η ευκαιρία να προσθέσουμε νέα στοιχεία για την Ιστορία του γεφυριού της Κόνιτσας και να απαντήσουμε με βεβαιότητα στο ερώτημα "ποιος πρωτομάστορας έχτισε το γεφύρι της Κόνιτσας στον Αώο". Και η απάντηση είναι πράγματι ο Ζιώγας Φρόντζος. Αυτό υποστηρίζουμε στηριζόμενοι σε ύπαρξη στοιχείων και σε πρόσφατες μαρτυρίες.

Ελπίζουμε σύντομα μετά από επεξεργασία τους να δουν το φως της δημοσιότητας.

ΚΟΝΙΤΣΑ	Μην ξεχνάτε τη συνδρομή σας. Είναι το στήριγμα του περιοδικού μας.
----------------	---

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Επιστημονική Ημερίδα για τα 100 χρόνια από την απελευθέρωση της Κόνιτσας
«Από την Οθωμανική αυτοκρατορία στο ελληνικό κράτος»

Κόνιτσα, 19 Μαΐου 2013

Στόχος της ημερίδας είναι η ανάδειξη όλων των πτυχών της μετάβασης της περιοχής της Κόνιτσας από την οθωμανική κυριαρχία στο ελληνικό κράτος με βάση την επιστημονική ιστορική έρευνα των τελευταίων χρόνων και τα πορίσματά της. Η απελευθέρωση δεν σήμανε απλά την αποτίναξη του οθωμανικού ζυγού και την ενσωμάτωση στο ελληνικό εθνικό κράτος αλλά και τη μετάβαση από ένα φεουδαρχικό σύστημα οικονομικών, κοινωνικών και πολιτικών σχέσεων, σε ένα σύγχρονο δυτικού τύπου

εθνικό-κρατικό πλαίσιο, που σήμανε και την ανάγκη εκσυγχρονισμού των τοπικών κοινωνιών και οικονομιών και προσαρμογής τους στα νέα δεδομένα της υπό διαμόρφωση «κοινωνίας των πολιτών» και της υπό ανάπτυξη «ελεύθερης οικονομίας». Όλα αυτά υπαγόρευσαν διαδικασίες μετασχηματισμών των τοπικών κοινωνιών σε όλα τα επίπεδα, κοινωνικό, οικονομικό, πολιτισμικό. Στη βάση των ιστορικών δεδομένων γύρω από τα πριν, τα κατά και τα μετά την απελευθέρωση, θα προσεγγισθούν με μια ερμηνευτική διάθεση οι παραπάνω διαδικασίες.

Πρόγραμμα Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Κόνιτσας

- 11.00 Χαιρετισμοί
 - 11.15 Βασίλης Νιτσιάκος, καθηγητής Παν. Ιωαννίνων, Εισαγωγικό προλόγισμα: Στα ίχνη της ιστορίας, στο δρόμο για το παρόν.
 - 11.30 Γιώργος Νικολάου, επ. καθηγητής Παν. Ιωαννίνων, Κοινωνία και οικονομία στην περιοχή της Κόνιτσας κατά την περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας.
 - 11.50 Χαρίλαος Γκούτος, ομ. καθηγητής Παντείου Παν., Η εκπαίδευση στην επαρχία Κόνιτσας επί τουρκοκρατίας.
 - 12.10 Ανέστης Δεμερτζίδης, υπ. Δρ Παν. Ιωαννίνων, Τα χωριά της Κόνιτσας: από την οθωμανική κυριαρχία στο ελληνικό κράτος.
 - 12.30 Νίκος Αναστασόπουλος, λέκτορας Παν. Ιωαννίνων, Η Κόνιτσα κατά το μεσοπόλεμο. Κοινωνικές, πολιτισμικές και υλικές παράμετροι.
 - 12.50. Ερωτήσεις-συζήτηση
 - 13.15 Σύνοψη-συμπεράσματα
- Συντονισμός: Βασίλης Νιτσιάκος

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ο Δήμος Κόνιτσας στην 1η Συνάντηση της Επιτροπής Εποπτείας του ευρωπαϊκού έργου SSMNaure στην Αλβανία

Ο Δήμος Κόνιτσας συμμετείχε ενεργά στην 1η Συνάντηση της Επιτροπής Εποπτείας (Steering Committee) του Ευρωπαϊκού Έργου SSMNatuRe - Innovative Space Satellite Monitoring of the Environmental Natural Resources of the Cross - Border Area Greece - Albania (Καινοτόμα Παρακολούθηση των Περιβαλλοντικών Φυσικών Πόρων της διασυνοριακής περιοχής Ελλάδας - Αλβανίας με δορυφορικά συστήματα). Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στην Αυλώνα της Αλβανίας στις 21 και 22 Μαΐου 2013 και ο Δήμος εκπροσωπήθηκε από τον Αντιδήμαρχο κ. Απόστολο Ραπακούσιο. Τη συνάντηση χαιρέτισαν ο Αντιδήμαρχος Αυλώνας, ο Περιφερειάρχης Αυλώνας και ο Πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου του Αργυροκάστρου.

Η συνάντηση αυτή αποτελεί τη συνέχεια της Εναρκτήριας Συνάντησης του έργου που πραγματοποιήθηκε στην Καστοριά τον περασμένο Ιανουάριο. Στη συνάντησή παρευρέθησαν επίσης, αντιπροσωπεία της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας που είναι και ο επικεφαλής εταίρος του έργου, η Αναπτυξιακή Εταιρία Αυλώνας, το Περιφερειακό Συμβούλιο Αργυροκάστρου και η ΜΚΟ Βιολόγοι Αλβανίας.

Κατά τη διάρκεια της διήμερης συνάντησης συζητήθηκαν θέματα που αφορούσαν τη διαχείριση του έργου, την προβολή του καθώς και τη μεθοδολογία που πρόκειται να ακολουθηθεί προκειμένου

να παρακολουθηθούν οι φυσικοί πόροι που θα επιλεγούν. Ο Δήμος Κόνιτσας μαζί με την Αναπτυξιακή Εταιρία Αυλώνας από την Αλβανία είναι υπεύθυνοι για την προβολή και δημοσιότητα των παραδοτέων του έργου. Ειδικότερα, ο Δήμος Κόνιτσας στο προσεχές διάστημα θα ανακοινώσει την επίσημη ιστοσελίδα του έργου καθώς και θα υλοποιήσει ενημερωτικό φυλλάδιο το οποίο θα είναι διαθέσιμο στους θεσμικούς φορείς της περιοχής, αλλά και στους πολίτες.

Εκτενής ήταν η αναφορά από τους εταίρους του έργου αναφορικά με τη μεθοδολογία παρακολούθησης των φυσικών πόρων, όπου και κατέληξαν σε συμφωνία για τον τρόπο που αυτή θα γίνει. Πρόκειται για μια καινοτομική παρέμβαση στη συγκεκριμένη διασυνοριακή περιοχή, όπου μέσω δορυφορικών συστημάτων θα μπορεί να χαρτογραφηθεί η περιοχή παρέμβασης και να εντοπίζονται ή να προλαμβάνονται περιβαλλοντικά προβλήματα, όπως είναι οι πυρκαγιές, οι μολύνσεις των υδάτων, η στάθμη των υδάτων, κλπ. Επιπλέον, θα δίνεται η δυνατότητα στους υπεύθυνους φορείς να ενημερώνονται άμεσα για τυχόν προβλήματα ή κινδύνους και αντίστοιχα να προχωρούν σε παρέμβαση ή εφαρμογή του κατάλληλου σχεδίου δράσης. Ο κ. Ραπακούσιος αφού παρουσίασε τους φυσικούς πόρους της περιοχής πρότεινε να παρακολουθηθούν ο Γράμμος, η Τίμφη και ο Σμόλικας

και οι ποταμοί Βοϊδομάτης, Αωός και Σαραντάπορος. Η οριστική επιλογή της περιοχής παρέμβασης θα γίνει τους επόμενους μήνες και αναμένεται η παρακολούθηση των φυσικών πόρων να ξεκινήσει τον Σεπτέμβριο του 2013.

Η επόμενη συνάντηση του έργου προγραμματίστηκε να πραγματοποιηθεί στην Κόνιτσα τον Οκτώβριο του 2013, όπου παράλληλα με τη συνάντηση της Επιτροπής Εποπτείας θα πραγματοποιηθεί Ημε-

ρίδα με σκοπό την παρουσίαση στους εμπλεκόμενους φορείς και πολίτες της περιοχής παρέμβασης και του τρόπου που θα παρακολουθούνται οι φυσικοί πόροι της περιοχής αυτής.

Το έργο συγχρηματοδοτείται από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά 75% και υλοποιείται στο πλαίσιο του διασυνοριακού προγράμματος Ελλάδα – Αλβανία 2007 – 2013.

ΕΠΙΒΕΒΛΗΜΕΝΗ Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΓΡΙΟΓΙΔΟΥ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΙΝΔΟΥ

Η αναγκαιότητα να δρομολογηθούν συγκεκριμένες δράσεις για την προστασία του αγριόγιδου αναδείχθηκε στη διάρκεια σχετικής εκδήλωσης που πραγματοποίησαν το πρωί της Τρίτης (25 /6/ 2013) η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας και ο Δήμος Κόνιτσας στο συνεδριακό κέντρο της ακριτικής πόλης.

Στόχος της εκδήλωσης που είχε τον τίτλο: «Το αγριόγιδο της Βόρειας Πίνδου και η ανάγκη της ουσιαστικής προστασίας του» ήταν, η ευαισθητοποίηση των πολιτών για τη διάσωση των λιγοστών πληθυσμών αγριόγιδου που ζουν στα βουνά της περιοχής καθώς και να σταλεί το μήνυμα πως οι αρμόδιες υπηρεσίες της πολιτείας είναι αποφασισμένες να εφαρμόσουν τις προβλεπόμενες κυρώσεις σε όσους παρανομούν και δεν τηρούν την απαγόρευση κυνηγίου που ισχύει.

Την προστασία των πληθυσμών αγριόγιδου που απαντώνται στα βουνά της Κόνιτσας τόνισαν στους χαιρετισμούς τους ανοί-

γοντας την εκδήλωση τόσο ο Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας Ηλίας Θεοδωρίδης όσο και ο Δήμαρχος Κόνιτσας Παναγιώτης Γαργάλας και ο εκπρόσωπος του Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης πατήρ Χερουβίμ .

«Θα πρέπει εδώ σήμερα να σχεδιάσουμε και να αναδείξουμε ένα πρόγραμμα προστασίας του αγριόγιδου, της ...αντιλόπης των ελληνικών βουνών, γιατί αυτός είναι ο πλούτος της περιοχής και έχουμε χρέος να τον παραδώσουμε στις επόμενες γενιές», ανέφερε μεταξύ άλλων στο χαιρετισμό του ο Γενικός Γραμματέας και υπογράμμισε πως το αναπτυξιακό και οικονομικό μοντέλο που εφαρμόζεται σήμερα στη χώρα μας έρχεται σε αντίθεση με την οικολογία. «Η φύση δεν προλαβαίνει να διορθώσει αυτά που η πολιτική καταστρέφει» είπε ο κ. Θεοδωρίδης και πρόσθεσε, «ο άνθρωπος είναι μέρος της φύσης και αντί να είναι ισότιμος αναπτύσσει αλαζονική συμπεριφορά απέναντί της και σε ότι την περιβάλλει. Το αγριόγιδο δεν κινδυ-

νεύει από τους λύκους αλλά από τον άνθρωπο. Θα ήταν ντροπή και κρίμα να εξαφανιστεί στις μέρες μας όταν έχει επιβιώσει από την εποχή των παγετώνων. Θα πρέπει να αναπτύξουμε ένα πρόγραμμα προστασίας γιατί αν εκλείψει ένα τέτοιο είδος θα πληγεί ανεπανόρθωτα ολόκληρη η περιοχή».

«Ιδιαίτερη και ουσιαστική» χαρακτήρισε την εκδήλωση παίρνοντας το λόγο ο Δήμαρχος Κόνιτσας και απευθυνόμενος προς το Γενικό Γραμματέα που είχε την πρωτοβουλία για τη διοργάνωσή της τόνισε: «είσαστε ένας άνθρωπος που δεν σταθήκατε μόνο στον ρόλο που σας αναθέσανε αλλά αφουγκραστήκατε τα προβλήματα της περιοχής και προσπαθήσατε να δρομολογήσετε λύσεις».

Τη θεολογική υπόσταση της προστασίας του περιβάλλοντος ανέπτυξε από την πλευρά του ο εκπρόσωπος του Μητροπολίτη. «Όλα ξεκινάνε από την απληστία του ανθρώπου που κοπάζει τη φύση μόνο προς όφελος του. Η εκκλησία και οι Άγιοι Πατέρες έχουν περάσει άλλο μήνυμα μέσα από τις Γραφές» είπε ο πατήρ Χερουβίμ.

Την οικολογική αξία των ορεινών οικοσυστημάτων της Ελλάδας ανέπτυξε στην εισήγησή του ο Λάzarος Γεωργιάδης, Βιολόγος - Δ/ντης προγραμμάτων του «Αρκτούρου» επισημαίνοντας πως «το αγριόγιδο μπορεί να αποτελέσει το σύμβολο, «τη σημαία» της περιοχής της Κόνιτσας» και προσδιόρισε τις δραστηριότητες που αναπτύσσει ο άνθρωπος και απειλούν τα προστατευόμενα είδη και το οικοσύστημα γενικότερα, στην λαθροθηρία, τις πυρκαγιές και την «ανεξέλεγκτη», όπως τη χαρακτήρισε, εγκατάσταση Ανανεώσιμων Πηγών

Ενέργειας.

Στο αγριόγιδο, την Αντιλόπη των ελληνικών βουνών και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του αναφέρθηκε στην εισήγησή του ο Χαρητάκης Παπαϊωάννου, Βιολόγος M.Sc. Conservation biology, εκπρόσωπος του Συλλόγου «Αγριόγιδο στα βουνά» επισημαίνοντας πως οι μικροί πληθυσμοί τους κινδυνεύουν από την λαθροθηρία που γίνεται ακόμη και με καλάσνικοφ. «Στον Γράμμο βρίσκεται ένας από τους σημαντικότερους βιότοπους όμως ο πληθυσμός των αγριόγιδων κινδυνεύει από το παράνομο κυνήγι και μάλιστα με πολεμικά όπλα», υπογράμμισε και τόνισε «πως στην περιοχή των συνόρων οι πληθυσμοί των αγριόγιδων έχουν μπει στο στόχαστρο και των Αλβανών λαθροθηρών».

Τέλος, στην απαγόρευση και τις κυρώσεις για το παράνομο κυνήγι αναφέρθηκε ο Δημήτριος Ζήκος Δασολόγος, Γενικός Δ/ντης Δασών & Αγροτικών Υποθέσεων Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας.

Στη διάρκεια της εκδήλωσης την οποία συντόνιζε η Κατερίνα Τσούβαλη Φιλολόγος, Αντιδήμαρχος Πολιτισμού Δήμου Κόνιτσας αναπτύχθηκε εποικοδομητικός διάλογος με τη συμμετοχή της Αστυνομικής Δ/σης Ιωαννίνων, της Ε΄ Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Ηπείρου, κυνηγετικών συλλόγων και πολιτών και κατατέθηκαν προτάσεις για τους τρόπους που μπορούν να συμβάλουν ενεργά στην προσπάθεια διάσωσης και προστασίας του μικρού πληθυσμού των αγριόγιδων που απαντώνται στις βουνοκορφές της Πίνδου.

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Είμαστε μαζί στο Μακρονήσι (... γνωστόν και μη εξαιρετέον, Ι Τάγμα Σκαπανέων). Εγώ λίαν ατημέλητος & αξύριστος, (τόσο ώστε ο συγκρατούμενος Μπαλκαμπάσης που ήταν πριν Α΄ Γραμματέας ΕΠΟΝ του ΕΜΠ να μου συστήσει να φροντίζω να είμαι πιο ευπαρουσίαστος). Ο Γιάννης πάντοτε περιποιημένος, ευγενής, ήρεμος και συγκρατημένος. Τον έφεραν στο Μακρονήσι, ως ανταμοιβή για την συμμετοχή του στην Εθνική Αντίσταση (νομίζω Α΄ Γραμματέας Τύπου της ΕΠΟΝ οργάνωσης Ηπείρου).

Συχνά συναντιόμαστε αργότερα στην Κόνιτσα, σ' αρχοντικό του πατέρα του, από το Αίγιο, εγκατεστημένου συμβολαιογράφου στην Κόνιτσα. Η αφεντιά μου συγκέντρωνε τότε υλικό από τα Μαστοροχώρια¹. Μια εποχή με συνεργάτιδα την αρχιτέκτονα Αθηνά Ιω. Κούτση, Ζακυθνιαία, μελετούσα την ανάπλαση του ιστορικού πυρήνα της Κόνιτσας. Κάτι καινούργιο θα γινόταν συνθέτοντας παραδοσιακές μορφές. Ο Γιάννης Λυμπερόπουλος συμφωνούσε με τα σχέδιά μου. Αλλά υπήρχαν κι άλλοι παράγοντες (και συμφέροντα...), που απέτρεψαν την εφαρμογή τους.

Συζητούσαμε με το Γιάννη. Μου άρεσε και με επηρέαζε η ηρεμία ανάπτυξης των απόψεών του, ο πλούτος γνώσεων, ναι! και η μετριοπάθειά του. Θυμάμαι δύο περιπτώσεις, δύο θέματα:

1) Κατσιμήτρος. Τον θεωρούσα και θεωρώ πρωτομάστορα της Νίκης του '40. Όμως είχα πικραθεί γιατί είχε γίνει υπουργός στην κατοχική, γερμανορκισμένη κυβέρνηση Τσολλάκογλου. Έλεγα «Έξοχος στρατηγός, αλλά πολιτικός, όχι...». Και μου εξήγησε ο Γιάννης: - Ο Κατσιμήτρος δεν ήταν άνθρωπος της παλατιανής καμαρίλας και του κατεστημένου. Ό,τι έκανε, το έκανε με την ιδέα ότι βοηθάει το στρατευθέντα ελληνικό λαό. [Τώρα γνωρίζω κι εγώ, ιδιαίτερα εμπιστευόμενος τα όσα γράφει ο Σεφέρης² στα ημερολόγια του Μέρρες Γ΄ (1984) & Μέρρες Α΄ (2007) ότι τόσο η στρατιωτική ηγεσία (μη εξαιρουμένου του Παπάγου), όσο και η πολιτική (με εξαίρεση τον Νικολούδη) ήταν ηττοπαθής και γερμανόφιλη. Όμως ομολογώ με έκπληξή μου ευχάριστη ότι σε αντίθεση με αυτούς ο Μεταξάς ήδη από τις 7 Απριλίου 1939, (ήταν Μεγάλη Παρασκευή, που απρόβλεπτα ο Ιταλικός στρατός αποβιβάστηκε και κατέλαβε την

1. Το υλικό εμφανίστηκε στο δημοσίευμα Αργύρης Π.Π. Πετρονώτης / Βασίλης Παπαγεωργίου Μαστόροι Χτίστες από τα Μαστοροχώρια της Κόνιτσας. Τομ. Α΄ Ιωάννινα: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων, Ήπειρος Α.Ε. 2008 [2009].

2. Γιώργος Σεφέρης. Μέρρες Γ΄: 10 Απρίλη 1934-14 Δεκέμβρη 1940. Αθήνα: Ίκαρος 1984 & Μέρρες Δ΄: Γενάρη 1941-31 Δεκέμβρη 1944: Αθήνα: Ίκαρος. 2007.

Αλβανία)³, είχε αποφασίσει να αντισταθεί. (Βέβαια η πλέον αποτελεσματική αντιμετώπιση θα ήταν οικουμενική κυβέρνηση, όπως έγινε στη Μεγάλη Βρεταννία, με ανάκληση των απότακτων σημαντικών δημοκρατικών αξιωματούχων).

2) Αλίκη Βουγιουκλάκη. Οι αριστεροί δεν την εκτιμούσαμε, ως κόρη του Βουγιουκλάκη, Νομάρχη Αρκαδίας εγκάθετου των Ιταλών, που εκτελέστηκε δίκαια από τον ΕΛΑΣ. Και η κριτική των αριστερών ως ηθοποιού δεν την ευνοούσε. Όμως ο Γιάννης Λυμπερόπουλος, άνθρωπος νηφάλιος και αντικειμενικός, της έγραψε κάποτε ευνοϊκή κριτική. Η Αλίκη και η μητέρα της (φαίνεται πολλά όφειλε σ' αυτήν) τον προσκάλεσαν σπίτι τους. Διεπίστωσε ένα ήρεμο, αντικειμενικό και ευγενικό περιβάλλον. Αυτό επηρέασε και μένα, και παρακολουθούσα έκτοτε την Αλίκη και τα σχετικά με αυτή. Άκουσα, στην πατρίδα του πατέρα της στη Λάγια Μάνης που είχα πάει, αρνητικά σχόλια. (Στη Λάγια βρέ-

θηκα μελετώντας τους παλιούς μαστόρους και λιθοξόους, που ένας από αυτούς ήταν ο παραγωγικός μαρμαράς παππούς της Αλίκης, μαστρ' Αντώνης Βουγιουκλάκης έργα του οποίου βρίσκονται στο εκεί κοιμητήριο)⁴. Κακολογούσαν λοιπόν στη Λάγια την Αλίκη ότι πρόδωσε τη μνήμη του πατέρα της, γιατί προφανώς δεν ήταν ακραία «εθνικόφρων», όπως αυτοί. Αργότερα δε παρακολουθώντας στην τηλεόραση αυτοβιογραφική συνέντευξή της, μου έκανε εντύπωση η μετριοπάθειά της. Συγκεκριμένα όταν ρωτήθηκε για τον θάνατο του πατέρα της, δεν αναφέρθηκε στο επεισόδιο της Κατοχής με κορόνες, αλλά είπε απλά: «Ο πατέρας μου σκοτώθηκε στον Εμφύλιο». Από ποιον και πώς, τίποτα.

Μακάρι όλοι μας να είχαμε αυτή την μετριοπάθεια και την κριτική ικανότητα του Γιάννη Λυμπερόπουλου, συνδυασόμενη με αγωνιστικότητα και συμμετοχή στα κοινά.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΠΕΤΡΟΝΩΤΗΣ

3. Λεπτομερέστερα: Γιάννης Ανδρικόπουλος. «Η πολιτική της συνθηκολόγησης και η κατάρρευση του μετώπου, Απρίλιος 1941» εις Χ(άγκεν) Φλάϊσερ Ν. (ικος) / Σβωρόνος (επιστ. επιμ.), Ελλάδα 1936-1944 - Δικτατορία - Κατοχή - Αντίσταση. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα ΑΤΕ. 1989, σσ. 185-201.

4. Αργ. Πετρονώτης. Μανιάτες Μαστόροι. Τοπικά οικοδομικά εργαστήρια νεοελληνικής παραδοσιακής αρχιτεκτονικής στην Πελοπόννησο. Ανάτυπον εκ των πρακτικών Α' Λακωνικού Συνεδρίου, Σπάρτη - Γύθειον 7-11 Οκτωβρίου 1971 = «Λακωνικά Σπουδαί» Ε' Πρακτικά Β', σσ. 168-187. Εν Αθήναις 1980, σελ. 180, εικ. 19, 20, 22 (= έργα Αντ. Βουγιουκλάκη).

Η Κατσαρόλα

ΤΟΥ ΠΑΝΟΥ Δ. ΛΑΖΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ζυμωμένη με τη ζωή μας η κατσαρόλα. Κάθε σπίτι και τζάκι. Κάθε τζάκι και κατσαρόλα. Εκεί στη φωτιά, ακουμπισμένη πάνω στην τρίποδη πυροστιά. Από κάτω λιανόξυλα να καίουν και να τρίζουν κι αυτή πότε να μουρμουρίζει γλυκά και πότε να κοχλάζει, αγανακτισμένη, λες και μάλωνε με το φαγητό που αργούσε να γίνει και πότε να σκορπάει και να γεμίζει το σπιτικό γαργαλιστικές μυρωδιές που ανοίγουν την όρεξη και κάνουν τα στομάχια να γουργουρίζουν. Λιανά τα ξύλα, όμως, καίγονταν γρήγορα και κάποιος έπρεπε να προσέχει τη φωτιά και να την ταΐζει. Να τη συμπάει και να τη συδαυλίζει, όπως λέγαμε. Έγνοια κι αυτή της μάνας, που κάθε τόσο ρωτούσε τη θυγατέρα της:

- Ε, μωρή, τη σύμπ'σες τ' φωτιά; Κι εκείνη απαντούσε:

- Αμ κάνω και τίποτ' άλλο μωρ' μάνα;

Μόλις μπαίναμε στο σπίτι, το μάτι μας, σαν να το τραβούσε μαγνήτης, σημάδευε το τζάκι. Κι όταν βλέπαμε στημένη κατσαρόλα, νιώθαμε μέσα μας μια γλυκιά αγαλλίαση να μας πλημμυρίζει. Βλέπεις στα χωριά μας εκείνο τον καιρό, παλιωμένο σήμερα, τον περισσότερο χρόνο οι δουλειές, άσωτες, περνούσαν όλες απ' τα χέρια και δεν έλειπαν ολοχρονίς. Κι όλη η οικογένεια βρισκόταν, ολημερίς στα χωράφια. Στο χωριό έβλεπες μόνο παππούδες και γιαγιάδες, ταλαιπωρημένες και

βασανισμένες ψυχές, να κρατούν το σπίτι ανοιχτό και να προσέχουν τους μικρούς. Έτσι όλη τη μέρα είχαμε ξεροφαγία. Ψωμί, τυρί, ελιές, κανένα αυγό και ντομάτες και σταφύλια το καλοκαίρι. Το βράδυ έμπαινε η κατσαρόλα στη φωτιά -όχι πάντοτε- με όσπρια, συνήθως, με ρύζι και μακαρόνια και πιο συχνά με τραχανά, που ήταν εύκολο, γρήγορο και φαγητό της φτώχειας. Έτσι η κατσαρόλα μας σύλωνε, μας γκάρδιωνε, μας έδινε αέρα και μας έπλαθε το κορμί και, κοντολογίς, μέρωνε το θεριό της πείνας. Ανάλογος ήταν κι ο σεβασμός κι η εκτίμησή μας σ' αυτήν.

Την πρωτογνωρίσαμε σαν τέντζερη. Ήταν βλέπεις αξέβγαλτη ακόμα. Δεν είχε εξελιχθεί κι ήταν από φτωχό και άσημο χαλκό καμωμένη αλλά πάντοτε περήφανη. Και πώς να μην είναι, αφού τάιζε και χόρταινε ολόκληρη οικογένεια. Ήταν όμως κι απαιτητική και καλομαθημένη. Ήθελε όχι μόνο να είναι καθαρή αλλά κι από μέσα να γυαλίζει και να αστράφτει. Ήξεραν οι νοικοκυρές τις ιδιοτροπίες της και γι' αυτό την καθαρόπλεναν και για να μην κολλάν πάνω της γάνες, κάθε φορά έχριζαν την απ' έξω επιφάνεια με ζυμωμένη στάχτη. Για το εσωτερικό τους δεν εμπιστεύονταν τις γυναίκες. Ήθελαν το μάστορα τους, τον καλαντζή. Αυτόν που περιφερόταν στα χωριά κι απ' όλες τις πόρτες των σπιτιών και καλούσε τις νοικοκυρά-

δες να του φέρουν τους ξεγάνωτους τεντζερέδες τους, να τους γανώσει. Άρχιζε σαν ντελάλης μόλις έμπαινε στο χωριό: Ο γανωτής! Χαλκώματα να γανώω. Το σω το έτρωγε. Οι νοικοκυρές είχαν έτοιμα τα χαλκώματά τους -ήταν και τα τηγάνια μέσα στα χαλκώματα- και σαν πλησίαζε, του τα έδιναν κι εκείνος τα έχωνε σ' ένα παλιό, μαύρο τσουβάλι, που κρατούσε στον ώμο του. Ο γανωτής περνούσε με καλάι τα εσωτερικά τοιχώματα κι αυτό τα έκανε να γυαλίζουν. Αυτό ήταν το γάνωμα, όπως συνήθιζαν να το λένε. Επενεργούσε σαν μονωτικό, που δεν άφηνε το φαγητό να έρθει σ' επαφή με το χαλκό, που προκαλούσε οξεία δηλητηρίαση κι ήταν συχνά τέτοια κρούσματα από αμέλεια των γυναικών που ξεχνούσαν το γανωτή.

Γεμάτοι αναμνήσεις απ' τα παιδικά μας χρόνια, που στρωμένοι γύρω από τη μεγάλη γωνία, μαζί με τη φωτιά, έφτανε, κενωμένο στα πιάτα, το φαί απ' τον τέντζερη, με τον παππού στην ψηλή κορφή κι ακολουθούσε το χλιαροχτύπημα, όπως το λέγαμε, μέχρι να γυαλίσει το πιάτο. Σαν τέλειωνε το φαγητό, ο παππούς, αν ήταν στα καλά του, όλο και κάποιο παραμύθι θ' αρχινούσε για χάρη των εγγονιών του ή θα σήμαινε σιωπητήριο για τους μικρούς ενώ οι μεγάλοι θα έβγαζαν το πρόγραμμα για τη μέρα που θα ξημέρωνε. Πού και πού έπαιρνε θέση στο τραπέζι κάποιος ονομαστός παραμυθάς και μικροί-μεγάλοι τέντωναν τ' αυτιά τους να μη χάσουν λέξη από το στόμα του. Αξέχαστες βραδιές

που γέμιζαν τη ζωή μας...

Πέρασαν τα χρόνια, άλλαξαν οι καιροί, ήρθε η εξέλιξη. Εμείς, οι συνήθειες μας, ο περίγυρός μας, τα σύνεργά μας, αλλάξαμε μορφή. Από αυτή τη μεταμόρφωση παρασύρθηκε και ο τέντζερης. Τώρα έγινε κατσαρόλα, που άλλαξε και ένδυμα. Γδύθηκε το χαλκό και έγινε αλουμινένια. Άλλαξε ακόμα και τη φωτιά, με τα ξύλα και τα κάρβουνα. Έχασε κι η πυροστιά τον αχώριστο σύντροφό της κι έμεινε απαρνηγόρητη. Τώρα η κατσαρόλα κάθισε πάνω στο μάτι της πετρελαιοφάγας γκαζιέρας, με την ορμητική, φλύαρη, και στρογγυλεμένη φλόγα, που κολλάει συνέχεια πάνω της και την αναγκάζει να φτιάχνει πιο γρήγορα το φαγητό. Δεν μπόρεσαν όμως να συγκάμουν για πολύ. Τη χόρτασε, τη βαρέθηκε ή άλλοι αποφάσισαν για λόγου της; Μάλλον φαίνεται πως η εξέλιξη δεν έκαμε στάση να ξεκουραστεί. Συνέχισε ακούραστα να κάνει τις μεταμορφώσεις της. Αυτή τη φορά παρουσίασε κι ένα ευρύχωρο έπιπλο που υπακούει σε κουμπιά, με την ίδια ευκολία βράζει και ψήνει, με τέσσερες εστίες βρασμού. Ο ηλεκτρισμός την ενεργοποιεί και έχει και σκαλοπάτια που μειώνουν και αυξάνουν η δύναμη της καύσης. Επιπλέον δεν βγάζει καπνούς και ο χώρος διατηρείται καθαρός. Σ' αυτήν ακούμπησε τώρα η κατσαρόλα, σε μικρά ή μεγάλα μεγέθη, που τα υποδέχονται τα αντίστοιχα μάτια της. Τώρα πολλές κατσαρόλες βράζουν η μια πλάι στην άλλη, αφαιρούν κούραση απ' τη νοικοκυρά, συν-

τομεύουν το χρόνο και τη βγάζουν ασπροπρόσωπη. Στην κουζίνα την έβαλαν και κουζίνα την είπαν, με πολλά σχέδια και ποιότητες, από απλές να φτάνουν μέχρι την πολυτέλεια, για όλα τα κοινωνικά σκαλοπάτια. Εκεί πάνω της η κατσαρόλα, που γυαλίστηκε κι αυτή κι ομόρφυνε, ετοιμάζει το φαγητό και δεν αλλάζει θέση μέχρι ν' αδειάσει. Της έδωσαν κι ένα καινούριο όνομα· την είπαν χύτρα. Αυτή όμως δεν κολακεύτηκε, σαν τις ξιπασμένες κυράδες, που ρουφούν σαν σφουγγάρι όποια κολακεία τους σερβίρουν.

Η κατσαρόλα είναι το μόνο αγγείο που δε λείπει από κανένα σπίτι, φτωχικό ή αρχοντικό. Έχει τόσο δεθεί με τον άνθρωπο, που δεν περνά ούτε μια μέρα που να μη γίνει λόγος γι' αυτήν. Τι θα βάλουμε αύριο στην κατσαρόλα; ρωτάει η γυναίκα τον άντρα της το βράδυ. Κι ο άντρας: Ξέρεις εσύ βρε γυναίκα. Τι τη θες τη δική μου γνώμη; Στερεότυπη η απάντηση. Μικροί και μεγάλοι, γυρίζοντας στο σπίτι, ρωτάν τη νοικοκυρά: Τι έχει σήμερα η κατσαρόλα μας; Κάποτε γελάν και τα μουστάκια του άντρα, όταν κάποια γαργαλιστική μυρωδιά βγαίνει απ' την κατσαρόλα και σπάει τη μύτη του. Κάποτε η κατσαρόλα μένει άδεια κι όλοι στο σπίτι κρεμούν τα μούτρα τους. Τι θέλετε να σας κάνω! Τόσες δουλειές έκαμα σήμερα κι άλλες τόσες τις άφησα μισές. Δε θα μείνουμε δα και νηστικοί. Θ' ανοίξουμε καμιά κονσέρβα, θα φτιάξουμε και καμιά σαλάτα, έχουμε και τυρί, δεν μας λείπει κι η όρεξη κι όλα κα-

λά θα πάνε. Δόξες να 'χει ο Κύριος και να τον παρακαλάμε να μη μας λείψει ποτέ το ψωμί. Μ' αυτά τα λόγια η νοικοκυρά έβαζε τα πράματα στη θέση τους κι όλους τους αποστόμωνε. Καμιά φορά η πολυάσχολη νοικοκυρά ξεχνούσε να ανακατέψει και να ρίξει νερό στην κατσαρόλα, μέχρι κάποια οσμή την αναστάτωνε. Πω, πω! Τι έπαθα η έρμη! ξεφώνιζε χτυπώντας τις παλάμες της κι έτρεχε στην κατσαρόλα. Αν το τσίκνισμα δεν είχε προχωρήσει πολύ, η νοικοκυρά ήξερε τον τρόπο να διορθώσει το κακό. Αν όχι, το άλλαζε με κάποιο βραστερό φαγητό. Όμως, κάποια αποφορά έμενε, που δεν μπορούσε να περάσει πάντοτε απαρατήρητη από τον άντρα και τότε σταματούσε το μάσημα και στραβοκοίταζε τη γυναίκα: ωρέ γυναίκα, σάμπως να πικρίζει τούτο το φαΐ. Τι τρέχει; ρώταγε απορημένος. Τότε η γυναίκα περνούσε στην επίθεση: Τι πικρίζει και μάραθα μου λες. Φαΐ είναι και πότε θα 'ναι γλυκό, πότε αρμυρό, πότε θα πικρίζει και πότε θα ξινίζει. Κι άμα καπνίζεις, η πίκρα του καπνού δεν αφήνει τη γεύση να ξεκαθαρίσει. Φάε τώρα και σώπασε. Έτσι έβγαινε κι από πάνω. Κάποιες άλλες φορές ο άντρας έβρισκε το τσικνισμένο φαγητό πιο νόστιμο και τότε, ολόχαρος, αμόλαγε τα γλυκόλογα στην κυρά του: Μπράβο ωρέ γυναίκα και γεια στα χέρια σου που έφτιαξαν τούτο το τόσο νόστιμο φαΐ. Πώς τα κατάφερες; Εκείνη, μαζεμένη και νιώθοντας ενοχές μέσα της: Άντρα, μου φαίνεται πως πεινάς πολύ σήμερα κι είναι η

όρεξή σου που νοστιμίζει το φαγητό, ψιθύριζε χωρίς να σηκώσει τα μάτια της και νιώθοντας βαθιά ανακούφιση μέσα της. Η κατσαρόλα είχε καθαριστεί σχολαστικά και δεν μπορούσε να μιλήσει. Άλλωστε ό,τι είχε να πει το έλεγε μόνο στην κυρά της που κάθε μέρα της έδειχνε την αγάπη της.

Αλλά η κατσαρόλα δεν μαγεύει μόνο. Είχε και αισθήματα! Άμα έμενε πολύ καιρό αδειανή ένιωθε πως κάτι άσχημο συμβαίνει στα νοικοκυριά και κάποιοι άλλοι έφταιγαν γι' αυτό. Έτσι κατέβαινε στους δρόμους μαζί με τα αφεντικά της κι έβαζε τα κουτάλια να την κρούσουν για να ενωθεί ο ήχος της με τις φωνές του κόσμου, που οργισμένοι, διαμαρτύρονταν στους κακοκυβερνήτες και στους κλέφτες και άρπαγες της εξουσίας, για το χάλι που τους έφεραν, μαζί με τη στέρψη της ελευθερίας και τα άλλα κακά που τους προξενήσαν και εκείνοι ζητούσαν δικαίωση κι αυτή πάλι να γεμίσει. Ως εδώ μέλι και γάλα τα είχε ο άνθρωπος με την κατσαρόλα. Σχέση αγάπης και έρωτα από τότε που στάθηκε όρθιος. Όμως ο διάβολος με τα πολλά του πόδια ήρθε κι εδώ κι έβαλε την ουρά του. Έτσι τα πράγματα πήραν άλλη τροπή. Κάποια αρρωστημένα μυαλά, παιδιά και πρωτοξάδερφά του, την έκαμαν διαβολικό συνεργό για τα «ανδραγαθήματά» τους, για να σπείρουν το θάνατο και την καταστροφή και να γεμίσουν τον τόπο με πληγές. Αυτοί οι εωσφορικοί άνθρωποι διάλεξαν την κατσαρόλα για να κλείσουν μέσα της τα

καταστροφικά και θανατηφόρα όργανα, λες και δεν υπήρχαν κουτιά ή σακούλες γι' αυτή τη δουλειά. Αυτό το ειρηνικό και φιλόανθρωπο σκεύος, που δουλεύει ασίγαστα για να ικανοποιεί βασικές και οργανικές ανάγκες όλου του κόσμου προτίμησαν. Λες να το 'καναν για να μην υποψιάζει κανένα η παρουσία του έστω και σε χώρους ασυνήθιστους; Άντε τώρα, σπάσε το κεφάλι σου για να βρεις την εξήγηση. Το κακό όμως έγινε και όχι μόνο μια φορά. Μεγάλες καταστροφές έγιναν κι ο κόσμος φοβήθηκε, τρόμαξε και έγινε αλλόφρονος. Η κατσαρόλα διασύρθηκε κι έχασε την καλή της φήμη, την αίγλη της κι έβγαλε κακό όνομα. Ο κόσμος λέει: «Κάλλιο να σου βγει το μάτι παρά το όνομα». Πόσο της κακοφάνηκε! Όποιος τώρα δει πεταμένη κατσαρόλα το βάζει στα πόδια και φτύνει τον κόρφο του. Σκέψου να πας να ανοίξεις κατσαρόλα κι από μέσα, αντί για φαγητό, να ξεπηδήσει ο θάνατος! Είναι να τρελαίνεται κανείς με τέτοιες σκέψεις.

Πάντως η κατσαρόλα εξακολουθεί να προσφέρει τις υπηρεσίες της στον άνθρωπο με τον ίδιο πάντα τρόπο, με την ίδια προθυμία. Και δεν την έχει μόνο ανάγκη αλλά είναι και εξαρτημένος από αυτήν ο άνθρωπος. Μπόρα είναι και θα περάσει. Αργά ή γρήγορα οι εωσφόροι θα εκλείψουν και η κατσαρόλα θα ανακτήσει την καλή της φήμη που δεν την χρειάζεται κιόλας αφού στιγμή δεν έπαψε ν' αγαπάει τον άνθρωπο κι αυτός να της δείχνει την αδυναμία του.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ 2013 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ:

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας
Χώρος Δημοτικής Αγοράς, τ.κ. 44100,
τηλ: 2655022298
Αριθμός εκδηλώσεων: 34

17 Ιουνίου, 11:00 - 1:00 το πρωί

Το φώτο-κόμικ της βιβλιοθήκης μας
Βρίσκουμε ένα θέμα, τραβάμε φωτογρα-
φίες, γράφουμε μια ιστορία. Το φώτο-κόμικ
μας είναι έτοιμο!

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 9 - 12 ετών. Με
προεγγραφή.

18 Ιουνίου, 11:00 - 1:00 το πρωί

Πώς να κάνεις τα πάντα – Η ομάδα κατα-
σκευών της βιβλιοθήκης, συνάντηση 1η
Συναντιόμαστε κάθε δεύτερη Τρίτη, κατα-
σκευάζουμε ό,τι βάζει ο νους σας και δεν
βαριόμαστε ποτέ!

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 6 - 12 ετών.
Χωρίς προεγγραφή. (5 συναντήσεις)

19 Ιουνίου, 11:00-1:00 το πρωί

Η σκακιέρα των βιβλίων
Παιχνίδι γνωριμίας με τα καινούρια βιβλία
της βιβλιοθήκης.

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά από 6 - 12 ετών.
Χωρίς προεγγραφή.

20 Ιουνίου, 11:00-1:00 το πρωί

Πολύχρωμη παλέτα: τα βασικά και συμπλη-
ρωματικά χρώματα

Έννοια του χρώματος, τα βασικά και συμ-
πληρωματικά χρώματα, αντίθεση, συνδυα-
σμός των χρωμάτων, τεχνικές και υλικά.

Με τη Βιταλίνα Κυρτζόγλου.

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 6 - 8 ετών. Με
προεγγραφή.

21 Ιουνίου, 11:00-1:00 το πρωί

Ο μπερδεμένος χαμαιλέοντας
Τι γίνεται όταν μπερδεύονται τα ζώα μεταξύ

τους, ένα φίδι με ένα ψάρι; Ο Έρικ Καρλ
μας διηγείται τη συνέχεια.

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 5 - 10 ετών. Χω-
ρίς προεγγραφή.

25 Ιουνίου, 11:00-1:00 το πρωί

Πολύχρωμος κόσμος

Έλα να μάθουμε τους συνδυασμούς των
χρωμάτων, για να καταφέρνουμε να εντο-
πίζουμε τα χρώματα, τα υλικά και τις τεχνι-
κές της ζωγραφικής.

Με τη Βιταλίνα Κυρτζόγλου.

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά από 10 - 12
ετών. Με προεγγραφή.

26 Ιουνίου, 11:00-1:00 το πρωί

Η ιστορία του μπλε

Ψάχνουμε, βρίσκουμε, μαζεύουμε βιβλία,
εικόνες, αντικείμενα και φτιάχνουμε τη
χρονογραμμή του μπλε.

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 6-12 ετών. Χω-
ρίς προεγγραφή.

27 Ιουνίου, 11:00-1:00 το πρωί

Το κόκκινο των παραμυθιών δεν ξεθωριάζει
ποτέ

Ψάχνουμε όλους τους κόκκινους ήρωες και
τους βάζουμε να συναντηθούν σε ένα κο-
λάζ και σε μια παραμυθοσαλάτα.

Με τη Μαρία Κολιού.

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 5 - 8 ετών. Χω-
ρίς προεγγραφή.

28 Ιουνίου, 11:00-1:00 το πρωί

Ο καλλιτέχνης που ζωγράφιζε μπλε άλογα
Διαβάζουμε το βιβλίο του Έρικ Καρλ, γνω-
ρίζουμε το ζωγράφο Φραντς Μαρκ και ζω-
γραφίζουμε ζώα με το δικό του τρόπο.

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 6 - 9 ετών. Χω-
ρίς προεγγραφή.

1 Ιουλίου, 11:00-1:00 το πρωί

Η ιστορία του άσπρου

Ψάχνουμε, βρίσκουμε, μαζεύουμε βιβλία, εικόνες, αντικείμενα και φτιάχνουμε τη χρονογραμμή του άσπρου.

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 6 - 12 ετών. Χωρίς προεγγραφή.

2 Ιουλίου, 11:00-1:00 το πρωί

Πώς να κάνεις τα πάντα – Η ομάδα κατασκευών της βιβλιοθήκης, συνάντηση 2η
Συναντιόμαστε κάθε δεύτερη Τρίτη, κατασκευάζουμε ό,τι βάζει ο νους σας και δεν βαριόμαστε ποτέ!

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 6-12 ετών. Χωρίς προεγγραφή. (5 συναντήσεις)

3 Ιουλίου, 11:00-1:00 το πρωί

Τα φαντάσματα είναι άσπρα

Διαβάζουμε βιβλία με φαντάσματα και κατασκευάζουμε τα άσπρα φαντασματάκια της βιβλιοθήκης μας.

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 7-9 ετών. Χωρίς προεγγραφή.

5 Ιουλίου, 11:00-12:30 το πρωί

Η ομάδα επιτραπέζιων παιχνιδιών της βιβλιοθήκης, συνάντηση 1η

Κάθε Παρασκευή συναντιόμαστε και παίζουμε σκάκι, dixit και τα ζάρια των ιστοριών.

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 6 - 12 ετών. Χωρίς προεγγραφή. (5 συναντήσεις)

8 Ιουλίου, 11:00-1:00 το πρωί

Η ιστορία του κόκκινου

Ψάχνουμε, βρίσκουμε, μαζεύουμε βιβλία, εικόνες, αντικείμενα και φτιάχνουμε τη χρονογραμμή του κόκκινου.

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 6 - 12 ετών. Χωρίς προεγγραφή.

10 Ιουλίου, 11:00-12:00 το πρωί

Έλμερ, ο παρδαλός ελέφαντας

Διαβάζουμε τις περιπέτειες του Έλμερ του Ντέιβιντ ΜακΚι, εκδ. Πατάκη και φτιάχνουμε έναν τεράστιο παρδαλό ελέφαντα.

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 4 - 6 ετών. Χωρίς προεγγραφή.

11 Ιουλίου, 11:00-1:00 το πρωί

Η μουσική των χρωμάτων

Ελάτε να ανακαλύψουμε τα χρώματα της «Λιλιπούπολης», να τραγουδήσουμε και να χορέψουμε.

Με την Κατερίνα Χουλιάρα.

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 5 - 10 ετών. Με προεγγραφή.

12 Ιουλίου, 11:00-12:30 το πρωί

Η ομάδα επιτραπέζιων παιχνιδιών της βιβλιοθήκης, συνάντηση 2η

Κάθε Παρασκευή συναντιόμαστε και παίζουμε σκάκι, dixit και τα ζάρια των ιστοριών.

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 6 - 12 ετών. Χωρίς προεγγραφή. (5 συναντήσεις)

15 Ιουλίου, 11:00-1:00 το πρωί

Η ιστορία του πράσινου

Ψάχνουμε, βρίσκουμε, μαζεύουμε βιβλία, εικόνες, αντικείμενα και φτιάχνουμε τη χρονογραμμή του πράσινου.

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 6 - 12 ετών. Χωρίς προεγγραφή.

16 Ιουλίου, 11:00-1:00 το πρωί

Πώς να κάνεις τα πάντα – Η ομάδα κατασκευών της βιβλιοθήκης, συνάντηση 3η

Συναντιόμαστε κάθε δεύτερη Τρίτη, κατασκευάζουμε ό,τι βάζει ο νους σας και δεν βαριόμαστε ποτέ!

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 6 - 12 ετών. Χωρίς προεγγραφή. (5 συναντήσεις)

17 Ιουλίου, 11:00-12:00 το πρωί

Ο βάτραχος είναι βάτραχος

Διαβάζουμε το βιβλίο του Μαξ Βέλθους, ο βάτραχος είναι βάτραχος, εκδ. Πατάκη και φτιάχνουμε και φοράμε μάσκες βατράχων.

Με τη Μαρία Κολιού.

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 4 - 6 ετών. Χωρίς προεγγραφή.

19 Ιουλίου, 11:00-12:30 το πρωί

Η ομάδα επιτραπέζιων παιχνιδιών της βιβλιοθήκης, συνάντηση 3η

Κάθε Παρασκευή συναντιόμαστε και παίζουμε σκάκι, dixit και τα ζάρια των ιστοριών. Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 6-12 ετών. Χωρίς προεγγραφή. (5 συναντήσεις)

22 Ιουλίου, 11:00-1:00 το πρωί

Τι είναι κίτρινο;
Έλα στη βιβλιοθήκη να ανακαλύψουμε πόσα πράγματα είναι κίτρινα και να φτιάξουμε μ' αυτά μια γιρλάντα.
Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 6 - 12 ετών. Χωρίς προεγγραφή.

24 Ιουλίου, 11:00-1:00 το πρωί

Πράσινοι ντετέκτιβ
Τα παιδιά της βιβλιοθήκης "πρασινίζουν" τη γειτονιά τους.
Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 6 - 12 ετών. Χωρίς προεγγραφή.

25 Ιουλίου, 11:00-12:30 το πρωί

Οδύσσεια – Η πολύχρωμη ιστορία
Διαβάζουμε το βιβλίο της Μαρίας Αγγελίδου, Οδύσσεια η πολυμήχανη ιστορία, εκδ. Βιβλιόφωνο και περιγράφουμε με χρωματιστά κουβάρια το ταξίδι του Οδυσσέα.
Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 7 - 9 ετών. Χωρίς προεγγραφή.

26 Ιουλίου, 11:00-12:30 το πρωί

Η ομάδα επιτραπέζιων παιχνιδιών της βιβλιοθήκης, συνάντηση 4η
Κάθε Παρασκευή συναντιόμαστε και παίζουμε σκάκι, dixit και τα ζάρια των ιστοριών.
Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 6 - 12 ετών. Χωρίς προεγγραφή. (5 συναντήσεις)

29 Ιουλίου, 11:00-1:00 το πρωί

Το πράσινο σύννεφο
Δημιουργία διαδραστικού αφηγήματος όπου πρωταγωνιστές είναι τα παιδιά, με δικές τους παρεμβάσεις και με διαμόρφωση από τα ίδια της έκβασης της ιστορίας.
Με τον Βαγγέλη Κτιστόπουλο.
Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 5 - 12 ετών. Με προεγγραφή.

30 Ιουλίου, 11:00-1:00 το πρωί

Μαγειρεύουμε τα χρώματα χωρίς φωτιά
Ένα εργαστήρι μαγειρικής...χωρίς φωτιά. Θα γνωρίσουμε την αξία των φρούτων και των λαχανικών, θα τα δοκιμάσουμε, θα τα συνδυάσουμε και θα τα απολαύσουμε σε μοναδικές συνταγές-ιδέες δικές μας και άλλων.
Με τον Βαγγέλη Κτιστόπουλο.
Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 5 - 12 ετών. Με προεγγραφή.

31 Ιουλίου, 11:00 - 12:30 το πρωί

Το μαύρο βιβλίο των χρωμάτων
Διαβάζουμε το βιβλίο της Menena Cottin και ανακαλύπτουμε τρόπους να «αισθανόμαστε» τα χρώματα μέσα στο σκοτάδι.
Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 6-9 ετών. Χωρίς προεγγραφή.

1 Αυγούστου, 11:00-1:00 το πρωί

Οι σκιές χάθηκαν!
Τα ζώα κρύβονται μέσα σε ένα πολύχρωμο περιβάλλον, κρύβονται μέσα στις ζωγραφιές μας.
Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 5 - 8 ετών. Χωρίς προεγγραφή.

2 Αυγούστου, 11:00-12:30 το πρωί

Η ομάδα επιτραπέζιων παιχνιδιών της βιβλιοθήκης, συνάντηση 5η
Κάθε Παρασκευή συναντιόμαστε και παίζουμε σκάκι, dixit και τα ζάρια των ιστοριών.
Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 6 - 12 ετών. Χωρίς προεγγραφή. (5 συναντήσεις)

27 Αυγούστου, 11:00-1:00 το πρωί

Πώς να κάνεις τα πάντα – Η ομάδα κατασκευών της βιβλιοθήκης, συνάντηση 4η
Συναντιόμαστε κάθε δεύτερη Τρίτη, κατασκευάζουμε ό,τι βάζει ο νους σας και δεν βαριόμαστε ποτέ!
Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 6 - 12 ετών. Χωρίς προεγγραφή. (5 συναντήσεις)

3 Σεπτεμβρίου, 11:00-1:00 το πρωί

Πώς να κάνεις τα πάντα – Η ομάδα κατα-

σκευών της βιβλιοθήκης, συνάντηση 5η
Συναντιόμαστε κάθε δεύτερη Τρίτη, κατα-
σκευάζουμε ό,τι βάζει ο νους σας και δεν
βαριόμαστε ποτέ!

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 6 - 12 ετών.
Χωρίς προεγγραφή. (5 συναντήσεις)

4 Σεπτεμβρίου, 11:00-12:00 το πρωί

Θέλω πίσω το καπέλο μου

Διαβάζουμε το βιβλίο του Jon Klassen και
φτιάχνουμε τα δικά μας κόκκινα καπέλα.

Στη Βιβλιοθήκη. Για παιδιά 4 - 6 ετών. Χω-
ρίς προεγγραφή.

6 Σεπτεμβρίου, 11:00-12:00 το πρωί

Σας παρουσιάζουμε το Μουσείο των Χρω-

μάτων!

Επισκεφθείτε τη βιβλιοθήκη μας για να δεί-
τε τη συλλογή μας από πολύχρωμα αντικεί-
μενα.

Στη Βιβλιοθήκη. Για όλες τις ηλικίες. Χωρίς
προεγγραφή.

Από τις 17 Ιουνίου έως τις 6 Σεπτεμβρίου, τις
ώρες λειτουργίας της Βιβλιοθήκης ψηφί-
ζουμε το αγαπημένο μας χρώμα. Σε όλη τη
διάρκεια της καλοκαιρινής εκστρατείας
ελάτε στη Βιβλιοθήκη να ψηφίσετε το αγα-
πημένο σας χρώμα.

Ανοιχτή δράση. Στη Βιβλιοθήκη.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Δημοσιεύματα στον τύπο αναφέρονται σε
"συγχωνεύσεις δημοσίων βιβλιοθηκών" και
"κλείσιμο" των βιβλιοθηκών.

Επίσημη ανακοίνωση από το Υπουργείο Παι-
δείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητι-
σμού για το τι σκοπεύει να πράξει για το σύνολο
των δημοσίων βιβλιοθηκών δεν υπάρχει αλλά αυτή
είναι η προσφιλής συνήθεια της κυβέρνησης
πρώτα οι φήμες και μετά οι αποφάσεις.

Οι 46 Δημόσιες Βιβλιοθήκες σήμερα γράφουν
ιστορία και Πολιτισμό συγκεντρώνουν όγκους πα-
λαιότυπων και ιστορικών ψηφιοποιούν αρχεία, επι-
κοινωνούν καθημερινά με δεκάδες χρήστες
,ερευνητές, σπουδαστές, καθηγητές κλπ .

Οι υπάλληλοι που υπηρετούν λιγότεροι από
200 συνολικά. Κάθε χρόνο αποχωρεί το 10%
τουλάχιστον των υπαλλήλων, ενώ προσλήψεις
έχουν να γίνουν πολλά χρόνια.

Κοινή η προσπάθεια όλων των Βιβλιοθηκών,
εδώ αναφερόμαστε ειδικότερα για την Βιβλιο-
θήκη της Κόνιτσας.

Η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας
ιδρύθηκε με κοινή Υπουργική απόφαση των
Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
και Οικονομικών που δημοσιεύθηκε στο Β΄ τεύ-
χος της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως με
αριθ.365 τεύχος β 12 Αυγούστου 1960 .Η λει-
τουργία της διέπεται από τις διατάξεις του Ν.
3149/2003 (ΦΕΚ/Α/141/10.6.2003).

Ιδρύθηκε στην Κόνιτσα σε έναν τόπο ρημαγ-
μένο κυριολεκτικά από τον εμφύλιο πόλεμο για
να αμβλύνει τα πάθη των ανθρώπων, να τους
μορφώσει και να τους ψυχαγωγήσει να δώσει
εφόδια στα παιδιά του γυμνασίου να ανοίξει
τους ορίζοντες της γνώσης και το πέτυχε εκατό
τοις εκατό.

Ευρωπαϊκά προγράμματα βοήθησαν στη συ-
νέχεια να γίνουν υποδομές όπως σύγχρονα βι-
βλιοαυτοκίνητα ηλεκτρονικός εξοπλισμός ψη-
φιοποιήσεις τεκμηρίων ,ιστοσελίδες κλπ.

Εκδηλώσεις, εκθέσεις, προγράμματα το έρ-
γο της βιβλιοθήκης, ακόμη επισκέψεις σε σχο-

λεία επεξεργασία και ψηφιοποίηση υλικού ώστε να αποτελέσει παγκόσμιο αγαθό στο διαδίκτυο.

Σύμφωνα με φήμες 46 δημόσιες: Αίγινας, Αρεόπολης, Βυτίνας, Δελφών, Λευκάδας, Μηλιών, Μολάων, Πεταλιδίου, Μήθυμνας, Ζακύνθου, Ζαγοράς, Ανδρίτσαινας, Σάμου, Σιάτιστας, Βέροιας, Χίου, Γρεβενών, Καλαμάτας, Δράμας, Έδεσσας, Ελευθερούπολης, Πύλης, Καρπενησίου, Κέρκυρας, Κιλκίς, Κόνιτσας, Λαμίας, Ληξουρίου, Λιβαδειάς, Ναυπάκτου, Μυτιλήνης, πρόκειται να καταργηθούν ή να συγχωνευθούν.

Απ' ό,τι φαίνεται η ελληνική πολιτεία θέλει να αγνοεί το σημαντικό κοινωνικό ρόλο που επιτελούν οι δημόσιες βιβλιοθήκες στις τοπικές κοινωνίες. Επιπλέον οι περισσότερες από αυτές διαθέτουν συλλογές εθνικής σημασίας και σπάνια ιστορικά τεκμήρια. Αγνοεί επίσης και το θεσμικό ρόλο της βιβλιοθήκης, ως πυλώνα δημοκρατίας για κάθε ευνομούμενη κοινωνία, καθώς και την αναπτυξιακή της διάσταση ως και-

ριο ζήτημα σε συνθήκες οικονομικής κρίσης. Την περίοδο που οι βιβλιοθήκες, ως χώροι κοινωνικής συνοχής αποτελούν ασφαλές καταφύγιο και διέξοδο για χιλιάδες πολίτες, έρχεται η απόφαση να διαλύσει όλα όσα έχουν γίνει με κόπο, μεράκι από τους συναδέλφους για πολλές δεκαετίες, αφανίζοντας και καταστρέφοντας τις κοιτίδες γνώσης και πολιτισμού στις τοπικές κοινωνίες, καθιστώντας παράλληλα επισφαλές και το εργασιακό μέλλον των εργαζόμενων σε αυτές.

Το κόστος λειτουργίας τους είναι μηδαμινό. Τα οφέλη τους προς την κοινωνία πολλαπλάσια. Καλούμε την κυβέρνηση να αναθεωρήσει τις όποιες σκέψεις της για κατάργηση του θεσμού των δημόσιων και βιβλιοθηκών να προχωρήσει σε εμπλουτισμό των λειτουργιών τους και να στηρίξει έμπρακτα τα δημοκρατικά κεκτημένα της κοινωνίας μας.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Στη Δημόσια Βιβλιοθήκη Κόνιτσας ο “Κόσμος Είναι Πολύχρωμος”

Φέτος το καλοκαίρι στη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας προτείνουμε έναν κόσμο που τον κάνουν πολύχρωμο τα βιβλία, οι ιστορίες, ο πειραματισμός, η γνώση και η τέχνη. Το ουράνιο τόξο θα περάσει μέσα από τη βιβλιοθήκη και θα αφήσει τα πολύχρωμα ίχνη του παντού. Εμείς τα ακολουθούμε και ξεκινάμε μαζί με τα παιδιά ένα υπέροχο ταξίδι στον κόσμο των χρωμάτων, της δημιουργίας, της χαράς και της ανάγνωσης. Από 17 Ιουνίου έως 4 Σεπτεμβρίου

ελάτε να τον ανακαλύψουμε μαζί!!! Περισσότερες πληροφορίες στο www.libkon.gr και στο <http://summer.futurelibrary.gr/>.

Η καλοκαιρινή εκστρατεία υποστηρίζεται από την Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία Future Library, που χρηματοδοτείται αποκλειστικά από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΦ. ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ- ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Κοινοποιείται: Εφορεία Δημόσιας Βιβλιοθήκης Κόνιτσας, Κόνιτσα

Με ανησυχία διαβάσαμε στις εφημερίδες ότι η Δημόσια Βιβλιοθήκη Κόνιτσας, όπως και άλλες επαρχιακές Δημόσιες Βιβλιοθήκες, πρόκειται να «συγχωνευθεί». Η Δημόσια Βιβλιοθήκη Κόνιτσας λειτουργεί από το 1960 και ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του τότε αοιδίμου Μητροπολίτη Κόνιτσας Χριστοφόρου και η προσφορά της στην κοινωνία της Κόνιτσας και στην νεολαία της είναι αμέτρητη. Διαθέτει περίπου 55.000 βιβλία κάθε περιεχομένου, που συνεχώς ο αριθμός τους αυξάνεται με καινούριες δωρεές βιβλιόφιλων ιδιωτών και κατάφερε να πραγματοποιεί, παρά τον φτωχό της προϋπολογισμό, ποικιλία ποιοτικών εκδηλώσεων, στις οποίες συμμετέχει μεγάλο μέρος του Κονιτσιώτικου Λαού. Διαθέτει παιδικό τμήμα και ψηφιακή βιβλιοθήκη, φυλάσσει δε σπάνια βιβλία. Αν δεν υπήρχε Βιβλιοθήκη στο Δήμο μας θα έπρεπε οπωσδήποτε τέτοια να ιδρυθεί και να λειτουργήσει τώρα και όχι το αντίθετο. Ως Κονιτσιώτες περιμέναμε και περιμένουμε την απόκτηση ιδιόκτητης κατάλληλης στέγης για την Βιβλιοθήκη μας. Η κατάργησή της ή έστω η συρρίκνωσή της στις σημερινές μέρες της «κοινωνίας της γνώσης» αποτελεί δολοφονική πράξη κατά του τόπου μας. Έχουν καταργηθεί στην Κόνιτσα η Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία, το κατάστημα του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ) κλπ αλλά το κακό που απειλείται τώρα με την Βιβλιοθήκη είναι απείρως δυσβάσταχτο. Για μας τους ακρίτες Κονιτσιώτες, που συνδέσαμε την πορεία μας με την μοναδική Δημόσια

Βιβλιοθήκη μας, αυτή σημαίνει γνώση, ανάπτυξη, ψυχαγωγία, εφόδια για την ζωή, παράθυρο στον κόσμο και μονολεκτικά σημαίνει «ζωή». Δεν καταργείται από το Υπουργείο Παιδείας ένα ελεύθερο σχολείο για όλους, που είναι η Δημόσια Βιβλιοθήκη μας, γιατί ο κόσμος μας, εμείς, θα πέσουμε στην αμορφωσιά και στην απαιδευσιά, καταστάσεις, που μέσα από την Βιβλιοθήκη μας, αφήσαμε πίσω.

Η τυφλή απόλυση εργαζομένων με πρόσχημα την «συγχώνευση» επαρχιακών Βιβλιοθηκών είναι ατελέσφορη.

Είναι παράλογο ακόμη και αυτή η κατάργηση της Εφορείας της, δηλαδή της τοπικής της Διοίκησης, και η υπαγωγή της στην Δημόσια Βιβλιοθήκη Ιωαννίνων. Τα μέλη της Εφορείας είναι άμισθα και κάθε τόπος, οπωσδήποτε ο επαρχιακός, πρέπει και θέλει να αναδεικνύει τους δικούς της επώνυμους ανθρώπους του στα πόστα Διοικήσεως.

Στον Δήμο Κόνιτσας, και στον οποίο απευθύνουμε την αναφορά μας, προτείνουμε να διερευνήσει την δυνατότητα μη είσπραξης ενοικίου για την στέγαση της Βιβλιοθήκης μας σε δημοτικό ακίνητο και τούτο μόνο για λόγους συμβολικούς.

Προς τους αρμόδιους πολιτικούς και υπηρεσιακούς παράγοντες, που απευθυνόμαστε, δηλώνουμε ότι σε περίπτωση υλοποίησης ενεργειών κατά της Δημόσιας Βιβλιοθήκης μας θα αντιδράσουμε, και με την ψήφο μας.

Ο Πρόεδρος
του Διοικητικού Συμβουλίου
ΣΠΥΡΟΣ ΓΚΟΤΖΟΣ

Δος μοι τούτον τον ξένον

Α. Στις 21-6-2013, με την μεγαλύτερη ημέρα της χρονιάς και το περισσότερο φως, ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας δεξιώθηκε στο Προεδρικό Μέγαρο ομάδα αφροασιατών προσφυγόπουλων, που διαβιούν στον Ξενώνα Υποδοχής και Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων Προσφύγων της Μ.Κ.Ο «ΑΠΟΣΤΟΛΗ» της Αρχιεπισκοπής Αθηνών. Συνοδεύονταν τα παιδιά από τον διευθυντή της «ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ», τον Βοηθό Συνήγορο για τα Παιδιά και από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό του Ξενώνα. Ο μικρότερος της παρέας στα δέκατα χρόνια του ήταν οπλοφόρος αντάρτης στην χώρα του, που μαστίζεται από εμφύλιο πόλεμο, τώρα δεκατετράχρονος είναι άριστος μαθητής σε ελληνικό σχολείο. Τα περισσότερα φιλοξενούμενα εκεί μεταναστόπουλα περπάτησαν επί εξάμηνο για να βρεθούν στην χώρα μας. Αξιοποιώντας τα γερά τους πόδια συγκροτήσανε μια άριστη ποδοσφαιρική ομάδα, που προπονεί, κατόπιν αιτήματος του Αρχιεπισκόπου, ο γερμανός Οτο Ρεχάγκελ, άλλοτε προπονητής της εθνικής μας ποδοσφαιρικής ομάδας.

Ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας μίλησε ζεστά στα προσφυγόπουλα και τους ευχήθηκε να αισθάνονται στην

χώρα μας «σαν στο σπίτι τους».

Η εκδήλωση αυτή με πρωτοβουλία των κορυφαίων, Προέδρου και Αρχιεπισκόπου, είναι ένα γερό μπάτσο στα σιχαμένα μάγουλα των ρατσιστών, που δυστυχώς κάθε μέρα στην χώρα μας αυγαταίνουν.

Τα μουσουλμανόπαιδα δώρισαν στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ένα κορνιζαρισμένο κείμενο-τροπάριο που ψέλνεται στις ορθόδοξες εκκλησιές μας την Μεγάλη Παρασκευή, ημέρα που κορυφώνεται το θείο δράμα. Το άσμα μεταφέρει τα ικετικά λόγια τού από Αριμαθαίας ευγενούς Ιωσήφ προς τον Πιλάτο να του δώσει για ταφή το κρεμασμένο επί του ξύλου γυμνό σώμα του Χριστού, του ξένου, που μωρό ακόμη εξορίζει στην Αίγυπτο ο θεοκτόνος Ηρώδης. Κρεμασμένος επί του ατιμωτικού σταυρού βρίσκεται «Ο εν ύδασι την γην κρεμάσας» γυμνός επί του ξύλου είναι «Ο περιβαλλών την γην εν νεφέλαις». Είναι συναρπαστικό κείμενο, ανεπανάληπτου περιεχομένου, πανανθρώπινης και διαχρονικής αξίας και αξίζει να το διαβάσουμε. Τι κρίμα τέτοια θεόφιλα και φιλόφθρα κείμενα να λείπουν από τα σχολικά μας βιβλία, που γέμουν με γραπτά συνωπισμένης βλακειάς.

*"Δος μοι τούτον τον ξένον,
Τον εκ βρέφους ως ξένον, ξενωθέντα εν κόσμω.
Δος μοι τούτον τον ξένον,
ον ομόφυλοι, μισούντες θανατούσιν ως ξένον.
Δος μοι τούτον τον ξένον,
ον ξενίζομαι βλέπειν του θανάτου τον ξένον.
Δος μοι τούτον τον ξένον,*

όστις οίδε ξενίζειν τους πτωχούς και τους ξένους.

Δος μοι τούτον τον ξένον,

Ον Εβραίοι τω φθόνω απεξένωσαν κόσμω.

Δος μοι τούτον τον ξένον,

ίνα κρύψω εν τάφω, ος ως ξένος ουκ έχει την κεφαλήν πού κλίνει..."

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Δωσ' μου αυτόν τον ξένο

που ακόμη και μωρό όταν ήταν, μια κι ήταν ξένος,

ζούσε διωγμένος σαν ξένος στον κόσμο.

Δωσ' μου αυτόν τον ξένο,

τον οποίο οι δικοί του με μίσος

τον θανάτωσαν σαν να ήταν ξένος.

Δωσ' μου αυτόν τον ξένο,

του οποίου ο παράξενος θάνατος με ξενίζει.

Δωσ' μου αυτόν τον ξένο,

ο οποίος γνωρίζει να φιλοξενεί

τους φτωχούς και τους ξένους.

Δωσ' μου αυτόν τον ξένο,

τον οποίο οι Εβραίοι από φθόνο

τον αποξένωσαν από τον κόσμο.

Δωσ' μου αυτόν τον ξένο,

για να τον κρύψω στον τάφο,

γιατί σαν ξένος που είναι

δεν έχει πού να γείρει το κεφάλι του...»

Εικόνα
από τη
Συρία

Β. Στο Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Κόνιτσας, το μοναδικό στην Ελλάδα με επαγγελματική κατεύθυνση, διαμένουν ανήλικα ασυνόδευτα προσφυγόπουλα, με σκοπό την διαμονή, την διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και την εκμάθηση τέχνης στα εργαστήρια. Από ό,τι γνωρίζω δεν μαθαίνουν τέχνη, τόσο απαραίτητη για να βγάλουν αξιοπρεπώς το «ψωμί τους» είτε μείνουν στην Ελλάδα είτε επαναπατριστούν. Η ελληνική Διοίκηση τα προορίζει ανεπάγγελτα για τα φανάρια; Ο τόπος μας δεν μπορεί να κερδίσει κανένα στοίχημα; Οι κυβερνήσεις αλλάζουν, οι Υπουργοί αντικαθίστανται αλλά η κατάσταση παραμένει ίδια. Το αδιάφορο και ανίκανο κράτος ας απευθυνθεί σε εξειδικευμένους φορείς όπως στον παραπάνω Ξενώνα της «ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ», στην «ΚΙΒΩΤΟ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ» του παπα-Αντώνη και τότε μπορεί να έχουμε αλλαγή και σ' αυτό τον τομέα.

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ «ΜΕΓΑΛΗΣ ΙΔΕΑΣ»

ΤΟΥ ΑΝΕΣΤΗ ΔΕΜΕΡΤΖΙΔΗ

(συνέχεια από το προηγούμενο)

Επιχειρησιακή ανάλυση του πολέμου -

Οι πρώτες επιχειρήσεις

Ο ελληνικός στρατός αποβιβάστηκε στη Σμύρνη στις 2/15 Μαΐου 1919, ενώ ήδη από την προηγούμενη ημέρα, αποσπάσματα συμμαχικού στρατού υπό τη διοίκηση του ναυάρχου Κάλθροπ αποβιβάστηκαν για να καταλάβουν τα οχυρά της Σμύρνης και να προλειάνουν του έδαφος. Το ελληνικό εκστρατευτικό σώμα αποτελούνταν από την 1η Μεραρχία⁸ που περιελάμβανε τρία συντάγματα πεζικού (4ο, 5ο, 1/38ο Ευζώνων) και δύο μοίρες πυροβολικού. Η ελληνική δύναμη έφτασε στη Σμύρνη με 18 ελληνικά μεταγωγικά, ενώ συνοδευόταν από 3 αγγλικά και 4 ελληνικά αντιτορπιλικά. Αντικειμενικός σκοπός των συνταγμάτων πεζικού ήταν η περίσχεση όλης της πόλης και ο χωρισμός της τουρκικής συνοικίας από την ελληνική για να αποφευχθεί η σύγκρουση με τους Τούρκους⁹.

Η υπογραφθείσα ανακωχή του Μούδρου επέβαλε τον αφοπλισμό του οθωμανικού στρατού, η εφαρμογή του όμως παρουσίαζε προβλήματα καθώς οι οθωμανοί

δεν είχαν πρόθεση να παραδώσουν τον οπλισμό τους και επεδίωκαν να αναβάλουν μία σύγκρουση με τους Συμμάχους όσο το δυνατό περισσότερο. Προβλήματα αντιμετώπιζε ο ελληνικός στρατός και με τους Ιταλούς αξιωματικούς, οι οποίοι ενίσχυαν συνεχώς τους Τούρκους αντάρτες. Η παλική ζώνη κατοχής αποτελούσε βάση για επιθετικές εξορμήσεις στην ελληνική ζώνη, καθώς οι Τούρκοι ήταν σίγουροι ότι θα αποσύρονταν ανενόχλητοι στην κοιλάδα του Μαιάνδρου. Τέλος, η επέκταση της ελληνικής ζώνης κατοχής στο Αϊδίνι, την Πέργαμο και τη Μαινεμένη συνάντησε την σθεναρή αντίσταση των Τούρκων. Οργανωτικός πυρήνας της τουρκικής αντίδρασης στο βιλαέτι του Αϊδινίου ήταν ο τουρκικός στρατός της Σμύρνης, που στο μεγαλύτερο μέρος του (2.000 πεζοί και 150 ιππείς) είχε εγκαταλείψει τους στρατώνες και είχε καταφύγει στην ύπαιθρο. Το Αϊδίνι καταλήφθηκε από τους Έλληνες στις 27 Μαΐου, εκκενώθηκε στις 30 Μαΐου και ανακαταλήφθηκε στις 4 Ιουλίου. Στο μεταξύ, στις 15 Ιουνίου είχε φτάσει στη Σμύρνη ο διοικητής του Α΄ Σώματος Στρατού, στρατηγός Κωνσταντίνος Νίδερ.

Τα γεγονότα του Αϊδινίου έκαναν εμφανές ότι οι ομάδες των Τούρκων ατά-

8. Αρχικά πη οποία προοριζόταν για αποστολή στην Ουκρανία και ήταν από καιρό έτοιμη στην περιοχή της Καβάλας.

9. Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Τόμος ΙΕ, ο.π, σσ. 116-117.

κτων¹⁰ ήταν σε θέση να προκαλέσουν σοβαρά προβλήματα στον ελληνικό τακτικό στρατό. Οι τούρκικες δυνάμεις θα μπορούσαν να εξουδετερωθούν, μόνο αν ο ελληνικός στρατός έπληπτε τη βάση τους στην παλική ζώνη κατοχής. Οι Σύμμαχοι όμως, είχαν απαγορεύσει την επέκταση των στρατιωτικών επιχειρήσεων, από τις ελληνικές δυνάμεις, εκτός της ελληνικής ζώνης. Τα όρια της ζώνης κατοχής συνιστούσε τότε η γραμμή Κερέμκιοϊ-Πέργαμος-Ζαγνός-Κινίκ-Γενιτζέ-Αχμετλί-Σάρδεις-Μπιρτζέ-Αντιτζεντέ και Αϊδίνι, με φυλάκια μέχρι το Μαϊάνδρο ποταμό. Κινητά αποσπάσματα επιτηρούσαν τις κοιλάδες του Καϊκού, του Έρμου, του Καϋστρου και του Μαιάνδρου¹¹. Η γραμμή αυτή διατηρήθηκε μέχρι τον Ιούνιο του 1920. Επίσης, οι Σύμμαχοι είχαν απαγορεύσει στον ελληνικό στρατό να προβεί σε αφοπλισμό του πληθυσμού και των άλλων πόλεων. Δεν είχε εφαρμοστεί λογοκρισία, η τηλεγραφική επικοινωνία διεξαγόταν από Τούρκους υπαλλήλους και ο έλεγχος των σιδηροδρομικών μεταφορών ήταν απαγορευμένος¹². Στα τέλη

Ιουλίου 1919 η ελληνική δύναμη στη Σμύρνη αποτελούνταν από ένα Σώμα Στρατού με πέντε μεραρχίες, συνολικού αριθμού 54.340 αξιωματικών και οπλιτών. Έναντι του ελληνικού στρατού βρίσκονταν τρεις συγκεντρώσεις τουρκικών δυνάμεων, δύο σοβαρές στις δύο πτέρυγες και μία ασθενέστερη στο κέντρο. Στην περιοχή Αξαρίου-Μπαλικεσέρ-Πανόρμου στάθμευε το XIV Τουρκικό Σώμα Στρατού και 4.000 άτακτοι με πυροβόλα. Στην περιοχή Σαλιχλί-Φιλαδέλφειας-ανατολικά του Οδεμψίου στάθμευε η 23η Μεραρχία πεζικού και 3000 άτακτοι με πυροβόλα. Επίσης, ομάδες ατάκτων κινούνταν στο εσωτερικό ενισχυμένοι από τον Κεμάλ. Στην περιοχή της Κιουτάχειας δρούσαν ισχυρές ομάδες και στην περιοχή της Νικομήδειας η 1η και η 10η Μεραρχία¹³.

Η πρώτη επίσημη σύσκεψη της τουρκικής στρατιωτικής ηγεσίας έγινε στην Αμάσεια λίγες ημέρες μετά την ελληνική απόβαση, με τη συμμετοχή του Κεμάλ και των στρατηγών Αλή Φουάτ και Ρεφέν. Στη σύσκεψη καταρτίστηκε σχέδιο κοινής ενέρ-

10. Σύμφωνα με τον ορισμό του ΝΑΤΟ, ο ανταρτοπόλεμος αναφέρεται σε στρατιωτικές και παραστρατιωτικές επιχειρήσεις που διεξάγονται σε κατεχόμενες από τον εχθρό, ή σε εχθρικές περιοχές, από άτακτες, βασικά ντόπιες δυνάμεις. Η έμφαση δίνεται στη φύση των δυνάμεων που διεξάγουν τον ανταρτοπόλεμο και όχι στον τρόπο διεξαγωγής του. Η κύρια στρατηγική του ανταρτοπολέμου συνίσταται στην αποκέντρωση δυνάμεων καθώς αποκέντρωση των ανταρτών οδηγεί και στην αποκέντρωση των δυνάμεων του αντιπάλου. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ Κ., «Θεωρία Ανταρτοπολέμου», Έρευνα ΙΔΙΣ, 2000.

11. Στο ίδιο, σ. 122.

12. ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ, Επίτομος Ιστορία Εκστρατείας Μικράς Ασίας 1919-1922, Αθήνα, Έκδοσις Διευθύνσεως Ιστορίας Στρατού, 1967, σ. 24.

13. Στο ίδιο, σ. 30.

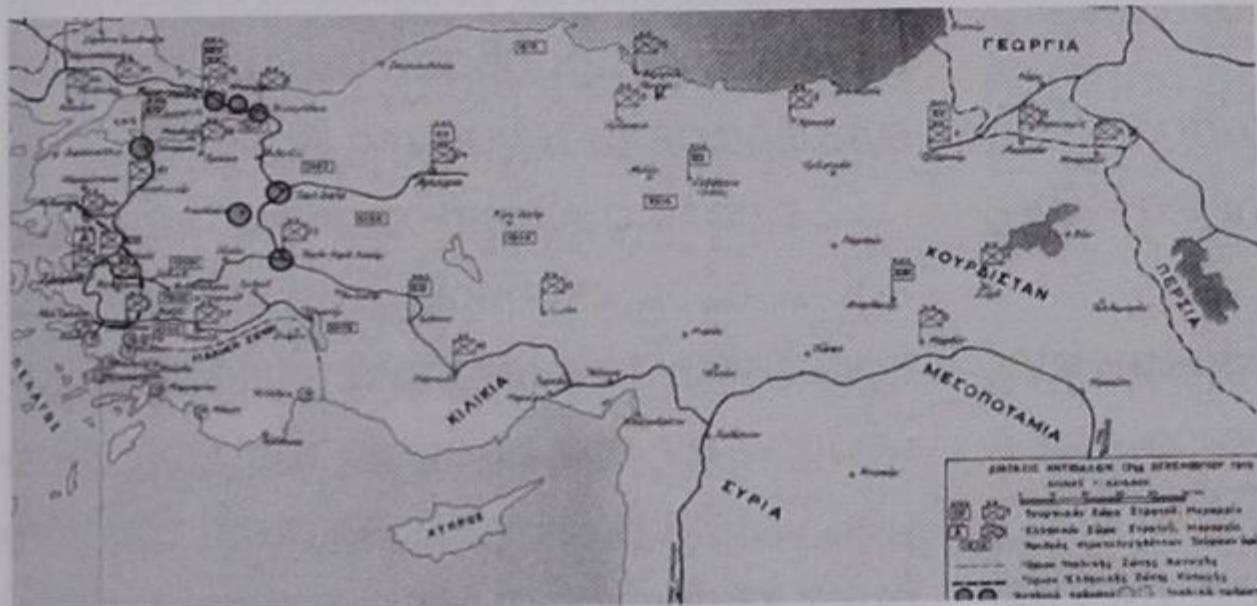
γείας που προέβλεπε την οργάνωση και ενίσχυση των ατάκτων της περιοχής της Σμύρνης και την προώθηση της εκπαίδευσής τους με στόχο τη συνεχή παρενόχληση των ελληνικών τμημάτων και την επιβράδυνση της προέλασής τους. Επίσης, προβλέφθηκε ο εξοπλισμός μιας νέας στρατιάς τακτικού στρατού με τη χρησιμοποίηση στελεχών του τουρκικού στρατού. Για το σκοπό αυτό, αποφασίστηκε να δημιουργηθούν μυστικά κέντρα επιστράτευσης και αποθήκες όπλων με τον κλεμμένο σύγχρονο οπλισμό από τις αποθήκες που φρουρούσαν οι Σύμμαχοι. Όλες οι οργανώσεις αντίστασης θα τίθεντο υπό την ενιαία διοίκηση επιτελείου, με διοικητές των προς Δυσμάς τακτικών μονάδων το διοικητή του XX Σώματος Στρατού, των προς Ανατολάς μονάδων το διοικητή του XV Σώματος

Στρατού, ενώ ο Κεμάλ θα παρέμενε στο κέντρο¹⁴. Απώτερος στόχος ήταν η δημιουργία τακτικού στρατού και ο τερματισμός της δράσης των ανταρτών.

Το ζήτημα των ορίων της ελληνικής ζώνης κατοχής διευθετήθηκε στις αρχές Οκτωβρίου, όταν ο στρατηγός Μίλν¹⁵ παραχώρησε στους Έλληνες ελευθερία δράσης μέχρι βάθους τριών χιλιομέτρων, με τον όρο όμως, να επιστρέφουν στο σημείο εκκίνησης. Η διείσδυση αυτή δεν είχε στρατηγικούς σκοπούς, επέκταση δηλαδή, της ελληνικής ζώνης, αλλά μόνο τακτικούς, την απόκρουση των ανταρτών. Στο τέλος του ίδιου μήνα, κοινοποιήθηκε στον Νίδερσυμμαχική απόφαση για τον οριστικό καθορισμό των ελληνοτουρκικών και ελληνοϊταλικών ορίων. Η γνωστή ως «γραμμή Μίλν» περνούσε από τα εξής μέρη: Κερέμ-

κιοϊ-Ντουσμέ-ύψωμα 590-Γενιτζέ-Παπαζλί-ανατολικά από το Αχμετλί -Σάρδεις-Μπόζ-Δάγ-ανατολικά από το Οδεμήσιο-Μπαντέμια-βόρεια όχθη του Μαιάνδρου ως το Μουσλούκ Ντερέ-Ντεμερτζίκ-δυτικά από το Αζιζιέ-εκβολές του Καύσιρου¹⁶.

(συνέχεια στο επόμενο)

14. Στο ίδιο, σ. 31.

15. Από τα μέσα Ιουλίου, ο στρατηγός Μίλν είχε τεθεί επικεφαλής όλων των στρατευμάτων της Μικράς Ασίας. Ο Μίλν σε αναφορά του στη Διασυμμαχική Επιτροπή για τα γεγονότα της 15ης Μαΐου 1919, εξετάζοντας το ευρύτερο θέμα της στρατηγικής θέσης των Ελλήνων, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ελληνική κατοχή ήταν ένα ατυχές και επικίνδυνο λάθος. SMITH M. L., ο.π., σ. 214.

16. Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Τόμος ΙΕ, ο.π., σ. 128.

Δάσκαλος ή Διδάσκαλος

ΜΑΤΘΑΙΟΣ ΝΤΙΝΟΣ

Δάσκαλος: «ο λίαν πεπαιδευμένος, ευρυμαθέστατος».

Διδάσκαλος: «ο έχων ως επάγγελμα το διδάσκειν, ιδίως γράμματα, ο κατ' επάγγελμα διδάσκων» (Μέγα Λεξικό Δ. Δημητράκου)

Όλοι θυμούμαστε το δάσκαλό μας, περισσότερο δε στα μέρη μας όπου τα σχολεία λειτουργούσαν ως μονοθέσια ή διθέσια.

Ο δάσκαλος, για τη μικρή κοινωνία των χωριών, θεωρούνταν ευρυμαθέστατος.

Βλέπαμε στα σχολεία το δάσκαλο μαραγκό, μάστορα, σομπατζή, κηπουρό, μουσικό, ψάλτη κ.τ.λ. Όμως δάσκαλο πυροτεχνουργό δεν είχαμε συνηθίσει να συναντάμε συχνά.

Συνέβη κι αυτό στη μεταπολεμική περίοδο στο χωριό μας, Καλλιθέα Κόνιτσας.

Έτσι λοιπόν θα προσθέσουμε μια ακόμα ενασχόληση στο δάσκαλο.

Ο δάσκαλος του χωριού μας εκείνων των χρόνων, συγκέντρωνε από τις πλαγιές της Κούλας και τις περιοχές του Αγίου Κωνσταντίνου, της Παναγίας και του Αγ. Γιώργη, όλες τις χειροβομβίδες και τα βλήματα που ήταν τα μεταπολεμικά «σουβενίρ».

Εμείς οι μαθητές-τριες, όταν ανακαλύπταμε περίεργα «σιδηρικά», ειδοποιούσαμε το δάσκαλο, σύμφωνα με τις οδηγίες του κι αυτός έσπευδε και περισυνέλεγε τα ευρύματά μας και τα συγκέντρωνε στο υπόγειο του σχολείου - γκλαβανή.

Δεν ξέρω αν ήταν γνώστης αυτού του επαγγέλματος, αλλά σίγουρα διέθετε πολύ θάρρος.

Όταν συνταξιοδοτήθηκε το 1962, αν θυμάμαι καλά, άφησε παρακαταθήκη στον αντικαταστάτη του, δύο τενεκέδες γεμάτους με χειροβομβίδες και βλήματα.

Ο νέος δάσκαλος, μόλις ενημερώθηκε από εμάς για το περιεχόμενο του υπογείου, κλείδωσε αμέσως την αίθουσα που είχε πρόσβαση στο υπόγειο και ενημέρωσε το τάγμα της Κόνιτσας.

Σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα ήρθαν πυροτεχνουργοί του στρατού και παρέλαβαν τα εκρηκτικά υλικά που φυλάσσονταν στο υπόγειο του σχολείου μας. Έτσι αποφύγαμε οριστικά τον κίνδυνο κάποιας άστοχης παιδικής ενέργειας με απρόβλεπτα ίσως αποτελέσματα.

Αυτοί ήταν οι Δάσκαλοι εκείνης της εποχής, άνθρωποι για όλες τις δουλειές.

Τι άλλο από ενδυμήματα

του ΠΕΤΡΟΥ Θ. ΜΠΟΥΝΑ

Προ καιρού, καθισμένος το βράδυ, στον καναπέ του καθιστικού, με το τηλεκοντρόλ της τηλεόρασης στο χέρι ν' αλλάζω κανάλια, έπεσα σε μία εκπομπή, που κάποια μεσόκοπη καθηγήτρια Πανεπιστημίου αναζητούσε, τον δάσκαλό της που είχε στο Δημοτικό. Τού αναγνώριζε, ότι, την πρόοδό της στην επιστήμη, την όφειλε σ' αυτόν. Ήταν άνθρωπος έλεγε, με μεγάλη υπομονή και επιμονή. Δεν κοιτούσε ωράρια, παρά προσπαθούσε να εμπεδώσει τα μαθήματα, με διάφορους τρόπους, σ' όλους τους μαθητές. Και τι καλά λόγια δεν είπε γι' αυτόν!! Εντόπισαν οι της εκπομπής τον συνταξιούχο πλέον και σε αρκετά μεγάλη ηλικία δάσκαλο και τον έφεραν σε επαφή με τη μαθήτριά του στο στούντιο. Είχαν να ανταμώσουν από τότε που ήταν στο Δημοτικό. Με πολύ σεβασμό, έχοντας και την ανάλογη έκφραση στο πρόσωπό της, λύγισε ελαφρά το γόνο ν η 'μαθήτριά και πιάνοντας με τα δυο της χέρια, το χέρι του, τού το φίλησε. Τού είπε ποια ήταν κι εκείνος έκανε αρκετή ώρα να την θυμηθεί. Είπαν πολλά και φαντάζεσθε τη συγκίνηση που ακολούθησε!!

Έτσι θυμήθηκα τους δικούς μου δασκάλους. Με την Σοφία Τσιόγκα, λόγω γειτονιάς (μεγάλος πλέον εγώ), είχα κάποια οικειότητα. Ωστόσο τής μιλούσα πάντα με σεβασμό. Στην Αγγελική Φλώ-

ρου, πάντα υποκλινόμουν, χαιρετώντας την, χωρίς όμως να μού φύγει παντελώς ο φόβος και κοιτούσα όσο πιο γρήγορα να την προσπεράσω. Και έρχομαι στον Θωμά Ζών. (Κάπως μού 'ρχεται, χωρίς να βάλω και το κύριος μπροστά του). Αυτόν τον άνθρωπο τον έβλεπα όχι μόνο με σεβασμό, αλλά και με κάτι παραπάνω, που δε μπορώ να το περιγράψω. Είχα ανέβει με κάποια άδεια στην Κόνιτσα και περνούσα έξω από το σπίτι του, όπου έτυχε να βγαίνει και κείνος. Τον χαιρέτισα και αυθόρμητα έσκυψα να ασπαστώ το χέρι του. Μ' εκείνα τα εκφραστικά μάτια, το τράβηξε κι όπως πάντα γελαστός με ρωτούσε πού βρίσκομαι και τι κάνω. Βλέποντας λοιπόν την εικόνα στην τηλεόραση του δασκάλου που προανέφερα, τον συνταύτισα με τον κύριο Ζών. Έχω ξανασχοληθεί με τους δασκάλους μου. Δεν πειράζει. Κι ούτε θα πείραζε, όσες πολλές φορές ακόμη κι αν τους αναφέρω, γιατί σ' αυτούς οφείλουμε όλοι το όποιο ήθος μας. Σ' ό,τι με αφορά δεν είναι υπερβολή να πω ότι πολλές φορές τους έχω ολοζώντανους μπροστά μου. Κι επειδή το μυαλό πάντα με ταξιδεύει όπου θέλει εκείνο, δε μπορώ να μην περιγράψω την άσχετη με τα παραπάνω συνέχεια.

Καλοκαίρι απόβραδο. Ο ήλιος κόντευε ν' αγγίξει τη Νεμέρτσικα. Βρισκόμουν με τους φίλους μας στην Κόνιτσα.

Αποφασίσαμε να πάμε στη Μόλιστα. (Τώρα λόγω δυσπραγίας και τέτοια φωτιά που πήραν τα καύσιμα, δεν το κουνάμε ρούπι). Περάσαμε τη διακλάδωση και πήραμε την ανηφόρα για το χωριό. Θυμάμαι παλαιά, όλες οι πλαγιές, ένθεν και 'κείθεν του Σαραντάπορου ήταν καλλιεργημένες με αμπέλια. Το κρασί της Μόλιστας ήταν φημισμένο σ' όλη την περιοχή. Δεξιά κι αριστερά του δρόμου, γεμάτος ο τόπος με βάτα. Καρποφόρα δέντρα πουθενά. Ένα και μοναδικό κλήμα, σκαρφαλωμένο σε μια γκορτσιά, είχε μείνει μάρτυρας μιας εύφορης εποχής. Σπαρμένος ο τόπος από κόκκινους κάλυκες κυνηγετικών όπλων. Ρεμβάζοντας και χορτάτοι από πράσινο, φθάσαμε στη Μεσαριά. Την προσπεράσαμε, αφού δε βρήκαμε άνθρωπο και τραβήξαμε αριστερά, για το Γαναδιό. Δεν απείχε πολύ. Δεξιά ένα θεόρατο, μοναδικό παλαιό κτήριο, που άλλοτε λειτουργούσε σαν σχολείο. Σε περίπου διακόσια μέτρα, να και το χωριό. Αριστερά του δρόμου, η παλαιά εκκλησία, που στο χαγιάτι της κάθονταν μερικές γυναίκες και κουβέντιαζαν τα δικά τους. Κι όπως είχε πέσει το σούρουπο, δεν ξεχωρίζαμε πρόσωπα παρά μόνο σιλουέτες. Η εικόνα ήταν πολύ γραφική. Ένα άρωμα από θυμίαμα αισθανθήκαμε, γιατί φαίνεται ότι ή θα είχε γίνει εσπερινός ή οι γυναίκες θα είχαν βάλει από μόνες τους.

Πιο πέρα, το τεράστιο πλατάνι, που συγκέντρωνε γύρω του στα παγκάκια τους παραθερίζοντες άντρες του χωριού

και δίπλα ένα μικρό καφεενεδάκι, που είχε και τ' απαραίτητα που χρειάζεται ένα σπίτι.

Καφέδες, αναψυκτικά, ούζο, τσίπουρο και κρασιά με τους απαραίτητους μεζέδες, που συνοδεύονταν από νοστιμότητες τοματοσαλάτες ήταν πρώτα στην κατανάλωση. Εκεί κοντά και το κοινοτικό γραφείο, που σ' έναν στύλο του μπαλκονιού ήταν εγκατεστημένη μια ηλεκτρική παγίδα, που έκανε θραύση στα άφθονα κουνούπια. Το τσακ-τσουκ απ' το κάψιμό τους ακουγόταν ασταμάτητα και μείωνε αρκετά το ενοχλητικό τσίμπημά τους. Ανάμεσα στους άντρες καθόταν και ο απ' τα παλαιά φίλος μου Απόστολος Ξάνθος. Χαιρετηθήκαμε. Και τι δεν θυμηθήκαμε. Μαζί στο στρατό. Και σε κάποιες ασκήσεις, αντάμα στη σκηνή για ύπνο. Τα παιδιά μας στο ίδιο σχολείο στα Γιάννινα. Είχαμε συχνότατη επαφή.

Κατατσακίστηκε να μάς περιποιηθεί. Γίναμε όλοι μια παρέα. Ρώτησα και για τον Βασίλη Μαρτζέκη, που μάς διασκέδασε με την εξαιρετική φλογέρα που έπαιζε, όταν κάναμε διάφορες εκδρομές σαν πρόσκοποι.

Μού ήλθε κεραυνός όταν με πληροφόρησαν ότι χάθηκε. Κατάλαβε ο Αποστόλης ότι σοκαρίστηκα και για ν' αλλάξει κλίμα πρότεινε να μάς ξεναγήσει στο χωριό. Τα εξωτερικά φώτα στους δρόμους του χωριού άφηναν στα μάτια μας αρκετό περιθώριο να θαυμάσουμε τα αξιοθέατα.

Τι πολεμίστρες στους τοίχους παλαι-

ών σπιτιών, που απέτρεπαν σε ληστές το κλέψιμο, τι περίτεχνες πόρτες με κάτι τεράστιες πέτρες να στηρίζουν τα στέγαστρά τους, τι μικρά γραφικά γεφυράκια, τι αγκωνάρια και πελεκητές γριπίδες. Φθάσαμε μέχρι και το ερειπωμένο πλέον παρθεναγωγείο, που λειτουργούσε προπολεμικά. Τώρα στεγάζει νυχτερίδες και λογιών-λογιών 'ζουλάπια'. Να ξέρατε τι χάνετε όσοι δεν επισκεφθήκατε τα χωριά της επαρχίας μας!!! Καθένα και κάτι ξεχωριστό έχει να παρουσιάσει. Ο τότε δήμαρχος Σδούκος και μπράβο του, είχε αναδείξει μέσω τηλεοράσεως αρκετές από τις ομορφιές τους, καθώς και παλαιά ήθη και έθιμα, με αποκορύφωμα τους ασυναγώνιστους οργανοπαίχτες που και πεθαμένους ανασταίνουν με τα γεμάτα νόημα τραγούδια τους.

Είχαν περάσει οι έντεκα και δεν μάς έκανε η καρδιά να φύγουμε. Όμως, και τα καλά, κάποτε τελειώνουν. Το κεφάλι μου είχε γίνει μια κινηματογραφική μηχανή, που κατέγραψε αρκετά, απ' τα οποία λίγα μπόρεσα να σάς διηγηθώ. Μπήκαμε στο αυτοκίνητο να φύγουμε κατενθουσιασμένοι. Το φεγγάρι ήταν στη 'γέμισή του' και σε μεριές που μού το επέτρεπε ο δρόμος, έσβηνα τα φώτα και πολύ σιγά απολαμβάναμε το εξαίρετο τοπίο. Ο ελάχιστος θόρυβος του αυ-

τοκινήτου μάς επέτρεπε να ακούμε τους λαρυγγισμούς των απδονιών και το αραιό, αλλά σε ίσια χρονικά διαστήματα κελάιδισμα του γκιώνη. Μεθυσμένοι από ευτυχία, απολαμβάνοντας σιγά-σιγά τη διαδρομή, φθάσαμε στο 'κουνάκι' μας. Οι άλλοι προσγειώθηκαν στα κρεβάτια τους. Εγώ κάθισα στο μπαλκόνι και συνέχισα να ονειροπολώ, αφού επικρατούσε κιόλας άκρα ησυχία. Απ' το πίσω μέρος της Νεμέρτσικας φαινόταν ένας έντονος φωτισμός απ' τη δύση του φεγγαριού, που προ ολίγου είχε χαθεί και διέγραφε έντονα τον ορίζοντά της. Αν και μόνος ..., δεν ήμουν μόνος. Δίπλα καθόταν ο πατέρας μου και η γιαγιά μου, σε μια καρέκλα. Απ' την άλλη μεριά η μητέρα με την αδελφή. Κι όλοι σιγοτραγουδούσαμε «στης νύχτας τη σιγαλιά, σαν φεύγει η ζωή, σ' αστέρια μια φωλιά ζπούμε εμείς ως το πρωί».

Συνήλθα κάποτε. Είδα ότι δεν καθόμουν στο μπαλκόνι, αλλά στον καναπέ του σπιτιού μου στα Γιάννινα και με πόνο στο 'γοφό', σηκώθηκα σιγά-σιγά να βρω τη σακούλα με τα χάπια μου. Δεν πειράζει, αναγνώστη, αν ήθελες, δεν ήθελες, αναγκάστηκες να με ανεχθείς. Και οι αναμνήσεις είναι για μας, τώρα, μια τροφή. Δοκίμασε τούτη την ώρα και συ, αλλά όχι σε άσχημα που σ' όλους μας υπάρχουν, παρά μόνο σε καλά.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ-ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Αναγνωρισμένο Σωματείο Έδρα: Κόνιτσα Κόνιτσα 27-4-2013

Παράδειγμα αριστείας

Πρόσφατα οι επιστημονικές σελίδες ένθετου περιοδικού μεγάλης αθηναϊκής εφημερίδας υπό τον τίτλο Η ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΙ και υπότιτλο ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ αναφέρονται εκτενώς και επαινετικά στους ερευνητές Νικόλαο Νανά και **Χρήστο Σπηλιόπουλο**, συνιδρυτές του επιστημονικού προγράμματος Noowit (σύνθετη λέξη από την ελληνική νους και την αγγλική ευστροφία) που αναπτύσσει το Ινστιτούτο Έρευνας και Τεχνολογίας Θεσσαλίας. Αφορά έξυπνο ψηφιακό περιοδικό και την δυνατότητα να προσαρμόζεται αυτόματα στις ανάγκες του αναγνώστη και να αναδεικνύει κάθε φορά περιεχόμενο σχετικό με τα ενδιαφέροντά του. Το αποτέλεσμα είναι ότι ο αναγνώστης πληροφορείται πιο σωστά και αναπτύσσει συστηματικά την γνώση στο προσωπικό του πεδίο ενδιαφέροντος.

Ο ερευνητής Χρήστος Σπηλιόπουλος είναι απόφοιτος του Λυκείου μας, συμπατριώτης μας, Κονιτσιώτης από την μητέρα του, Αντωνία Κολιού, γιος του καθηγητή της Βιολογίας που συνταξιοδοτήθηκε από το Λύκειό μας Μαρίνου Σπηλιόπουλου, που μετά τις άριστες πτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας εξελίχθηκε σε πρωτοπόρο ερευνητή στην εφαρμοσμένη έρευνα για το διαδίκτυο.

Τέτοιες επιστημονικές πορείες χαροποιούν τους συν-αποφοίτους του Λυκείου μας και τον Σύνδεσμό μας και αποτελούν εγγυημένα παραδείγματα για την κονιτσιώτικη μαθητική και σπουδάζουσα νεολαία μας.

Τις καλύτερες ευχές μας και για επιστημονική πρόοδο από όλους μας στον Χρήστο Σπηλιόπουλο.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ
ΣΠΥΡΟΣ ΓΚΟΤΖΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΠ. ΜΟΥΣΕΛΙΜΗΣ

ένας κρυμμένος ταλαντούχος ποιητής

Για κάποια χρόνια - πέντε τον αριθμό - βασανιζόμουνα από το δίλημμα, να γράψω ή όχι, λίγα ευχαριστήρια λόγια στο παρακάτω, επαινετικό για μένα ποίημα που έγραψε ο εκλεκτός φίλος μου Γεώργιος Σπ. Μουσελίμης, άξιος γιός του μεγάλου δασκάλου και πρωτοπόρου ερασιτέχνη ιστορικού ερευνητού της πλουσιωτάτης σε ιστορικά και πολιτιστικά στοιχεία Θεσπρωτικής Γης.

Ο κάθε άνθρωπος πλην ελαχίστων εξαιρέσεων νομίζω, ότι όταν δημιουργεί κάτι, θέλει έναν καλό λόγο, του χρειάζεται. Το έχει ανάγκη για να συνεχίσει ή όχι τη δημιουργία. Τα καλά λόγια κατά κάποιο τρόπο, είναι σαν τα χειροκροτήματα που θέλει ο ηθοποιός.

Εν προκειμένω, φυσικά εγώ δεν θέλω να επαινώ τον εαυτό μου, δεν είναι πρέπον, δεν το απαιτεί η δεοντολογία, επειδή όμως ο αγαπητός μου φίλος Γιώργος Σπ. Μουσελίμης, για το βιβλίο μου «ΤΟ ΠΑΠΙΓΚΟ» τομ. Α΄ που του χάρισα, μου έγραψε ένα τέλειο έμμετρο βιβλιοπαρουσίασης και επαίνου στον συγγραφέα ως αντίδωρο - πολλοί μου έγραψαν καλά λόγια για όλα μου τα πονήματα και φυσικά όλους ευχαρίστησα και τους ευχαριστώ, αλλά τα λόγια του Γ.Μ. με άγγιξαν και με συγκίνησαν περισσότερο, αισθάνομαι επιτακτική την υποχρέωση αφ' ενός θερμά να τον ευχαριστήσω για τα καλά του λόγια και αφ' ετέρου, επίσης θερμά να τον συγχαρώ για το μεστό υψηλών πνευματικών νοημάτων έμμετρο δημιούργημά του με τον τίτλο: «ΣΤΟΝ ΛΟΓΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΙΩΑΝΝΗ Γ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ και ταυ-

τόχρονα του εύχομαι να καλλιεργήσει το ταλέντο του αυτό, ιδίως τώρα που δεν έχει την αγωνία για την απόκτηση του επιούσιου Και αφού στο βίο του απέφευγε την πεζοπορία, όντας οδηγός ταξί, τώρα να συνεχίσει να πετά καβάλα στο πνευματικό του άτι, την ποίηση:

Φίλε Γιώργο, θερμά σε ευχαριστώ.

«ΑΠΑΝΤΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ»

Αγαπητέ Γιάννη, σ' ευχαριστώ για το ανεκτίμητο δώρο που μου έκανες και για την προσωπική σου αφιέρωση, που είναι μεγάλη τιμή για μένα. Διαβάζοντας τις κριτικές διαφόρων εκλεκτών ανθρώπων και δίχως να αναγνώσω το περιεχόμενο του βιβλίου σου «ΤΟ ΠΑΠΙΓΚΟ» ήταν αρκετές για να ξυπνήσουν τη Μούσα μου και να με κάνουν να φτερουγίσω και να πετάξω νοερά πάνω από το ονειρεμένο Πάπιγγο.

Από καρδιάς έγραψα αυτούς τους λίγους στίχους, για να αποτίσω ελάχιστο φόρο τιμής στον καταξιωμένο εργάτη του λόγου και της Τέχνης Ιωάννη Γ. Παπαϊωάννου, γέννημα και κουνάρημα των κακοτράχαλων βουνών της Τύμφης.

Σ' ευχαριστώ γιατί με την προσφορά σου πλούτισες και μεγάλωσες τη βιβλιοθήκη της σκέψης μου και δίνω την ευχή ο Θεός να σου δίνει δύναμη να μεγαλουργείς και ταπεινά και αθόρυβα να σηκώνεις τον ήλιο της τέχνης ψηλά.

Με φιλικούς χαιρετισμούς
Γιώργος Σπ. Μουσελίμης

ΣΤΟΝ ΛΟΓΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΙΩΑΝΝΗ Γ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

Διάβασα το βιβλίο σου της τέχνης λόγια Γιάννη
κι η μούσα μου ταραχτήκε και βγήκε για σεργιάνι
στου Ζαγοριού τα κρέκουρα σκαρφάλωμα να κάνει
με σένα πάντα λέκτορα σε μάντρα και σε στάνη.

Έχοντας φλόγα και καημό για την πατρίδα χώρια
κάνεις πλατύ συλλογισμό Γιάννη για τα Ζαγόρια.
Οι μνήμες βγαίνουν εμπροστά στου Πάπιγκου το φάσμα,
με σκέψεις δόκανα πιαστά γράφεις για κάθε πλάσμα.

Και περπατείς σε κορυφές πόχ' αρκετή τη φέξη
της μοίρας βλέπεις τις μορφές πό'ρχεται για να παίξει.
Κι αναλογίζεσαι ταχιά και σέρνει το μυαλό σου
στα χρόνια κείνα τα τραχιά, ψάχνεις το λυτρωμό σου.

Πολλά που σούρχονται στο νου ο τόπος σε κουνάει
η ζήση του καθεμιανού που χάθηκε και πάει
στενοχωριέσαι, θλίβεσαι κι όμως δεν απαρνιέσαι
για το χωριό σου δίνεσαι γράφεις και το καυχιέσαι.

Και γλαφυρά απαριθμείς, κεντάς με παρρησία
έχοντας λόγο της τιμής κάθε τοποθεσία.
Ακούραστος περπατητής του λόγου και της τέχνης
έγινες γνώστης πειρατής λόγιος καλλιτέχνης.

Η πένα σου είναι αυλακιά βρύση, ροής ποτάμι
είναι μιας σπίθας η φωτιά τι δεν μπορεί να κάνει...
Αγέρωχος και δυνατός γίνε ζωής ροδάνι
γίνε του λόγου προεστός και της γραφής τσουνάμι.

Και μη λαρώνεις μια στιγμή όργωνε με την πένα,
είναι για μας αυτό τιμή και φως για τον καθένα
ν' αφήνει πίσω του πυτιά και παρακαταθήκη
τα έργα του χειροπιαστά και τ' όπλο με τη θήκη.

Να μελετούν οι τωρινοί κι άλλοι που θα περάσουν
οργώνοντας με το γυνί τίποτα δεν θα χάσουν.
Θ' αφήσουμε μια φυταριά, πράσινο ένα αυλάκι
κληρονομιά όμως βαριά, κάτι, για λιθαράκι.

ΑΠΡΙΛΗΣ 2013 ΣΤΗ ΜΟΛΙΣΤΑ

Είχα χρόνια να βρεθώ Απρίλη μήνα στο χωριό. Όλο το Μάρτη είχα σκοπό ν' ανέβω για λίγο στη Μόλιστα, να δω τι γίνεται το σπίτι μου, να κόψω τ' αγριόχορτα και να τσαπίσω και τον κήπο μου, αλλά δυστυχώς αυτός ο ανάποδος μήνας δε μ' άφησε, αφού κάθε μέρα έβρεχε και δεν έλεγε να σταματήσει.

Ο λαός μας μεταξύ των άλλων λέει:

«Το πρώτο κρύο φύλαξε, ως τ' Απριλιού τις δέκα. Ακόμα και στις δέκα οκτώ Πέρδικα ψόφησε στ' αβγό».

Όμως εγώ αφήφισα αυτή την παροιμία και στις αρχές του Απρίλη ήταν δεν ήταν καλός ο καιρός, η αφεντιά μου έφτασε στο χωριό.

Όλο το δεκαπενθήμερο του μήνα και παραπάνω, το πέρασα στη Μόλιστα, όπου παρά την ερήμωσή της -ήμασαν δεν ήμασαν καμιά δεκαριά άτομα- την καταχάρηκα και τη χιλιοευχαριστήθηκα.

Μέσα στην απέραντη ησυχία, με συντροφιά τη μοναξιά μου, απόλαυσα μια πραγματική ανοιξιάτικη φύση, χάρη στις ηλιόλουστες μέρες του Απρίλη.

Κοιτούσα απ' το μπαλκόνι του σπιτιού μου απέναντι, όλη τη δυτική κορυφογραμμή από τη Νεμέρτσικα μέχρι τον ορεινό όγκο του Γράμμου, και δεν υπήρχε βουνό για βουνό που να μην είναι κάτασπρο από το χιόνι.

Από τις άλλες πλευρές δεν είχα εικόνα, γιατί δεν είχα ορατότητα, αλλά είμαι σίγουρος ότι κι εκεί το ίδιο συνέβαινε.

Γύρω-γύρω στο χωριό, σ' όλα τα αυλάκια, τα ρυάκια και τα λακκώματα έτρεχε λίγο ή πολύ δεν έχει σημασία πηγαίο

γάργαρο νερό.

Έβρεξε βλέπεις πολύ τον τελευταίο καιρό και οι γήινες δεξαμενές παραγέμισαν και ξεχειλίσαν.

Μάλιστα η Κεντρική Βρύση του Αγίου Νικολάου στο χωριό, αυτή πού 'ναι μπροστά στο δρόμο πρωτομπαίνοντας, είχε τόσο πολύ νερό, που οι τρεις σωλήνες της απ' τη μεγάλη πίεση, το πετούσαν έξω απ' την καρούτα και πλημμύριζαν το δρόμο.

Ευτυχώς που κάποιος χριστιανός, έβαλε μπροστά, λίγο πλαγιαστά μια τσίγκινη κοπάνα κι έτσι το πρόβλημα διορθώθηκε.

Η Άνοιξη όπου κι αν έριχνες το βλέμμα σου διαπίστωνες ότι είχε κάνει την εμφάνισή της, έστω κι αν ακόμα ήταν στην αρχή της.

Σ' όλο τον περίγυρο του χωριού τα δέντρα έπαιρναν διάφορες αποχρώσεις, ανάλογα με το είδος τους.

Έτσι οι Μπουρνιές, οι Κερασιές και οι Αγριογκορτσιές, ήταν ολάνθιστες και σπολισμένες στα κατάλευκα.

Αντίθετα οι αμυγδαλιές, οι ροδακινιές και οι κουτσουπιές, έδιναν μια μικρή πινελιά ρόζ χρώματος.

Τα Κωνοφόρα που απ' την πάνω πλευρά ζώνουν το χωριό, χειμώνα καλοκαίρι δεν λέει ν' αλλάξουν το βαθύ πράσινο χρώμα τους.

Όλα τ' άλλα είδη -ήμερα και άγρια- οι Μηλιές, οι Ροδιές, οι Δαμασκηνιές, οι Κυδωνιές, οι Συκιές, οι Καρυδιές, οι Λεπτοκαρυές, οι Μουριές, οι Καστανιές, τα Κλήματα, τα Δρυόδεντρα, τα Πλατάνια, τα Γραβιά, τα Μαυρόγραβα κι ένα σωρό άλλα ήταν ακόμα μισοκοιμισμένα.

Μόνο οι Κρανιές, που δόξα τω Θεώ η Μόλιστα έχει πάρα πολλές απ' αυτές, είχαν πετάξει μικρά πράσινα φυλλαράκια κι όλες μαζί σχημάτιζαν μια διαφορετική ανοιχτοπράσινη ζώνη.

Ο γήινος κλωροτάπητας τώρα ήταν το κάτι άλλο. Σκέτη πανδαισία – πραγματική μοσχοβολιά.

Λογιών-λογιών όμορφα ανθισμένα αγριολούλουδα με αφάνταστη ποικιλία χρωμάτων, σχημάτων και αρωμάτων, δε σ' άφηναν ν' αποτραβήξεις, ούτε στιγμή από πάνω τους, τα μάτια σου.

Το κυρίαρχο χαμομήλι απλωνόταν παντού σαν ένα κάτασπρο σεντόνι. Εκείνο όμως, που δε χόρταινα ν' ακούω, κάθε μέρα πρωί κι απόγευμα ήταν η άρρητη συναυλία πού 'χαν στήσει δύο Ανδόνια, ένα από πάνω, απ' το βουνό και τ' άλλο από κάτω, από τη ρεματιά του λάκκου.

Συναγωνίζονταν «τα άτιμα» ποιο θα βγάλει το μελωδικότερο κελάνδημα και ποιο θα κάνει τα περισσότερα καγγέλια και γυρίσματα κι όλα αυτά για το χατίρι του θηλυκού, προαιώνια ιστορία τρόπου προσέλκυσης.

Πού και πού την απόλυτη σιγή τη διέκοπε ένας ήσυχος θόρυβος από πολύ ψηλά, από τον ουρανό. Ήταν το επιβατικό αεροπλάνο που καθημερινά εκτελούσε το καθορισμένο δρομολόγιό του, προς τα Βόρεια. Όταν, καμιά φορά, το διέκρινα, κοπάζοντάς το, φαινόταν σαν μια μικρή άσπρη κουκκίδα, μέσα στο απέραντο ουράνιο χάος.

Όταν έπεφτε ο ήλιος το κρύο ήταν τσουχτερό. Ήθελες δεν ήθελες, ήσουν υποχρεωμένος να επιστρατεύσεις όποιο θερμαντικό μέσο είχες πρόσφορο, γιατί αλλιώς δεν

έβγαινε πέρα· θα πάγωνες. Μάλιστα προχθές στις εννιά του μήνα, το πρωί στις οκτώμισι η ώρα, έβαλα έξω στην αυλή το θερμομετρο, επίτηδες, και το «κερατένιο» έδειχνε μόλις τρεις βαθμούς, πάνω απ' το μηδέν.

Παρά το κρύο, αργότερα, όταν άπλωσε η μέρα, είδα από πάνω μου να πετούν, σαν σαΐτες, δυο μικρά μαύρα πουλιά –ένα ζευγάρι- που παρόλο ότι δεν τα καλογνώρισα υποψιάζομαι ότι ήταν χελιδόνια, τα οποία προφανώς, έκαναν κατόπτευση του χώρου και των καιρικών συνθηκών στο χωριό.

Γύρω-γύρω απ' το χωριό τα κηπάρια άρχισαν να ομορφαίνουν από το όργωμα. Τα χώματά τους φρεσκαρίστηκαν. Πήραν άλλη όψη, έδωσαν άλλη χάρη.

Η δουλειά έδειξε φροντισμένο και περιποιημένο χωριό.

Τέτοια δουλειά πάνω-κάτω έκανα κι εγώ στον κήπο μου στις έντεκα του μήνα, όταν βλέπω απέναντι, στη θέση «Γυφτοκάλυβο» λίγο έξω απ' το χωριό, να σταματούν δυο πράσινα λεωφορεία του ΚΤΕΛ και να κατεβάζουν ένα τσούρμο νεαρόκοσμο, αγόρια και κορίτσια, ανακατεμένα.

Μόλις πλησίασαν, τα ρώτησα και μ' αποκρίθηκαν ότι είναι μαθητές της τελευταίας τάξης του Γενικού Λυκείου Κόνιτσας κι ότι μαζί με τους συνοδούς καθηγητές τους, ήρθαν ημερήσια εκδρομή στα πέτρινα χωριά μας, για να τα γνωρίσουν από κοντά.

Εκείνη την ώρα γέμισε το χωριό παιδιά. Ακούστηκαν, ύστερα από καιρό, στο χωριό χαρούμενες φωνές, γέλια και χαρές κι αντάμωσαν στη Μόλιστα τα νιάτα με την άνοιξη, καταμεσής τ' Απρίλη.

Φώναξα τους καθηγητές να με τιμήσουν στο σπίτι μου, να τους κεράσω ένα

μολισπινό τσίπουρο, αλλ' εκείνοι, αφοσιωμένοι στο καθήκον της επιτήρησης των παιδιών, μ' ευχαρίστησαν και διακριτικά, απομακρύνθηκαν.

Τα παιδιά σκορπίστηκαν στο χωριό, παρέες – παρέες κι άλλα τράβηξαν προς το γειτονικό Γαναδιό κι άλλα έμειναν στη Μόλισσα και περιεργάζονταν τα σοκάκια, την πλατεία, τις εκκλησίες και κυρίως την τεχνοτροπία των όμορφων πέτρινων σπιτιών.

Πολλά, με τη φωτογραφική τους μηχανή στο χέρι, αποθανάτιζαν οτιδήποτε τους χτυπούσε στο μάτι, είτε ήταν παλιό, είτε ήταν καινούργιο.

Πόρτες, εξώπορτες, γωνίες, σκαλισματα, μπαλκόνια, κρηπίδες, πεζούλια, αγκωνάρια, σιδεριές κι ό,τι άλλο καλόβλεπαν το φωτογράφισαν.

Μετά, κατά ομάδες, κατευθύνθηκαν προς τα εξωκλήσια της Αγίας Παρασκευής και της Αγίας Βαρβάρας, πού 'ναι προσπλιακά και το 'ριξαν στο παιχνίδι και στο κουβεντολόι, μαζεύοντας ταυτόχρονα αγριολούλουδα, ιδίως μανούσια και πιτσακαλούδες, που, αυτή την εποχή, αφθονούν κι ευωδιάζουν.

Την άλλη μέρα πάλι τα ίδια. Αυτή τη φορά ήταν το Γενικό Λύκειο της Ιτέας Φωκίδας, που έφθασε στο χωριό μας, πραγματοποιώντας, όπως μου είπαν οι Καθηγητές τους, τετραήμερη σχολική εκδρομή στην Κόνιτσα.

Τώρα εγώ, με το θάρρος του κοντινού κατοίκου καθότι διαμένω από χρόνια μόνιμα στη Λιβαδειά, που είναι δίπλα στην Ιτέα, προσκάλεσα, ως όφειλα, τους καθηγητές συνοδούς να περάσουν από το φτωχικό μου, μόνο για ένα απλό κέρασμα.

Αυτή τη φορά μού 'κανε τη χάρη ο Καθηγητής των Οικονομικών του Λυκείου κ. Γεώργιος Αντωνίου, καταγόμενος, απ' ό,τι μου είπε, από τη γειτονική Θεσσαλία.

Καθίσαμε, τα συζητήσαμε για κάμποση ώρα, τον ενημέρωσα για τα πάντα, βουνά, ποτάμια, χωριά, πολέμους, ξενιτιά, μαστόρους, παράδοση και άλλα και του τόνισα το πολύ ανεπτυγμένο επίπεδο αυτού του χερσαίου γεωργικού πληθυσμού που δεν εξαλείφεται, παρά τη φτώχεια, τους πολέμους και τη φοβερή εγκατάλειψη, που γνώρισε η περιοχή από το 1950 κι έπειτα.

Όταν φύγαμε από το σπίτι ανταμώσαμε τα παιδιά στο κάτω μέρος του χωριού στα «Γιογιάδικα» στο «Βρυσκό». Τι κρίμα όμως. Η βρύση αυτή είναι από χρόνια εγκαταλειμμένη και σώζεται μόνο ο ερειπωμένος πέτρινος σκελετός της, ο στεγνός σωλήνας της βρύσης και η παλιά ξύλινη καρούτα της.

Είναι αυτονόητο ότι το θέαμα της βρύσης ήταν απογοητευτικό, αλλά η ικανοποίηση που πρόσφεραν στα παιδιά όλα τ' άλλα πράγματα που είδαν, άκουσαν και γνώρισαν, τα αποζημίωσε και με το παραπάνω.

Φεύγοντας όλα τα παιδιά, με το χαμόγελο στα χείλη και με υψωμένα τα χέρια, με χαιρετούσαν εγκάρδια κι έδειχναν κατενθουσιασμένα από την ομορφιά του τοπίου, της φύσης και των χωριών μας.

Εδώ θυμήθηκα τι διηγήθηκε κάποτε ένας Γάλλος στους Έλληνες φίλους του. «Όταν, έλεγε, ο θεός μοίραζε πατρίδες, οι Έλληνες, όπως πάντοτε, το άφησαν για την τελευταία στιγμή. Όταν εμφανίστηκαν μπροστά του, δεν είχε μείνει τίποτα. Με τη μαλαγανιά τους όμως τον έπεισαν να τους δώσει ένα οικόπεδο που δεν το είχε δείξει

σους άλλους. Ήταν αυτό που ο ίδιος ο Θεός είχε κρατήσει για τη σύνταξή του»...

Σ' αυτό λοιπόν το εκλεκτό οικόπεδο του θεού βρίσκεται η Πατρίδα μας, η Ελλάδα μας, η Κόνιτσά μας, με τα όμορφα καταπράσινα χωριά της.

Κατά τις δέκα οκτώ του Απρίλη πριν φύγω από το χωριό, συνεργείο του Δήμου μας, για αρκετές ημέρες διόρθωνε τον αμαξιτό δρόμο, λίγο έξω από το εκκλησιάκι των Αγίων Αποστόλων που ξεκόπηκε απ' τα πολλά νερά και ταυτόχρονα εκσκαπτικό μηχάνημα έκανε εκβάθυνση του παράπλευρου ρείθρου, σ' όλο το μήκος του δρόμου που οδηγεί στα τρία χωριά της Μόλιστας, για την απορροή των νερών, που προκαλούν συνέχεια προβλήματα στο οδόστρωμα.

Επίσης άλλο εργολαβικό συνεργείο, το ίδιο διάστημα, ανακατασκεύαζε τον πετρόκτιστο τοίχο, στην πλατεία του Αγίου Δημητρίου του χωριού, με την επιστασία πάντοτε και τη δαπάνη του Δήμου.

Τέλος, τις ίδιες ημέρες, ύστερα από συνεννόηση και συνεργασία της παρέδρου της Μόλιστας Ανθούλας Λέτσιου, του προέδρου του Πολιτιστικού Συλλόγου Ιωάννη Λέτσιου και του Εκκλησιαστικού Συμβούλου Νικολάου Λέτσιου, καθарίστηκαν οι πλατείες κι όλοι οι γύρω δρόμοι του χωριού, από τα φύλλα, τ' αγριόχορτα, τα τσάκνα και τα άλλα χαμόκλαδα κι έτσι όλη η Μόλιστα πέρα ως πέρα άσπραφτε.

Επανερχόμενος τώρα στο θέμα της ξεχαρβαλωμένης βρύσης, θέλω να παρακαλέσω το Δήμαρχό μας να ενδιαφερθεί για την αποκατάστασή της, διότι η βρύση αυτή αποτελεί ένα παλιό στολίδι της Μόλιστας

και διότι στα διάφορα τουριστικά και άλλα κατατοπιστικά φυλλάδια που κατά καιρούς κυκλοφόρησε η Δημοτική μας αρχή, η βρύση αυτή συγκαταλέγεται, ως ένα από τα πολλά αξιοθέατα του χωριού μας.

Άμεση σχέση μ' αυτή τη βρύση έχει και το στενό, πλακόστρωτο σοκάκι που φτάνει μέχρι εκεί και όλως ανεξήγητα και απότομα σταματάει, γίνεται αδιέξοδο, αναγκάζοντας τον επισκέπτη, ξένο, ντόπιο ή περαστικό, να ξαναγυρίσει πίσω, από κει που ήρθε.

Τα παλιότερα χρόνια, πριν το 1950, το δρομάκι αυτό συνεχιζόταν άλλα τριάντα έως σαράντα μέτρα κι έβγαινε στις καλύβες «στ' αλώνια» επιτρέποντας έτσι στον οποιονδήποτε, φτάνοντας στη βρύση, να συνεχίσει το δρόμο του, κάνοντας έτσι όλο τον κύκλο, το γύρω του χωριού, απ' όλες τις βατές και περπατήσιμες πλευρές του.

Είναι νομίζω σκέτη απελπισία να φτάνει κάποιος σ' αυτή τη βρύση, να βλέπει μόνο όρθιο το κουφάρι της, το σωλήνα της βρύσης κατάξερο, το πηγαίο νερό να χύνεται δίπλα της, όλος ο περίγυρος χώρος της να είναι ερειπωμένος και εντελώς παραμελημένος κι επί πλέον να βρίσκει και το μοναδικό μονοπάτι της αδιέξοδο, εξαιτίας της αβελτυρίας όλων μας.

Για να τελειώνω καμιά φορά, γιατί θεωρώ ότι αρκετά μακρηγόρησα, φεύγοντας απ' τη Μόλιστα με κρύα καρδιά, μου φάνηκε ότι εκείνη, παραπονεμένα μ' αποκρίθηκε με τους στίχους:

«... Μην μ' αποχαιρετάς σαν φεύγεις
Γιατί ούτε όταν έρχεσαι – έρχεσαι
Ούτε όταν φεύγεις – φεύγεις»

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΛΑΜΠΡΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

(Μια ομιλία που δεν έγινε...)

Φίλες και φίλοι του παραδοσιακού Δημοτικού Τραγουδιού.

Τα μέλη της Χορωδίας μας της Παραδοσιακής Μουσικής Κόνιτσας βρίσκονται στην ευχάριστη θέση, να παρουσιάσουν μια σειρά τοπικά Δημοτικά Τραγούδια και άλλα που τραγουδήθηκαν κι εδώ.

Η προσπάθειά μας αυτή εδράζεται στο καταπληκτικό γεγονός ότι στο Δημοτικό Τραγούδι βρίσκουν ιδανική έκφραση, συνταιριασμένες απόλυτα μεταξύ τους, οι δύο όψεις της ελληνικής ιδιοφυΐας, η Απολλώνια αρμονία του σύμπαντος και η Διονυσιακή υπέρβαση της ανθρώπινης φύσης.

Το Δημοτικό Τραγούδι σαν μέρος της παράδοσης του λαού μας είναι το όχημα που μεταφέρει τα ήθη και τα έθιμα, τις αξίες, επιθυμίες και ελπίδες του αλλά και την ιστορία, τους μύθους και τους θρύλους από τη μία γενεά στη επόμενη. Το γνήσιο Παραδοσιακό Τραγούδι είναι ο σπόρος του παρελθόντος που γεννά το παρόν και κυοφορεί το μέλλον, γιατί όπως έλεγαν και οι Στωικοί "το δέντρο ολόκληρο βρίσκεται μέσα στο σπέρμα του".

Το Δημοτικό Τραγούδι είναι διαχρονικό, υπερχρονικό θα έλεγα, μυθικό, ανθρώπινο, ζωντανό και προ παντός ελεύθερο. Είναι το ξέσπασμα της ψυχής του λαού σαν συγκλονίζεται από τη χαρά ή τη λύπη, κι έρχεται να ενισχύσει το

έργο της οικογένειας, του Σχολείου, της Πολιτείας και της Εκκλησίας. Καταπιάνεται με τις πιο σημαντικές στιγμές της ατομικής, οικογενειακής, κοινωνικής και εθνικής μας ζωής. Έτσι και χωρίς την εκτροπή σε προγονοπληξία ή νοσηρή αρχαιολατρία, με της προλήψεις και δεισιδαιμονίες που τις συνοδεύουν, μπορώ να πω πως η Παράδοση είναι σημαντικός παράγοντας για την καλύτερη κατανόηση του παρόντος με αποφασιστική συμβολή στη συγκρότηση της εθνικής ταυτότητας του λαού μας, αλλά και γενικά, κυρίως στις μικρές χώρες και σήμερα περισσότερο από ποτέ, βοηθάει στην αντίσταση κατά του πολιτιστικού ιμπεριαλισμού που αλλοιώνει μαζί με όλα τ' άλλα και αλλοτριώνει ατομικές και μαζικά εθνικές συνειδησεις.

Το ήθος και οι αρετές που διακινούνται μέσα από τη γνήσια Παράδοση έχουν μια διαχρονικότητα αξεπέραστη και μια δυναμική ικανή να προστατέψει το λαό από πολλές άλλες φθοροποιές αδυναμίες του. "Το πρώτο σου χρέος, έγραψε ο Καζαντζάκης, εκτελώντας τη θητεία σου στη ράτσα είναι να νιώσεις μέσα σου όλους τους προγόνους, το δεύτερο να φωτίσεις την ορμή τους και να συνεχίσεις το έργο τους. Το τρίτο σου χρέος είναι να παραδόσεις στο γιό τη μεγάλη εντολή να σε ξεπεράσει".

Το Δ.Τ. είναι ο αγώνας, ο ιδρώτας, ο πόνος και το αίμα του ελληνικού λαού

μεταφρασμένα σε λόγια, ρυθμό και μελωδία που μιλούν για τα ανείπωτα και ιστορούν τα ανιστόρητα. Μέσα του καθρεφτίζεται η χαρά και η πίκρα των κατοίκων αυτής της χώρας, οι αρετές τους και τα ελαπτώματά τους, η παλικαριά, ο έρωτας, η λεβεντιά, η σκωπτικότητα, η ανθρωπιά και περηφάνια τους.

Το Δ.Τ. είναι η φυσιογνωμία μας, η Γραμματική και το Συντακτικό της γλώσσας μας, ο θησαυροφύλακας και θεματοφύλακας των ηθών και εθίμων μας, σπουδαίο πολιτιστικό κεφάλαιο της αθάνατης φυλής μας. Η γνήσια, πραγματική και αδιαμφισβήτητη εθνική μας ταυτότητα, ανόθευτο στοιχείο της λαϊκής μας παράδοση και ζωντανή ιστορία του Έθνους. Η φωνή της γενέθλιας γης, βγαλμένη από τα σπλάχνα των σπλάχνων της.

Η πνευματική Παράδοση της αρχαίας Ελλάδας επέζησε και μέσα στη Ρώμη, έδωσε στο Χριστιανισμό ό,τι καλύτερο είχε, στήριξε το Βυζάντιο και με τρόπο αξιοθαύμαστο τα χρόνια της τουρκοκρατίας συντήρησε μέσα στις ψυχές σκλαβωμένων Ελλήνων τη σπίθα της Λευτεριάς που σαν ωρίμασαν οι συνθήκες φλόγισε όλο τον ελληνισμό απ' άκρη σ' άκρη, όπου γης, και γνώρισε το γένος την Ανάσταση με την Επανάσταση το 1821.

Το Δημοτικό Τραγούδι δεν έρχεται κάπου να μας παγιδέψει, να εντάξει ή να μας μεταλλάξει κοινωνικά και να μας αλλοτριώσει συνειδησιακά. Εκφράζει με ειλικρίνεια που αφοπλίζει και ελευ-

θερία και θάρρος που εντυπωσιάζουν και συνεγείρουν, αυτό που πραγματικά είμαστε χωρίς περιθώριο αμφισβήτησης, ούτε ακόμη από τους ίδιους εμάς. Το Δ.Τ. δεν αποπροσανατολίζει, δεν φθείρει κι ούτε υποβαθμίζει την ανθρωπινή προσωπικότητα, ουδέ αλλοιώνει την εθνική μας συνείδηση, κι αυτό γιατί δεν είναι προϊόν υποκουλτούρας, αλλά γνήσιο δημιούργημα του υπερήφανου λαού μας. Εδώ βέβαια να πούμε ότι ο λαός αυτός σαν ενιαίο σύνολο δεν μπορεί να συνθέσει ποίημα και να μελοποιήσει τραγούδι. Κι αυτό είναι νομίζω φυσικό, κατά την επικρατέστερη άποψη, επειδή μια ομαδική ποίηση και μουσική δημιουργία σε τόσο μεγάλη έκταση είναι πράγματα αδύνατα. Μπορεί άτομα προικισμένα με σικουρική δεξιότητα και μουσική αίσθηση σε στιγμές συναισθηματικής έκρηξης ή κάτω από κάποια εσωτερική παρόρμηση να φτιάξουν στίχους και να τους προσαρμόσουν κατάλληλα σε ρυθμό και μελωδία κυρίως δανεισμένα από προηγούμενα άσματα, αλλά πολλές φορές και δική τους έμπνευσης και αν το νέο τραγούδι, που φτιάχτηκε με αυτό τον τρόπο, εκφράζει πράγματι κοινή ψυχική διάθεση και κοινά βιώματα το παίρνει κάποιος άλλος, ταλαντούχος στην απομνημόνευση, το επαναλαμβάνει όπως είναι ή το τροποποιεί επιδέξια, χωρίς να απομακρύνεται από το αρχικό, και στη συνέχεια άλλος και άλλος μέχρι που μεταφερόμενο από στόμα σε στόμα μεταδίδεται παντού και γίνεται κοινό κτήμα και περιουσία του

λαού, του Δήμου. Έτσι φτιαγμένο το Δ.Τ. φυσικό είναι να μη τιθασεύεται σε έντεχνους κανονιστικούς περιορισμούς, η Βυζαντινή του καταβολή δεν αλλοιώνεται, κι όσο για την εγγραφή του στη Δυτική μουσική αυτή μπορεί να γίνει αλλά δεν θα μπορέσει να αποφύγει κάποια αλλοίωση στην ιδιαιτερότητά του, την απλότητα και τη φυσικότητά του, κυρίως δε χωρίς να του στερήσει τη ζωτικότητα και προσαρμοστικότητά του.

Με αυτή την έννοια και το Δημοτικό Τραγούδι μπορούμε να το δούμε σαν αγώνισμα ζωής, σα κωνευτήρι που ανακυκλώνει το κληρονομικό γονίδιο σε όλους εμάς που η μοίρα μας έταξε να φυλάμε Θερμοπύλες σ' αυτή τη ξεχωριστή γωνιά της γης κι ο κλήρος που μας έλαχε ήταν να την ποτίζουμε με δάκρυμα και με αίμα, νάματα θεία να κοιωνά η ανθρωπότητα, οι εχθροί μας και οι φίλοι, οι μακρινοί αλλά και οι γείτονες...

Ευχαριστώ για την υπομονή και την καλοσύνη που είχατε να με ακούσετε. Εύχομαι και για λογαριασμό της χορωδίας μας, το αποψινό άκουσμα να φτάσει ως μέσα βαθιά στο νου και την καρδιά σας, να βρει εκεί σποργή και ασφαλές καταφύγιο διατηρούμενο αναλλοίωτο και ζωντανό στη μνήμη όλων μας, γιατί μη μας διαφεύγει ότι το Δημοτικό μας Τραγούδι ξεκομμένο από τις πηγές του και σχεδόν εγκαταλειμμένο από τους γνήσιους εκφραστές του, κ ι ν δ υ ν ε ύ ε ι.

Στο έργο της διάσωσης και διάδο-

σής του κάνουμε έκκληση προς όλους, Πολιτεία, Τ.Α., Μ.Μ.Ε., Πολιτιστικούς φορείς και ιδιώτες γιατί χωρίς αυτούς και την έμπρακτη συμπαράστασή τους όχι μόνο το Δημοτικό Τραγούδι θα υποστεί σοβαρή φθορά αλλά και το Έθνος ολόκληρο.

Αισθάνομαι την ανάγκη για μία μικρή αναφορά στους νέους. Γνωρίζουμε ότι αγαπούν τη σύγχρονη μουσική η οποία τους γοητεύει και τους συναρπάζει με την ένταση, την ταχύτητα αλλά και τον κάποιο-ας μου το συγχωρήσουν αυτό- πρωτογονισμό που κάποτε με το βίαιο ξύπνημα των ενστίκτων φθάνει ίσως και μέχρι υστερίας. Δεν τους αδικώ. Έχουν ανάγκη να σπάσουν τη μοναξιά τους, να γεμίσουν τα πολλά κενά μέσα τους χωρίς τα βάσανα και τους καημούς των παλαιότερων, με αισιοδοξία, με ορμή και ενθουσιασμό, με ειλικρίνεια και αγνότητα αλλά και σε ... διαμαρτυρία για τον κόσμο που καλούνται να ζήσουν. Όμως οι κίνδυνοι για οδυνηρές εκτροπές παραμονεύουν ντυμένοι με μορφή πλάνα που παγιδεύει. Γι αυτό ας προσέχουν και ας μην αντιμετωπίζουν αρνητικά την Παραδοσιακή μουσική και το Δημοτικό Τραγούδι όχι μόνο για όσα προανέφερα αλλά και γιατί είναι παντελώς ακίνδυνα. Ας το απολαύσουν λοιπόν στους γάμους και στα πανηγύρια.

Επιτρέψτε μου λίγο πριν τελειώσω να εκφράσω ένα προσωπικό καημό, κάτι σαν παράπονο μιας και μιλάμε και για μουσική. Δεν είχα τη τύχη να γνωρίζω

αστροφυσική και αστρονομία - και αυτό όχι για πρόσθετη απόκτηση γνώσεων, αλλά- για να μπορώ να συσχετίσω π.χ. τις διατονικές αντιστοιχίες τους με τα διαστημικά αντίστοιχά τους και να ακούω όπως οι αρχαίοι μας πρόγονοι (άγνωστο πως) τη μουσική των σφαιρών.

Ώρα όμως να αφεθούμε στη γοητεία της μουσικής αρμονίας, του γνήσιου Δημοτικού Τραγουδιού από τη Χ.Π.Μ. Κόνιτσας, που συνοδεύεται οργανικά από τον άρχοντα των μουσικών οργάνων, το βιολί το οποίο στα επιδέξια χέρια του μαέστρου και δασκάλου μας Χρήστου Οικονόμου παράγει όλη εκείνη τη μελωδία που απαιτείται εισαγωγικά και συνοδευτικά για την αρμονικότερη απόδοση από τη χορωδία μας των Δημοτικών Τραγουδιών που αμέσως τώρα παρουσιάζει. Όσον αφορά για μένα και πάλι σας ευχαριστώ για την ευγενή καλοσύνη που είχατε να με ακούσετε.

Καλή ακρόαση.

ΒΙΝΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

Μέλος Π.Δ.Μ Κόνιτσας

Σημ.: Η παρούσα ομιλία θα παρουσιαζόταν στους συμπολίτες μας Κονιτσιώτες σε υπαίθρια εκδήλωση της Χορωδίας Παραδοσιακής Μουσικής συνοδεία ορχήστρας, στα πλαίσια των εκδηλώσεων για τα 100 χρόνια από την απελευθέρωση.

Όμως λόγοι έξω των επιθυμιών και προθέσεων των μελών της χορωδίας η εκδήλωση δεν έγινε.

Ελπίζεται η παρουσίασή της μέσα από τις φιλόξενες σελίδες του περιοδικού Κόνιτσα να ενεργοποιήσει κάποιους που έχουν η όχι μόνο τη δυνατότητα αλλά και την υποχρέωση να προστατεύουν παρόμοια πολύτιμα πολιτιστικά αγαθά, όπως ίδιο είναι άλλως τε και το πνεύμα ευεργετών που αγάπησαν πραγματικά τον τόπο τους και κληροδότησαν περιουσίες για την διάσωση τέτοιων εθνικών αγαθών για τα οποία πάντα θα υπάρχουν και άνθρωποι και μέσα διάδοσής των. Θέληση να υπάρχει και ... μεράκι.

Φίλε του περιοδικού μας για θυμήσου,
έστειλες τη συνδρομή σου;

Εκδήλωση Μνήμης

Στις 12-5-2013, ημέρα Κυριακή, στην δασική θέση «Βίγλα» επάνω από το χωριό Γεροπλάτανος Πωγωνίου τελέσθηκε θρησκευτικό μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των ευκλεώς αγωνισαμένων και υπέρ πατρίδας πεσόντων στις 15-4-1943 οκτώ ελαστών σε άνιση μάχη με ιταλούς φασίστες караμπινιέρους. Τα παλικάρια που έπεσαν για ελεύθερη Ελλάδα ήταν ο Ζαχαρίας Πανάγιος από την Πυρσόγιαννη ετών 29, ο Κλεομένης Τζιμόπουλος από τους Κήπους ετών 26, ο Κώστας Βλάχος από την Κ. Μερόπη ετών 27, ο Κώστας Κασούλας από τα Δολιανά ετών 22, ο Σωκράτης Σαμαράς από τα Ανω Ραβένια ετών 34, ο Γεώργιος Παπαζώης από τα Α Ραβένια ετών 29, ο Θρασύβουλος Παπαζώης από τα Α.

Ραβένια ετών 22 και ο Χρήστος Στεφανάτος από το Βασιλικό ετών 20. Προς τιμή τους στήθηκε από τους συναγωνιστές τους απέρριπτο μνημείο στον τόπο της θυσίας. Το γεγονός της φονικής μάχης εξιστόρησε στην λιτή και συγκινητική τελετή με αδρά λόγια ο Σωτήρης Τουφίδης που έχει εκδώσει και σχετικό βιβλίο. Στις σακάτικες μέρες που ζούμε η μνημόνευση εκούσια θυσιασθέντων στην νιότη της ζωής τους υπέρ της Πατρίδας είναι όρος για την ύπαρξή μας. Το αίμα τους που πότισε ανοιξιάτικα χορτάρι και κλαδιά στην «Βίγλα» ασ υπενθυμίζει σε όλους μας το πατριωτικό μας χρέος. Αιωνία η μνήμη τους.

Κόνιτσα 13-5-2013

Β. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

Σ.Σ.

Με την ανέγερση του Μνημείου σ' αυτή τη θέση τιμούνται τα οκτώ παλικάρια που έπεσαν στις 15/4/1943 από τα βόλια των Ιταλών φασιστών του αρχιβασανιστή μελανοχίωνα Τζούλιο στην ενέδρα που είχαν στήσει αντάρτες της περιοχής.

Ο διαβόητος Τζούλιο, δ/της της Καραμπινιερίας Κόνιτσας, είχε γίνει μάστιγα για τα χωριά της Κόνιτσας όπου πήγαινε για αναζήτηση κρυμμένων όπλων και έδερνε ανηλεώς χωρικούς που υποδείκνυαν κάποιους συνεργάτες του (Έλληνες).

(Για περισσότερες λεπτομέρειες, στο βιβλίο «Αγώνες και θυσίες» Σ. Τουφίδη - 1988).

Οι νεκροί ήταν:

Γιώργ. Παπαζώνης Ζαχ. Μ. Πανάγιος Θρασ. Παπαζώνης Κλεομ. Φ. Τζιμόπουλος

Κ.Δ. Βλάχος Κ.Γ. Κασούλας Σωκρ. Θ. Σαμαράς Χρήστος Στεφανάτος

ΑΠΡΟΣΚΛΗΤΟΙ ΝΥΧΤΕΡΙΝΟΙ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ

Παράξενες εγκεφαλικές δραστηριότητες συμβαίνουν συχνά κατά τη διάρκεια συνήθως, της νύχτας σε καταστάσεις παρατεταμένης αϋπνίας ή ευχάριστων όσο και εφιαλτικών ονείρων και ιδιαίτερα μετά από μια ξαφνική διακοπή αυτών εφόσον παραμένει αδύνατη η επανασυγκόλληση και η ολοκλήρωση τους.

Η νύχτα της σιγαλιάς και του ζόφους, της ηρεμίας και του θυμού φωτίζει τα σκοτεινά δώματα των σκέψεων και των ονείρων μας, μ' ένα άυλο και καθαρό φώς για να διευκολύνει το μέλλον ίσως τις γυναικείες εκείνες μορφές που λέγονται «Έγνοιες» και τις ακόλουθες αυτών «τύψεις» ή «γαλήνιες» αόρατες υπάρξεις ώστε ν' αρχίσουν στην συνέχεια, τον απρογραμμάτιστο και ιδιόμορφο διάλογο με τον καθένα μας.

Οι «Έγνοιες» είναι οι νεανικές, μεσήλικες και γερασμένες θυγατέρες του χρόνου που παρουσιάζονται τακτικά σε στιγμές έντονης μοναξιάς, αϋπνίας, ψυχοσωματικής έντασης ή κατά την απότομη διακοπή των κάθε λογής ονείρων, στα όρια μεταξύ ύπνου και ξύπνιου.

Αρχικά μπορεί να φαίνεται πως δημιουργούνται προβληματισμοί, ψυχικές αναταραχές, ανησυχίες, μελαγχολίες, άγχος και αγωνίες που τυραννούν και ενοχοποιούν, αλλά όλες τους αποκαλύπτουν μεγάλες αλήθειες που φωτίζουν κρυφές πτυχές της ψυχής και δείχνουν το δρόμο που πρέπει να ακολουθήσου-

με στη ζωή ώστε να αποφύγουμε τα σφάλματα, να συμπληρώσουμε τις παραλείψεις και να διορθώσουμε τη συμπεριφορά μας απέναντι στους συνανθρώπους μας που πιθανώς αδικήσαμε αλλά και στους εαυτούς μας, αφού στο φως της ημέρας αδυνατούμε πολλές φορές να εξηγήσουμε τη σκοπιμότητα των αποχιών και των πράξεων προς αυτούς.

Οι «Έγνοιες» όσο κι αν μας τυραννούν και μας κατατρώγουν, τις ώρες εκείνες, μας εφοδιάζουν αδάπανα με γνώση και σοφία διαμορφώνοντας μια ελευθερία πνεύματος, φθάνει να έχουμε την ικανότητα αντίληψης και τη βούληση να ξεδιαλύουμε, να ερμηνεύουμε τους χρησμούς τους και να υιοθετήσουμε τις παραινέσεις τους.

Νεανικές έγνοιες της πρώιμης ηλικίας των ενθουσιασμών των αγώνων και του σχεδιασμού του μέλλοντος, κυριαρχούν μέχρις ότου επιτευχθούν οι στόχοι αποκατάστασης των ατόμων.

Διευκολύνεται έτσι η θετική κίνηση προς την επιτυχία με επιθυμητή κατεύθυνση προς την ευτυχία έστω τη σχετική.

Όψιμες έγνοιες άλλων ηλικιών αξιολογούν αποχίες, σφάλματα, αμέλειες, παραλήψεις, αποφάσεις και γενικότερα τις πράξεις μας ή τις ανεκμετάλλευτες ευκαιρίες της ζωής.

Υποβοηθούν τα έργα μας και συντελούν στην καλύτερη κατανόηση της ση-

μασίας και της αποστολής μας στον κόσμο διορθώνοντας τα λάθη μας.

Η αυστηρή του κρίση ενοχλεί και προκαλεί τυραννικά συναισθήματα αλλά όσο κι αν πονούμε αυτές μας υποδεικνύουν το δίκιο, διδάσκουν την πραότητα, συνιστούν τη συγχώρεση υπενθυμίζουν τη Βοήθεια στους πάσχοντες, στους αδυνάτους, στους μοναχικούς και συμβάλλουν σημαντικά στην αυτογνωσία, προκρίνοντας την Αγάπη σαν τον ουσιαστικό και πρωτεύοντα παράγοντα ειρήνης, συναδέλφωσης, ευημερίας και ευτυχίας των ανθρώπων.

Όμως αναγκαία προϋπόθεση αποκωδικοποίησης της κάθε έγνοιας θεωρείται η ικανότητα επεξεργασίας πάνω στο υποσυνείδητο ώστε να ενεργοποιηθεί στη συνέχεια και θετικά η συνείδηση μας.

Σε αντίθετη περίπτωση τα τυφλά όργανα της έγνοιας οι τύχεις αναλαμβάνουν την εργασία ψυχικής καταπόνησης και τυραννίας.

Αβίαστα αν δεχτούμε τις κρίσεις

και επικρίσεις που οι έγνοιες επιφέρουν συχνά κατά τις νυχτερινές συνήθως ώρες, πάνω στην ύπαρξη μας και αν τις ενστερνιστούμε στις καρδιές, στις σκέψεις και τις κάνουμε πράξεις τότε θα μπορέσουμε να ελευθερωθούμε απ' τα κυρίαρχα γήινα πάθη και τις εμμονές ιδέες, αγωνίες ώστε να ξαναβρούμε το χαμένο εαυτό και ανθρωπιά μας.

Στις τυραννικές έγνοιες μετά την επεξεργασία και ανάλυση των νυχτερινών και όχι μόνον διαλόγων, ας αντιπάρξουμε τον ανανεωμένο και βελτιωμένο εαυτό μας για ν' απολαύσουμε τα αγαθά της ψυχικής γαλήνης, της ηρεμίας και της συνειδησιακής χαλάρωσης, αλλά και τη λυτρωτική απόλαυση του ύπνου, έχοντας περιορίσει τη δράση των ψυχοκτόνων τύψεων και αναδείξεις τις θυγατέρες της «γαλήνης».

Το φως της επόμενης ημέρας πρέπει να μας βρει, ήρεμους, νηφάλιους, αποφασιστικούς, δίκαιους και αγαθούς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΟΠΙΑΝΝΗΣ

Στην αγαπημένη μας ανηψιά Άννα-Μαρία, κόρη του Κώστα και της Ελένης Αποστόλου από το Πάπιγκο, που πήρε το πτυχίο Εφαρμοσμένης Πληροφορικής του Πανεπ. Μακεδονίας, συγχαίρουμε θερμά και της ευχόμαστε να είναι γερή, τυχερή και καλή σταδιοδρομία.

Οι θείοι της Ανδρέας και Χαρίκλεια Αποστόλου

«Μόλιστα-Μοναστήρι-Γαναδιό» τρία χωριά-μια μοναδική εμπειρία

Είχε προαποφασισθεί πριν από καιρό στο Λύκειο μας πως θα πραγματοποιηθεί ένα οδοιπορικό στα χωριά της Κόνιτσας, ένα οδοιπορικό χρηματοδοτούμενο, όπως και κάθε χρόνο, από το κληροδότημα «Τζουμέρκα». Στόχος αυτής της εκδρομής δεν ήταν άλλος από το να γνωρίσουμε, εμείς οι μαθητές, την περιοχή μας, να έρθουμε κοντά στη φύση και φυσικά να αγαπήσουμε ακόμη περισσότερο τον τόπο μας, την περιοχή της Κόνιτσας. Έπρεπε λοιπόν να διαλέξουμε έναν συγκεκριμένο περιορισμό. Έτσι και έγινε. Μετά από ψηφοφορία αποφασίστηκε σχεδόν ομόφωνα φετινός μας προορισμός να αποτελέσουν τα πέτρινα χωριά «Μόλιστα-Μοναστήρι-Γαναδιό».

Ξημέρωνε Πέμπτη 10 Απριλίου. Ήταν η ημέρα της εκδρομής. Η αγωνία και ο ενθουσιασμός άρχισε να κυριεύει τους μαθητές όσο πλησίαζε η ώρα της αναχώρησης. Πολλοί μαθητές είχαν εξοπλισθεί με φωτογραφικές μηχανές προκειμένου να αποθανατίσουν φυσικές ομορφιές και προσωπικές στιγμές, αλλά και να πάρουν μέρος στο διαγωνισμό φωτογραφίας που θα πραγματοποιούσε το σχολείο μας με τη λήξη του σχολικού έτους.

Η ώρα πλησίαζε 8.30, τα παιδιά άρχισαν ήδη να συγκεντρώνονται στο σημείο συνάντησης και τα λεωφορεία εί-

χαν ανοίξει τις πόρτες τους για να επιβιβαστούμε. Όλα ήταν έτοιμα και η εκδρομή μας ξεκίνησε. Μέσα στο λεωφορείο επικρατούσε κλίμα ενθουσιασμού και χαράς. Δεξιά και αριστερά μας βλέπαμε τα βουνά της οροσειράς της Πίνδου, με κυρίαρχα ανάμεσά τους το Σμόλικα, το Γράμμο και την Τύμφη και κύριο χαρακτηριστικό τους φυσικά τα πευκοδάση, αλλά και τα γραφικά χωριά στους πρόποδες τους. Και ενώ όλοι παρατηρούσαμε τις φυσικές αυτές ομορφιές βρεθήκαμε ξαφνικά να αντικρίζουμε το πρώτο πέτρινο χωριό, τη Μόλιστα.

Η εικόνα που βλέπαμε μπροστά μας ήταν πανέμορφη. Αφήσαμε το λεωφορείο στην είσοδο του χωριού και περπατώντας φτάσαμε στο εσωτερικό του. Μας υποδέχτηκε ο πρόεδρος του τοπικού διαμερίσματος, ο οποίος και μας ξενάγησε στη μεγαλοπρεπή εκκλησία του χωριού. Η εκκλησία ήταν αφιερωμένη στον Άγιο Νικόλαο και το κυριότερο χαρακτηριστικό της ήταν οι αγιογραφίες που τη διακοσμούσαν, αλλά και το σκαλιστό τέμπλο της. Μετά την εκκλησία επισκεφτήκαμε το αρχοντικό του Σερίφη, έναν παραδοσιακό ξενώνα με μοναδική θέα και ιδιαίτερα φιλόξε-νους οικοδεσπότες.

Ύστερα και από αυτή την ξενάγηση οι μαθητές μείναμε ελεύθεροι να περιηγηθούμε στο χωριό ή να επισκεφτούμε

το Γαναδιό και το Μοναστήρι, εξίσου εντυπωσιακά χωριά που απέχουν από τη Μόλιστα 20 περίπου λεπτά. Το μέχρι πριν από λίγο ήσυχο χωριό είχε τώρα πλημμυρίσει από τις φωνές μας και είχε γεμίσει ζωή. Παντού έβλεπες παιδιά είτε να περπατούν και να θαυμάζουν τα καλντερίμια είτε να ψάχνουν να βρουν το ιδανικό σημείο και τη μοναδική στιγμή για να την αποθανατίσουν με τη φωτογραφική τους μηχανή και να κερδίσουν έτσι στο διαγωνισμό φωτογραφίας.

Τα περισσότερα παιδιά, αφού εξερεύνησαν τα σοκάκια της Μόλιστας σπιθαμή προς σπιθαμή, κατευθύνθηκαν προς το Γαναδιό, ενώ οι πιο τολμηροί αποφάσισαν να ανέβουν ως το Μοναστήρι. Στο Γαναδιό επίκεντρο της εκδρομής μας έγινε η κεντρική πλατεία, την οποία κοσμεί ένας πλάτανος που

βρίσκεται εκεί για πάνω από 250 χρόνια και το ύψος του ξεπερνά τα 50 μέτρα.

Κάπως έτσι κύλησε ο χρόνος σ' αυτά τα τρία χωριά και πλησίασε η ώρα της επιστροφής. Άρχισε λοιπόν η επιβίβασή μας στα λεωφορεία. Στο δρόμο κυρίαρχη θέση στις εντυπώσεις μας είχε η ιδιαίτερη φιλοξενία των λιγοστών κατοίκων των χωριών αυτών, ενώ όλοι δείχναμε ο ένας στον άλλον τις εντυπωσιακές φωτογραφίες που είχαμε τραβήξει και ανταλλάσσαμε τις εμπειρίες μας.

Χωρίς να το αντιληφθούμε φτάσαμε στην Κόνιτσα ευχαριστώντας για μια ακόμη φορά το κληροδότημα «Τζουμέρκα» που μας έδωσε και τη φετινή χρονιά τη δυνατότητα να γνωρίσουμε κάποια από τα πανέμορφα χωριά της Κόνιτσας.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΑΣΣΟΣ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ-ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Στο τεύχος 169/2013 του περιοδικού ΚΟΝΙΤΣΑ δημοσιεύθηκε επιστολή του κ. Δημητρίου Κούσιου με την οποία μέμφεται το Σωματείο μας διότι «...ασχολείται μόνον, σε πολυσέλιδο υπόμνημα με την ονοματολογία μιας μελλοντικής Πινακοθήκης και σημειώνει έλλειψη εκθεσιακών χώρων στην Κόνιτσα, μη αναφέροντας καθόλου την ύπαρξη του Κ.Ε.Κ (Κούσειον Εκθεσιακόν Κέντρον), που από το 2006, χωρίς καμία απολύτως επιβάρυνση, είναι στη διάθεση του κάθε Εκθέτη-Καλλιτέχνη, χρησιμοποιήθηκε πολλαπλώς κάθε χρόνο και πολλές φορές το χρησιμοποίησε και ο ίδιος ο Δήμος για τις διάφορες εκδηλώσεις του. Φυσικά καμιά αναφορά δεν γίνεται ούτε και στο ετήσιο ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ Έπαθλο, που για 15 χρόνια βραβεύει τον πρωτεύσαντα, στις εισαγωγικές εξετάσεις των ΑΕΙ της χώρας, Κονιτσιώτη/Κονιτσιώτισα. Μήπως ενοχλεί και αυτό πρέπει να σταματήσει;»

Είμαστε υποχρεωμένοι να απαντήσουμε προς αποκατάσταση της αλήθειας με τα παρακάτω:

Α. Στο «πολυσέλιδο υπόμνημα μας» το Σωματείο μας δεν ασχολείται μόνο με την ονοματολογία μιας μελλοντικής Πινακοθήκης αλλά πρώτιστα και με την ίδρυση και λειτουργία μιας Πινακοθήκης στην Κόνιτσα, πιστεύοντας ότι υπάρχουν οι βασικές προϋποθέσεις προς τούτο, ήτοι το συγκεκριμένο και κατάλ-

ηλο κτίριο του παλιού Δημαρχείου, συγκυριότητας Δήμου Κόνιτσας και Ιδρύματος Κλέαρχου Παπαδιαμάντη και οι ιδιοκτησίας του δεύτερου πρώτοι πίνακες, που μπορούν να εκτεθούν στην Πινακοθήκη, τους οποίους συγκέντρωσε γι' αυτό τον σκοπό ο αείμνηστος, πρώτος και μέχρι το θάνατο του, Πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του Ιδρύματος αείμνηστος Γιάννης Λυμπερόπουλος. Μας ενδιαφέρει ασφαλώς και η «ονοματολογία», γι' αυτό η πρότασή μας είναι να ονομασθεί η Πινακοθήκη «Ίδρυμα Κλέαρχου Παπαδιαμάντη-Πινακοθήκη Γιάννη Λυμπερόπουλου» για να τιμηθούν με αυτό τον τρόπο και συγχρόνως οι παραπάνω αείμνηστοι Κονιτσιώτες ο ευεργέτης Κλέαρχος Παπαδιαμάντης και ο διανοούμενος Γιάννης Λυμπερόπουλος, που πολλά προσέφερε στον τόπο μας και με την γλαφυρή του πέννα. Το παραπάνω αίτημα-πρότασή μας για μόνιμη έκθεση πινάκων σε οργανωμένη σύγχρονη Πινακοθήκη που θα λειτουργεί χρονικά ανάλογα με τις δυνατότητές της, ει δυνατόν καθημερινά, δεν συνδέεται με την ύπαρξη και λειτουργία και το πολλαπλά προσφέρον στο τόπο μας Κούσειο Εκθεσιακό Κέντρο, που είχε την γενναιοδωρία και καλοσύνη να κτίσει, να οργανώσει και να προσφέρει σπάταλα στον κάθε εκθέτη-καλλιτέχνη ο κος Δημήτριος Κούσιος. Και μετά την (κάποτε στον μέλλον ελπίζομε) λειτουργία της

Πινακοθήκης η χρησιμότητα και η ανάγκη του Κούσειου Εκθεσιακού Κέντρου, που φιλοξενεί και εκθέσεις ζωγραφικής και όχι μόνο, θα υπάρχει. Είναι αυτονόητο όμως, νομίζουμε, αυτό που λέμε στο «πολυσέλιδο υπόμνημα μας», ότι η Κόνιτσα στερείται επισκέψιμων πολιτιστικών χώρων ανθρώπινης δημιουργίας με καθημερινή λειτουργία.

Β. Η μνεία στην επιστολή ότι δεν γίνεται αναφορά από το Σωματείο μας στο ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ Επαθλο δεν αληθεύει και αποδεικνύεται από τα παρακάτω ανταπόδεικτα γεγονότα:

α) Την Κυριακή 12 Αυγούστου 2012, στα πλαίσια του οργανωθέντος από το Σωματείο μας αναπτυξιακού συνεδρίου, με πρωτοβουλία μας τελέστηκε θρησκευτικό μνημόσυνο στον Μητροπολιτικό Ναό Κόνιτσας υπέρ αναπαύσεως των ψυχών και των κοιμηθέντων ευεργετών των Σχολείων μας στους οποίους συγκαταλέξαμε ονομαστικά και την Εριφίλη Κούσιου, δηλαδή με φροντίδα μας μνημονεύτηκε και τιμήθηκε ως ευεργέτης των Σχολείων μας-λόγω της καθιερώσεως στην μνήμη της του Εριφίλειου Επάθλου από τον γιο της- η μητέρα του επιστολογράφου αείμνηστη Κονιτσιώτισσα Εριφίλη Κούσιου. Το χρονικό του συνεδρίου και του μνημόσυνου δημοσιεύθηκε στο τεύχος 165, Ιουλίου -Αυγούστου 2012 σελίδες 227 και 228, του περιοδικού ΚΟΝΙΤΣΑ.

β) Στην από 7-2-2012 συγχαρητήρια επιστολή του Σωματείου μας προς την Αφροδίτη Κήτα, που είχε λάβει το Ερι-

φίλειο Έπαθλο για το έτος 2011, και με αφορμή αυτή την βράβευση, γράφουμε μεταξύ των άλλων «Επιθυμία μας είναι, εάν τα οικονομικά μας καλυτερεύσουν, να καθιερώσουμε και εμείς χρηματικό έπαθλο για τον άριστο-η απόφοιτο-η, στη μνήμη των αποβιωσάντων καθηγητών και αποφοίτων του Γυμνασίου μας-Λυκείου μας μιμούμενοι την γενναία πράξη του συμπατριώτη μας Δημητρίου Κούσιου, που σ' αυτόν εκφράζουμε την ευγνωμοσύνη μας. Στο πρόσωπό σας κα Αφροδίτη Κήτα τιμάμε και όλους τους μέχρι τώρα άριστους και άριστες που βραβεύτηκαν με το «ΕΡΙΦΙΛΕΙΟ ΕΠΑΘΛΟ» και ελπίζουμε με το λαμπρό μυαλό τους να βοηθήσουν την φίλιτη Κόνιτσα». Η επιστολή μας δημοσιεύθηκε στο τεύχος 162, Γενάρη -Φλεβάρη 2012 σελ. 78, του περιοδικού ΚΟΝΙΤΣΑ.

γ) Από την ίδρυση του Σωματείου μας και κάθε χρόνο κατά την απονομή του Εριφίλειου Επάθλου στο Δημαρχείο στον επιτυχάνοντα την μεγαλύτερη βαθμολογία κατά τις εισαγωγικές εξετάσεις στις Σχολές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κονιτσιώτη μαθητή (ή μαθήτρια) ο υπογράφων το παρόν κείμενο Πρόεδρος του Σωματείου μας με μέλη του διοικητικού του Συμβουλίου παριστάμεθα και συμμετέχουμε στην εκδήλωση, έτσι κάναμε και εφέτος, τιμώντας με αυτό τον τρόπο την μνήμη της αείμνηστης Εριφίλης Κούσιου, που το όνομά της φέρει το έπαθλο, ευγνωμονώντας τον αθλοθέτη επιστολογράφο κο Δημήτριο

Κούσιο για την πρωτοβουλία να καθιερώσει το χρηματικό έπαθλο και συγχαίροντας τον αριστεύσαντα μαθητή ή μαθήτρια.

Από τα παραπάνω βγαίνει αβίαστα το συμπέρασμα ότι ως Σωματείο τιμήσαμε (και θα τιμούμε) και την αείμνηστη Εριφίλη Κούσιου και τον αθλοθέτη του «ΕΡΙΦΙΛΕΙΟΥ ΕΠΑΘΛΟΥ» κο Δημήτριο Κούσιο και η επιστολή του μας αδικεί, είμαστε όμως βέβαιοι όχι από πρόθεση αλλά επειδή δεν μπόρεσε να παρακολουθήσει την δράση μας.

Τελειώνοντας συμφωνούμε απόλυτα με την κατακλείδα της επιστολής του κου Δημητρίου Κούσιου ότι κάθε ενεργός και δημιουργική απασχόληση-χωρίς περιττά λόγια-στην λύση των προβλημάτων της μοναδικής Κόνιτσας θα ικανοποιούσε όλους τους Κονιτσιώτες.

Κόνιτσα 30 Μαΐου 2013

Ο Πρόεδρος
του Διοικητικού Συμβουλίου
ΣΠΥΡΟΣ ΓΚΟΤΖΟΣ
κιν. 6944908818

Κηφισιά, 14 Ιουνίου 2013

Αξιότιμιε κ. Τουφίδη

Σε συνέχεια της από 14-4-2013 σύντομης επιστολής μου, που είχατε την καλοσύνη να δημοσιεύσετε στο υπ' αριθμ. 169 τεύχος του περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ», έλαβα την από 3-6-2013 4/σέλιδη επιστολή του ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ-ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ, με το απαράδεκτα πολύλογο και καθόλου κολακευτικό περιεχόμενό της. Αρνούμενος να εμπλακώ σε οποιαδήποτε περαιτέρω συζήτηση επί του θέματος και εφ' όσον δημοσιευθεί η εν λόγω επιστολή στο περιοδικό σας, ευχόμενος κάθε επιτυχία στους στόχους του ανωτέρω Συνδέσμου (ονοματολογία & ίδρυση Πινακοθήκης, καθιέρωση αντίστοιχου Επάθλου, κ.λ.π.), είμαι υποχρεωμένος – κοινοποιώντας την επιστολή μου αυτή στα άλλα δύο Μέλη της απονομής του «ΕΡΙΦΙΛΕΙΟΥ ΕΠΑΘΛΟΥ» να αναστείλω την απονομή του εν λόγω Επάθλου στην Κόνιτσα και την λειτουργία του «ΚΟΥΣΕΙΟΥ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ (Κ.Ε.Κ.)».

Με κάθε τιμή

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΩΝ. ΚΟΥΣΙΟΣ
Δρ. Πολιτικός Μηχανικός

Κοιν. Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Δριύνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης κ. Ανδρέα-Δήμαρχον Κονίτσης κ. Παναγιώτη Γαργάλα.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Το φετινό Πάσχα (5 Μαΐου) γιορτάστηκε με καλοκαιρία. Παρά την οικονομική κρίση, πολλοί συμπατριώτες μας επισκέφτηκαν τις πατρογονικές εστίες για να γιορτάσουν μακριά από τις θορυβώδεις πόλεις.

- Μετά το φόνο εβδομηντάχρονου και της γυναίκας του στα χτίσματα Πωγωνίου από αλβανό πρώην κατάδικο, ο Δήμος Πωγωνίου με απόφαση του Δημ. Συμβουλίου έκλεισε συμβολικά για μια ώρα το τελωνείο της Κακαβιάς.

- Αρκετός κόσμος παρευρέθηκε στη συγκέντρωση όπου ο Δήμαρχος κ. Καψάλης, εκφράζοντας την αγανάκτηση όλων των κατοίκων του Πωγωνίου, ζήτησε από τον αρμόδιο Υπουργό και την Κυβέρνηση την άμεση επάνθρωση των Αστυνομικών Τμημάτων και των Στρ. φυλακίων για την αστυνόμευση της περιοχής. Εγκληματίες και διακινητές ναρκωτικών «αλωνίζουν την περιοχή και οι εναπομείναντες κάτοικοι των χωριών νιώθουν πλήρη ανασφάλεια».

- Για συμπάρταση στο Δήμο Πωγωνίου έκλεισαν συμβολικά τα τελωνεία Μέρτζιανης και Σαγιαδάς μετά από αποφάσεις των Δήμων Φιλιατών και Κόνιτσας γιατί το ίδιο πρόβλημα αντιμετωπίζουν και οι άλλες περιοχές στα σύνορα με την Αλβανία.

- Δυστυχώς ο αρμόδιος Υπουργός τηρεί «σιγήν ιχθύος» και οι Δήμαρχοι παρά τις εκκλήσεις της δεν παίρνουν μέχρι τώρα καμιά απάντηση...

- Στις 16/6 έγινε έκτακτη συνεδρίαση στο Δήμο με συμμετοχή πολιτών και παρουσία του Σεβ. Μητροπολίτη όπου έγινε συζήτηση για το φημολογούμενο κλείσι-

μο του στρατοπέδου του 583 τ.π. με ψήφισμα την απόλυτη αντίθεσή τους σ' αυτές τις ενέργειες.

- Στις 26/6 η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δ. Μακεδονίας και ο Δήμος Κόνιτσας διοργάνωσε στην Κόνιτσα εκδήλωση με θέμα «Το αγριόγιδο της Β. Πίνδου και η ανάγκη της ουσιαστικής προστασίας του».

- Στις 27/6 με τη λήξη των μαθημάτων της Μουσικής Σχολής πραγματοποιήθηκε εκδήλωση στο αμφιθέατρο του Δήμου.

- Στις 29/6 από τους Δήμους Ζαγορίου και Κόνιτσας οργανώθηκε εκδήλωση στη Βοβούσα για το θέμα της φημολογούμενης εκτροπής του Αώου.

- Η ομοσπονδία Αδ/των επαρχίας Κόνιτσας οργάνωσε μονοήμερη κρουαζιέρα στο Σαρωνικό (Πόρο-Υδρα-Αίγινα) για την 21-7-13.

ΒΙΒΛΙΑ

Λάβαμε από τον Πολιτιστ. Σύλλογο Καστάνιανης Πωγωνίου το νεοεκδοθέν βιβλίο «Περί Καστάνιανης Πωγωνίου».

Είναι ο Β΄ τόμος με «θησαυρίσματα & Ανάλεκτα».

Περιλαμβάνει Λαογραφικά και ιστορικά στοιχεία του Ακριτικού χωριού από παλιότερα και νεώτερα χρόνια. Αξιέπαινος ο Σύλλογος για το έργο του και παράδειγμα προς μίμηση.

(Για τους ενδιαφερόμενους:
τηλ. Συλλόγου 2657023901)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ**Γεννήσεις:**

- Στις 29/5 ο Γιάννης και η Μαρία Τουφίδη απόκτησαν στα Γιάννινα κοριτσάκι.
- Στη Θεσ/νίκη την 22-5-2013 η Ανθή Π. Νάτση και ο Στράτος Χατζηστεφάνου απέκτησαν το τρίτο τους παιδί (κοριτσάκι) να τους ζήσει.
- Να μας ζήσει και η 2η εγγονή του αγαπητού φίλου Σωτήρη Παναγιώτη.

Βαπτίσεις

- Στις 12/5 βάπτισαν στην Κόνιτσα το αγοράκι τους ο Χρήστος και η Ολυμπία Παπαμιχαήλ. Όνομα: Θωμάς.
- Στις 12/5 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα ο Δημήτριος Καραφέρης του Θωμά.
- Στις 6/5 ο Παύλος Νίκου του Νικολάου στη Μελισσόπειρα.
- Την 1/6 ο Νίκος και η Γεωργία Μυριούνη βάπτισαν στην Αθήνα την κορούσα του. Όνομα Ελπίδα.
- Την 1/6 στο Ελεύθερο ο Αθανάσιος και η Ολυμπία Ματσάκη βάπτισαν το τρίτο τους παιδί. Όνομα Γεώργιος.
- Στις 16/6 βάπτισαν το κοριτσάκι τους στην Κόνιτσα ο Νίκος Γαϊτανίδης και η Μαρία Μωυσίδου. Όνομα: Μαρίνα-Αλεξάνδρα.

Γάμοι:

- Στις 22/6 στο Μοναστήρι Ιακώβου-Δολιανών έγινε ο γάμος του Βαγγέλη Σφακιανάκη και της Αλεξάνδρας Φαρμάκη και ακολούθησε δείπνο και γλέντι στην πλατεία του χωριού όπου αντάμωσε η κρητική λύρα με το Πρωγωνήσιο κλαρίνο.

Απεβίωσαν:

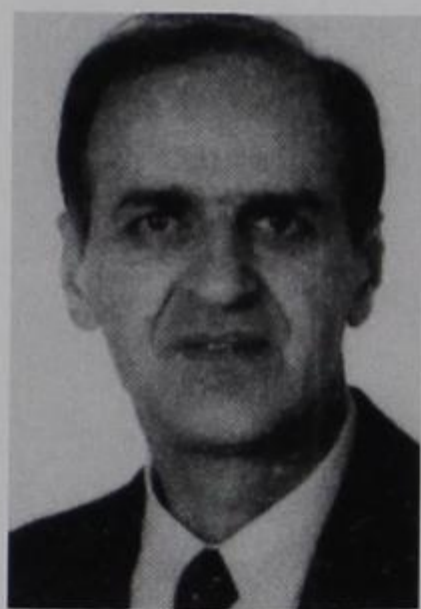
- Στις 10/5 ο Ευάγγελος Καλιάμης στην Ηλιόραχη.
- Στις 13/5 η Κωνσταντώ Τσιαλιαμάνη στην Κόνιτσα.
- Στις 14/5 ο Θεοχάρης Πλατής στο Ελεύθερο.
- Στις 23/5 η Γεωργία Γιάννου στην Αγ. Παρασκευή.
- Στις 24/5 η Βικτωρία Διακοπούλου στην Πουρνιά.
- Στις 29/5 η Όλγα Φιλίππου στην Πρέβεζα.
- Στις 30/5 ο Ηλίας Βαΐλας στην Αγ. Παρασκευή.
- Στις 5/6 η Σταματία Παρασκευά στο Μάζι.
- Στις 8/6 ο Νικόλαος Κοτσιάφτης στο Μάζι.
- Στις 14/6 η Ευθαλία Παπαζήκου στο Γαναδιό.
- Στις 25/6 ο Κων/νος Ζήκας στην Εξοχή.

Μνήμες:

- Στην μνήμη του αλησμόνητου Απόστολου Ζιακόπουλου που έφυγε από τη ζωή στις 20/3 σε ηλικία 91 ετών τα παιδιά του προσφέρουν 100 ευρώ στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ».
- Στη μνήμη της Βικτωρίας οι κόρες της Χρυσάνθη Διακοπούλου, Βασιλική Ζήδρου και τα εγγόνια της προσφέρουν στο περιοδικό Κόνιτσα το ποσό των εξήντα ευρώ.
- Στη μνήμη του Μιχ. Ζώτου η κόρη του Αντωνία προσφέρει στο περιοδικό μας 50 ευρώ.

Αυτοί που έφυγαν

† Πέντε χρόνια από τότε...

Ήταν πριν από πέντε χρόνια, 13 Ιουλίου 2008. Συγκλονιστική η θλιβερή είδηση. Ο Βασίλης Χρηστίδης, ο συγχωριανός μας, ο γιατρός μας, είχε φύγει.

Τόσο γρήγορα, τόσο αναπάντεχα, στα εξήντα του. Η ασθένειά του δεν του είχε δώσει χρόνο, δεν του είχε αφήσει περιθώριο να παλέψει.

Έξι συνάδελφοί του από τον Ευαγγελισμό της Αθήνας, όπου ασκούσε το λειπούργημά του, γιατρός-χειρουργός, τον είχαν συνοδεύσει μέχρι την τελευταία του κατοικία στην Πουρνιά. Ένδειξη αναγνώρισης, σεβασμού και αγάπης στο πρόσωπό του.

Το ήθος του Βασίλη Χρηστίδη, το ενδιαφέρον του για την ιατρική επιστήμη, το καθήκον του και το ενδιαφέρον του για τους συνανθρώπους του ήταν γνωστό τόσο στο ιατρικό περιβάλλον του όσο και στο ευρύτερο κοινωνικό.

Ο ασθενής του ή όποιος άλλος τον επισκεπτόταν στον Ευαγγελισμό για θέματα υγείας ήταν πάντα ο πλησίον του, είτε αυτός ήταν συγχωριανός είτε άλλος συμπολίτης γνωστός ή άγνωστος. Το ενδιαφέρον του ήταν πραγματικό και άμεσο και αν η περίπτωση δεν ήταν της δικής του ειδικότητας παρέπεμπε τον ασθενή ή

ενδιαφερόμενο με μεσολάβησή του στον ειδικό. Αυτή η στάση του, η ανθρώπινη, ενδυνάμωνε όλους και από όλους είχε αγαπηθεί και είχε τον σεβασμό τους.

Στο χωριό που το επισκεπτόταν συχνά, ιδίως κατά τα καλοκαίρια με την οικογένειά του, ήταν πάντα ο απλός συγχωριανός. Μαζί τους στο πανηγύρι, στη διασκέδαση, σε κάθε χαρά αλλά και σε λύπη, μαζί τους και σταυροπόδι στο δάπεδο για κατανυχτική απόλαυση μοιρολογιού, ξεδίψασμα ψυχής, από δεξιοτέχνες μουσικούς της περιοχής μας.

Ήταν πολύ δεμένος με το χωριό, τη φύση του, τους ανθρώπους του, την ιστορία του, τις παραδόσεις και τα έθιμά του. Δεμένος και με τους προγόνους του, την αρχοντική οικογένεια Χρηστίδη απ' την οποία καταγόταν, τιμώντας πάντα τη μνήμη τους.

Άοκνος εργάτης και για ό,τι αφορούσε το χωριό, είτε ως μέλος του Δ.Σ. της Αδελφότητας των συγχωριανών μας είτε ως μέλος της Ε.Ε. του Κληροδοτήματος Β. Εξάρχου. Πρόθυμος πάντα και δραστήριος σε όλα.

Ο Βασίλης Χρηστίδης ήταν και ως οικογενειάρχης υποδειγματικός. Με την σύζυγό του Μαίρη Μανιάτη, παιδίατρο, απέκτησαν τρία παιδιά, θυγατέρα και δυο γιούς, τα μεγάλωσαν, τα σπούδασαν και με την αγάπη του πατέρα τους για το χωριό εμβολιάστηκαν κι εκείνα, όπως και η μητέρα τους. Αγάπη που τους φέρνει συχνά στο χωριό.

Επιθυμία του Βασίλη Χρηστίδη ήταν να ταφεί στο ίδιο ιερό χώμα όπου είχαν ταφεί οι παππούδες του, οι γονείς του και ο αδερφός του, στο νεκροταφείο του Αγίου Νικολάου. Κι όταν είχε φτάσει εκείνη

τη μέρα, 13 Ιουλίου 2008, και η ώρα της εξόδιας ακολουθίας, από την κεντρική εκκλησία των Ταξιαρχών, οι συγχωριανοί δεν είχαν αφήσει να μεταφερθεί η σορός του στον Αϊ-Νικόλα με όχημα. Είχαν πάρει οι ίδιοι στα χέρια τους την κεντρική κλίνη από αγάπη και σεβασμό στον αποβιώσαντα συγχωριανό μας, να τον κρατήσουν για λίγο ακόμη κοντά τους, πριν τον δεχτεί η ιερή πατρίδα γη.

Έχουν περάσει από τότε πέντε χρόνια αλλά ο Βασίλης Χρηστίδης θα είναι πάντα στην καρδιά μας.

Κ.Θ.

† Λάμπρος Μάλαμας

Πέρασε ένας χρόνος που έφυγε από κοντά μας ο πολυβραβευμένος συγγραφέας, ποιητής και λογοτέχνης, ο αξέχαστος Λάμπρος Μάλαμας.

Το μαχητή αυτόν του ελεύθερου πνεύματος και της αλήθειας με το φωτεινό μυαλό, τη γενναία καρδιά, το ηθικό μεγαλείο της ψυχής του που είχε το θείο χάρισμα να βλέπει και να εκφράζεται σωστά κι έχει επιτελέσει θεάρεστο έργο με ανεκτίμητη προσφορά, γνώρισα για πρώτη φορά το 1983 όταν ήρθε στο Κεντρικό Ταχυδρομείο Ιωαννίνων να στείλει δέματα με βιβλία σε χώρες του εξωτερικού.

Ζήτησε να με γνωρίσει από πληροφορίες που είχε από το θείο μου Νίκο Ζιού-

νη από Θεοτόκο «ΑΝΤΑΡΤΗΣ ΣΤΑ ΨΗΛΑ ΒΟΥΝΑ» με τον οποίο είχε κοινούς αγώνες και οικογενειακή φιλία.

Αφού είσαι ανιψιός του αδελφικού μου φίλου Νίκου, είσαι δικός μου, είπε προτού καθίσει στην καρέκλα του γραφείου μου.

Αυτός ο αρρενωπός άνδρας με τη λεβέντικη κορμοστασιά του, με το χαρούμενο και γελαστό πρόσωπο, με το απλό ντύσιμό του και την τραγιάσκα του, με το πλούσιο-σοφό πνεύμα του και τις γλυκές σοβαρές κουβέντες που έβγαιναν από τα χείλη του κέρδιζε αμέσως και τον πιο δύσκολο συνομιλητή του. Εκείνη τη στιγμή μου αφιέρωσε ένα από τα βιβλία του «Ο Πρωτοκαπετάνιος» (Ιστορική Τραγωδία της Εθνικής Αντίστασης).

Με το Λάμπρο Μάλαμα και το Νίκο Ζιούνη γυρίσαμε όλα τα βουνά και τα χωριά του Γράμμου και του Βίτσι.

Τίμησε πολλές φορές το χωριό μας, Κεφαλοχώρι με την παρουσία του και συμμετείχε σε πολλές εκδηλώσεις της Κοινότητάς μας.

Γίναμε οικογενειακοί φίλοι κι έχω επισκεφθεί πολλές φορές το σπίτι του στα Γιάννενα, όπως κι εκείνος το δικό μου στο χωριό.

Είχα αναλάβει μια υποχρέωση να τον προμηθεύω με τσάι βουνού από το Γράμμο, την Πέτρα Μούκα και τις Αρρένες και τσίπουρο από την Καστάνιαννη, περιοχές με τις οποίες ήταν στενά δεμένος μαζί τους. Δίπλα σ' αυτό το μεγάλο άντρα μια εξαίρετη κυρία με ευγένεια, καλοσύνη και φιλοξενία στεκόταν πάντα η σύντροφος της ζωής του, Σοφία (Σοφούλα).

Διαπρεπείς κρητικοί έχουν εκφραστεί για το έργο του Λάμπρου Μάλαμα, όπως είναι: ο Βασίλης Ρώτας, ο Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος, ο Αντρέας Καραντώνης, ο Άγγελος Φουριώτης, ο Γιάννης Ιμβριώτης, ο Ευάγγελος Παπανούτσος, ο Δημήτρης Σιατόπουλος, ο Στέλιος Αρτεμάκης, ο Παύλος Παλαιολόγος, ο Λυκούργος Καλλέργης, ο Θάνος Κωστόπουλος, η Ιφιγένεια Χρυσόχου, ο Στέφανος Χρυσός, η Χρυσάνθη Ζιτσαία, ο Άγγελος Δόξας, ο Κυριάκος Διακογιάννης, ο Γιάννης Χαρατσίδης, ο Γιώργος Παπαστάμος, η Λιλίκα Λιάκου, ο Αλέκος Λιδωρίκης, η Έλλη Αλεξίου και εκατοντάδες άλλοι άνθρωποι των γραμμάτων και των τεχνών, Ακαδημαϊκοί, Πανεπιστημιακοί, Έλληνες και ξένοι μεταφραστές που ασχολήθηκαν πλατύτερα με τα έργα του.

Έχει εκδώσει πολλά βιβλία κι έχει λάβει τιμητικές διακρίσεις από διάφορες κοινωνικές οργανώσεις και τα έργα του κέρδισαν πολλά βραβεία. Εγώ ως μικρός και ταπεινός θα δανειστώ από ένα από τα έργα του το «Μικρό Βιογραφικό».

Ο Δήμος Ιωαννιτών πρέπει να αποφασίσει να δώσει σε ένα δρόμο ή σε μια πλατεία το όνομα του μεγάλου αυτού ανδρός.

ΧΡΗΣΤΟΣ Γ. ΦΑΣΟΥΛΗΣ

Συνταξιούχος Διευθυντής ΕΛ-ΤΑ

Τ. Πρόεδρος Κοινότητας Κεφαλοχωρίου

† Αφιέρωμα στο Γιάννη Σεργιάννη

Ο χρόνος περνάει πράγματι πολύ γρήγορα. Πότε κιόλας πέρασε ο καιρός που έφυγε από κοντά μας ο άνθρωπος που διέθεσε κομμάτι από τη ζωή του για το

χωριό μου· τη Μόλιστα, ο Αγαπητός φίλος Γιάννης Σεργιάννης.

Η ζωή μάς έφερε κοντά από όταν υπηρετούσε στο χωριό μου, στα πρώτα βήματα της σταδιοδρομίας του. Η αλληλοεκτίμηση που υπήρχε ανάμεσα στον πατέρα μου και το Γιάννη Σεργιάννη είχε σαν αποτέλεσμα να μας ενώσει κι εμάς.

Εγώ, ασχολούμαι αρκετά χρόνια με το Σύλλογο. Εκείνος, από την αγάπη που είχε για το χωριό μου τη Μόλιστα, ήθελε να προσφέρει εκείνο που μπορούσε, και με ρωτούσε τι σκεπτόμαστε να κάνουμε για το χωριό και μου έλεγε: «Πες μου και θα κάνω ό,τι μπορώ».

Μα εκείνος, δεν πρόσφερε απλώς, έδωσε όλο το ενδιαφέρον του για το χωριό μου τη Μόλιστα. Συνέβαλλε, βεβαίως, και το γεγονός ότι η σύντροφος της ζωής του έτυχε να είναι συγχωριανή μου.

Χρονιά 1985

Η Μόλιστα βρίσκεται σε μια άσχημη περίοδο, λόγω της καταστροφικής πυρκαγιάς που συνέβη στο κεντρικό κτήριο της πλατείας, που στέγαζε το Ταχυδρομικό Γραφείο, το Καφενείο του χωριού, το Ιατρείο και το Γραφείο του Συλλόγου.

Η αναστήλωσή του ήταν απαραίτητη, διότι το κτήριο αυτό ήταν δεμένο με τη συνέχιση-ύπαρξη του χωριού.

Ξεκίνησε μια φιλότιμη προσπάθεια με μπροστάρη το τότε Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου, με καθολική συμμετοχή των Μολιστινών, αλλά δεν μπορούσαμε να φέρουμε σε πέρας ένα τόσο σημαντικό έργο με μεγάλο οικονομικό μέγεθος.

Ο Γιάννης Σεργιάννης, που είχε τη θέληση, ήταν παρών.

Ποιός δεν θυμάται τη μεγάλη οικονομική βοήθεια που πήραμε από την πολιτεία. Ήταν ενέργεια, προσωπική, δική του.

Ποιός δεν θυμάται το μαρμάρινο δάπεδο του κτιρίου. Ήταν προσφορά του κ. Νίκου από Ιωάννινα, που ήταν φίλος δικός του.

Ποιός δεν θυμάται το Σερβίτσιο των 150 ατόμων που μας πρόσφερε φίλος του και τραπεζώναμε όλο το χωριό, το οποίο χρησιμοποιούμε έως και σήμερα.

Ποιός μπορεί να ξεχάσει τον Αρτινό Γιώργο, που μας έφερνε κιλά ψάρια και τραπεζώναμε όλο το χωριό. Ήταν φίλος δικός του.

Ποιός μπορεί να έχει διαφορετική γνώμη, όσον αφορά την παρουσία επιφανών ανθρώπων στις εκδηλώσεις του Συλλόγου: Πολιτικών, Στρατηγών, Γιατρών, Καθηγητών... Ήταν φίλοι δικοί του.

Ποιός άλλος θα μπορούσε να μας προσφέρει τόσα πολλά και χωρίς κανένα ανταλλάγμα, άλλωστε τι μπορεί να προσδοκά κανείς από ένα μικρό χωριουδάκι;

Πάντοτε, όταν συναντιόμασταν, και αυτό για κάποιο λόγο γινόταν καθημερινά, ένα από τα θέματα της συζήτησής μας ήταν το χωριό, και τη συζήτηση αυτή την ξεκινούσε πάντοτε εκείνος.

Μια μέρα μού κάνει κουβέντα για τον αυτοκινητόδρομο, μου λέει: «θα προσπαθήσω να γίνει ασφαλτος». Εγώ, το είδα μακρινό όνειρο.

Εντούτοις, η επιμονή του, ο τρόπος που ήξερε να λειτουργεί στην κοινωνία,

αποτελέσει το εφαλτήριο για να γίνει πραγματικότητα το δικό μου όνειρο και όλων των συγχωριανών μου. Τί να πρωτοθυμηθώ!!!

- Δημιουργήθηκε γήπεδο μπάσκετ ολυμπιακών προδιαγραφών.

- Το δίκτυο ύδρευσης ανανεώθηκε εξ ολοκλήρου.

- Ο δημοτικός φωτισμός επεκτάθηκε μέχρι Αγίους Αποστόλους και Αγία Παρασκευή.

- Εκδηλώσεις νεολαίας, πανηγύρια τρικούβερτα πραγματοποιήθηκαν, και είναι από τα γεγονότα που δεν ξεχνιούνται.

- Τελευταία του φροντίδα για το χωριό ήταν η παρέμβασή του, να καλυφθεί το μπετό με πέτρα του κάτω τοίχου της πλατείας.

Η διάθεσή του για προσφορά, όμως, δεν σταματά στη Μόλιτσα.

Έχω υποχρέωση να το γνωρίσω σε όλη την επαρχία, ότι ο πυροσβεστικός σταθμός στην Κόνιτσα έχει και τη δική του συνδρομή βοήθειας, για να μην πω την καταλυτική.

Αυτό που μας άφησε, όμως, μεγάλη παρακαταθήκη, είναι η αγάπη, που τη μετέφερε στα παιδιά του, για το χωριό μου.

Εκείνος, έδωσε ένα μεγάλο μέρος από τον εαυτό του για τη Μόλιτσα.

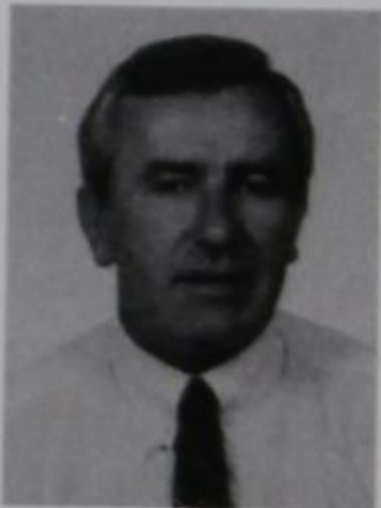
Τη στιγμή που έφυγε, όλη η Μόλιτσα ήταν εκεί, αλλά και πριν συμβεί αυτό, ο σεβασμός και η αγάπη από όλους τους Μολιστινούς ήταν απεριόριστη.

Όλα αυτά, τα ανέφερα πάντα σε διάφορες συζητήσεις. Έπρεπε, όμως, να τα γράψω για να το μάθουν και αυτοί που δεν τα ξέρουν, και παράλληλα πιστεύω ότι

προσθέτω ένα μικρό λιθαράκι στην προσωπική του βιογραφία.

Μετά τιμής
ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΕΤΣΙΟΣ ΤΟΥ ΓΕΩΡ.
Μολιστινός

† Δημήτρης Λασπονίκος

Έφυγε, πρόωρα, στα εξήντα του χρόνια, όρθιος σαν το δένδρο, ο Δημήτρης Λασπονίκος του Νικολάου, προδωμένος από την καρδιά του.

Δεν του ήταν άγνωστο το πρόβλημα, φυλαγόταν όσο μπορούσε αλλά δυστυχώς δεν τα κατάφερε.

Η κηδεία του και η ταφή του έγινε στη Λαμία στις 17 Μαΐου 1913, πόλη στην οποία γεννήθηκε μεγάλωσε και ζούσε μόνιμα με την οικογένεια του, τ' αδέρφια του και άλλους κοντινούς συγγενείς του.

Η καταγωγή του πατέρα του ήταν απ' το Μοναστήρι της δε μητέρας του από τη Μόλιστα.

Το Δημήτρη στην παιδική του ηλικία, δεν τον γνώριζα αν και είχαμε μια μακρυνή συγγένεια απ' την πλευρά της μάνας του.

Τον γνώρισα όμως καλά και συνδεθήκαμε στη Λιβαδειά όπου ερχόταν τακτικά, ως υπάλληλος του ΣΔΟΕ, για υπηρεσιακούς λόγους.

Κυρίαρχο θέμα στις συζητήσεις μας ήταν το χωριό, το Μοναστήρι με τη γκρίζα πετρόκτιστη όψη του και όνειρο του το στήσιμο ενός μικρού σπιτικού, για την

ήρεμη, κατοπινή ζωή του.

Είχε πάθος, είχε αδυναμίες, είχε πραγματική τρέλα με το Μοναστήρι. Περίμενε πως και πως να βρει λίγο χρόνο, να ξεκλέψει καμιά αδειούλα για να βρεθεί στο χωριό και ν' ασχοληθεί με το σπίτι του, που κατόρθωσε να φτιάξει εκεί, στο πατρικό του, το Λασπονικαϊκό, όπου μαζί με τα άλλα του αδέρφια ήρεμα και αγαπημένα συνυπήρχαν.

Από κοντά κι η γυναίκα του η Δήμητρα, η οποία παρότι Λαμιώτισσα τον ακολουθούσε, πάντοτε αδιαμαρτύρητα, γιατί κι αυτή αγαπούσε το χωριό σαν να ήταν δικό της.

Σ' όλη του τη ζωή ο Δημήτρης ήταν σοβαρός, μετρημένος και κοινωνικός, μετείχε σ' όλες τις εκδηλώσεις και τις μικροχαρές του χωρίου, ήταν ευχάριστος συζητητής στις παρέες και σε κάθε ευκαιρία δεν έπαυε να δίνει αφειδώς, ενδιαφέρουσες συμβουλές σ' όλους, σε θέματα φορολογικής κυρίως φύσεως, λόγω επαγγέλματος του, αλλά και της επικαιρότητας.

Δυστυχώς η αδυσώπητη μοίρα δεν τον άφησε να χαρεί τα γεράματα του, τη σύνταξη του και κυρίως τα παιδιά του τη Σοφία και το Νίκο, τα οποία άφησε ορφανά στην πιο κρίσιμη ηλικία τους.

Έτσι έκλεισε εδώ απροσδόκητα ο κύκλος της ζωής του Δημήτρη Λασπονίκου, όπως κλείνει η ζωή του κάθε ανθρώπου για να θυμηθούμε και λίγο τον Αχ. Παράσχο που μας λέει. «Το λυκαυγές είναι η νεότης, που ο έρωσ τη χρυσώνει και εξαίφνης ξημερώνει και ο άνθρωπος δεν ζει».

Αυτά τα λίγα λόγια ας είναι λόγια παρηγοριάς, στη γυναίκα του, τα παιδιά του

και τους λοιπούς οικείους του.

Στη μνήμη του, η οικογένεια του, προσφέρει το ποσό των 30 ευρώ στο περιο-

δικό μας για τις ανάγκες του. Αντίο φίλε και κοντοχωριανέ Δημήτρη

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΛΑΜΠΡΟΣ

† Μιχαήλ Ζώτος

Για κάτσετε, σιγήσετε, να ιδούμε ποιος μας λείπει. Μας λείπει ο κάλλιος του σπιτιού κι ο πρωτονοικοκυρης, που ήταν στο σπίτι φλάμπουρο, στην εκκλησιά φανάρι, το φλάμπουρο τσακίστηκε, και το φανάρι εσθήστη. Κρίμα σ' εκείνον που έπεσε, κι αλλιιά σ' εκείόν ποστάθη.

Στις 30-5-2013 και ώρα 4 το πρωί εσίγησε ο πρωτονοικοκυρης μας Μιχαήλ Ζώτος του Νικολάου και της Ιωάννας, γεννημένος στο Κάντσικο (Δροσοπηγή), ένας γνήσιος Ηπειρώτης. Στις τελευταίες μέρες του, το μόνο που τον ανακούφιζε από τους πόνους και τα βάσανα της ασθένειας του ήταν η σκέψη του χωρίου του και των συγχωριανών του. Ήδη πατέρα μας λείπεις πολύ και αν ξαναγεννιόμασταν πάλι εσένα θα θέλαμε να είχαμε για

πατέρα. Σ' ευχαριστούμε για την ζωή που μας χάρισες και τα όσα μας δίδαξες, δεν θα σε ξεχάσουμε ποτέ γιατί θα ζεις πάντα στις καρδιές μας.

Καλό σου ταξίδι

Άρχοντα μας.

Επίσης ευχαριστούμε τους κατοίκους του χωρίου Δροσοπηγή για την συμπαράσταση στο πένθος μας.

Κορωπί 18-6-2013

Η οικογένεια Μιχαήλ Ζώτου

† Βικτωρία Διακοπούλου

Στις 24-5-2013 και σε ηλικία 96 ετών έφυγε από τον κόσμο τούτο η κυρα Βικτωρία, μια γυναίκα που αντιπροσώπευε το ήθος, τις αξίες και την αξιοσύνη των γυναικών της εποχής της.

Ενταφιάσθηκε στην πατρώα γη της στο χωριό Πουρνιά ανη και τα τελευταία χρόνια την προστάτευσε η κόρη της κ. Βασιλική.

Η μακαρίτισσα Βικτωρία διέθετε δημοκρατικά φρονήματα και πρωταρχικές της αξίες ήταν η ισότητα και η δικαιοσύνη στις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων.

Στην γλυκιά μου γιαγιά Βικτώρια

Γιαγιά όταν σε σκέφτομαι, μια φράση βγαίνει από την καρδιά μου να λέω συνεχώς γλυκιά μου γιαγιά αν σκεφθώ σε βάθος μου βγαίνουν και άλλες φράσεις.

«Πονεμένη μου γιαγιά» γιατί έκρυβες το δικό σου πόνο και κρατούσες στην αγκαλιά σου τον πόνο όλων μας «προοδευμένη γιαγιά», «Σοφή γιαγιά», «Αγαπημένη μας γιαγιά».

Σε ευχαριστούμε που ήσουν παράδειγμα στην ζωή μας και μας έμαθες να σκεφτόμαστε καθαρά-σωστά και τέλος να αγαπάμε. Σε ευχαριστούμε γλυκιά μας γιαγιά Βικτωρία.

Όλοι όσοι την αγάπησαν και η εγγονή σου Εύη.

† Θεοδούλα συζ. Κων. Χούλη Λαγκάδα (1936-2013)

Στις 16 Ιουνίου 2013 πέθανε στο Νοσοκομείο Ιωαννίνων και την επομένη έγινε η κηδεία της στο χωριό μας, η θεία μου Θεοδούλα Χούλη. Τα λίγα λόγια που με ωθούν να γράψω γι' αυτήν είναι ότι θέλω να μάθουν όλοι ότι σ' αυτήν την μικρή και πρόσκαιρη ζωή υπάρχουν και άνθρωποι. Κατά κοινή ομολογία όλων των συγχωριανών αλλά και ανθρώπων που την γνώριζαν, δεν πέρασε στο χωριό μας πιο καλόκαρδος και ποιο φιλότιμος άνθρωπος. Δεν υπήρχε περίπτωση να είχε ένα πιάτο φαγητό και να μην το πήγαινε σε κάποιον που το είχε ανάγκη, παρότι και αυτή ζούσε μέσα στην φτώχεια. Όποιος ερχόταν στο χωριό και τον έβρισκε στο δρόμο, τον προσκαλούσε στο σπίτι με το χαρακτηριστικό «καμάρι, να έρθεις από το σπίτι να

σου κάνω μια πίτα, να σου δώσω ένα μπουκάλι τσίπουρο λίγα καρύδια, να ... να.... Άκουσα πολλούς να λένε! Μα τι χαζή που είναι. Όχι! δεν ήταν χαζή. Ήταν άνθρωπος! Είχε ψυχή μικρού παιδιού. Δυστυχώς η μοίρα την είχε κτυπήσει άσχημα καθώς είχε χάσει ένα παλικάρι 15 χρονών, πριν 30 χρόνια και ο καημός της ήταν αβάσταχος.

Για οικογενειακούς λόγους δεν μπόρεσα να παραβρεθώ στην κηδεία της και για το λόγο αυτό γράφω αυτά τα λίγα λόγια και ίσως να με συγχωρέσει. Να είναι καλά εκεί που πήγε. Να είναι ελαφρύ το χώμα της Λαγκάδας που την σκεπάζει. Δυστυχώς θεία μου το ταξίδι που πήγες δεν έχει γυρισμό... έχει όμως αντάμωμα.

Αιωνία σου η μνήμη

Στη μνήμη της θείας μου προσφέρω στο αγαπημένο μου περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» 50 ευρώ.

• Θα ήθελα επίσης να αναφερθώ και στον άδικο χαμό της συγχωριανής μας Μαρίας Κων. Τσιούτσιου, μιας νεαρής κοπέλας που έφυγε από τη ζωή στα 32 της χρόνια αφήνοντας πίσω δύο μικρά παιδάκια. Κρίμα!!!

Ευχαριστώ για την φιλοξενία
Παναγιώτης Φ. Νάτσης

• Οι απόφοιτοι της τάξης 1978 του Λυκείου Κόνιτσας στη μνήμη του αποβιώσαντος στις 19/4 συμμαθητή τους Μήτση Αλέξανδρου από Μάζι Κόνιτσας αντί στεφάνου προσέφεραν χρηματικά ποσά στο Γηροκομείο Κόνιτσας και στο ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ ΝΟΣΤΟΣ.

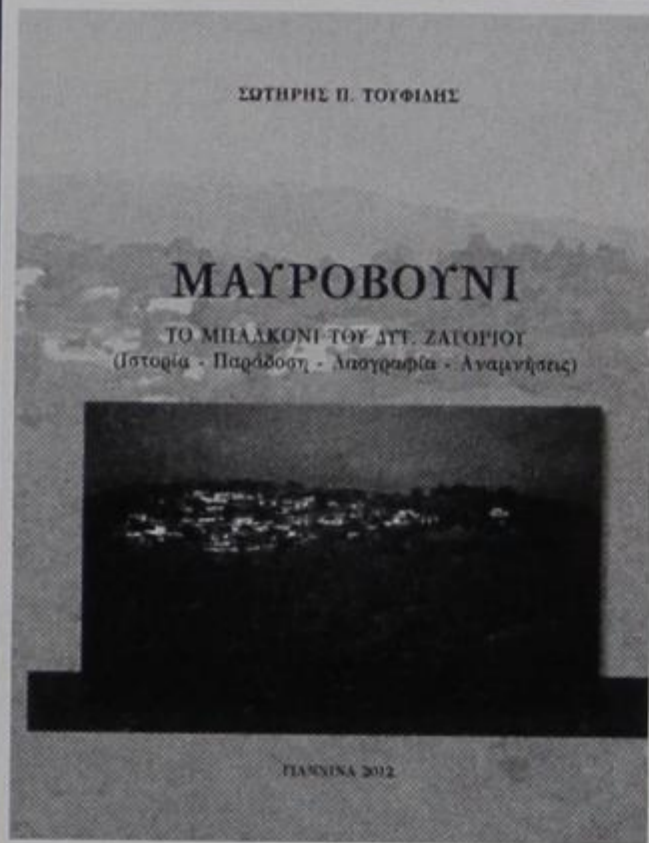
ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Παρακαλούμε όσους μας στέλνουν νεκρολογίες, να περιορίζονται σε μια - μιάμιση σελίδα (το πολύ) για την οικονομία του χώρου.

Συνδρομές

	€		
Μήλιος Βασ. U.S.A.	120	Ματσή Ολυμπία Γιάννινα	20
Πολύζος Νίκος Γερμανία	30	Σταυρίδου Κασσιανή Γιάννινα	30
Μωυσίδης Χρήστος Γερμανία	30	Ζαχαράκης Λάζος Γιάννινα	60
Λυμπεροπούλου Μαριλένα Αθήνα	150	Καλλιντέρης Παντ. Γιάννινα	45
Τσούκας Κων. Αθήνα	15	Βεζαλής Αθανξ. Γιάννινα	25
Καλτσούνης Χάρης Αθήνα	45	Λισγάρας Γιάννινα	15
Λέτσιος Ιωάννης Αθήνα	20	Νικόπουλος Αντ. Θεσ/ νίκη	20
Μαντόπουλος Χρήστος Αθήνα	20	Σκίρτα Νίκη Θεσ/νίκη	20
Μαρτσέκης Χρήστος Αθήνα	30	Δάσιου Χριστίνα Θεσ/νίκη	15
Κώστας Ανδρέας Αθήνα	15	Μουλαϊδης Θεοφ. Θεσ/νίκη	15
Μπουτζάκης Εμμ. Αθήνα	45	Μπάκας Βασ. Θεσ/νίκη	15
Παπαδημούλης Κων. Αθήνα	30	Σπανός Απόστολος Θεσ/νίκη	30
Παπαδημούλης Χρήστος Αθήνα	30	Λέτσιου Ανδρομάχη Λαμία	15
Λέτσιος Νικόλαος Αθήνα	60	Ευαγγέλου Δημ. Ηράκλειο	20
Γραβάνη Αλέκα Αθήνα	30	Κολώκα Χρύσα Κομοτηνή	15
Οικονόμου Ελευθ. Αθήνα	50	Κολώκα Σοφία Λάρισα	15
Πέτσιος Ιωάννης Αθήνα	20	Βάτσικας Θεοδ. Αγρίνιο	20
Κυρίτσης Σωτ. Αθήνα	20	Τρέσκας Κοσμάς Πάτρα	30
Ζαχαροπούλου Ευλαμπία Αθήνα	15	Λασπονίκου Δήμητρα Λαμία	30
Ζαχαροπούλου Σωζάννα Αθήνα	15	Λέτσιου Ανδρομάχη Λαμία	15
Ξεινός Σπύρος Αθήνα	15	Δημητρίου Γεωρ. Κέρκυρα	20
Γκιώκα Αλεξάνδρα Αθήνα	20	Πάντου Ελευθερία Κέρκυρα	35
Τσάγκα Βικτωρία Αθήνα	20	Κατσάνου Παρασκευή Κόνιτσα	15
Καραγιάννης Γεώργ. Αθήνα	50	Χατζεφραιμίδης Ανδρέας Κόνιτσα	20
Ζούκης Χρήστος Αθήνα	20	Παπαμιχαήλ Θωμάς Κόνιτσα	30
Μπίζος Δημ. Αθήνα	20	Πορφυρίου Παναγιώτα Κόνιτσα	15
Τσίμα Έλλη Αθήνα	20	Ζδράβου Γεωργία Κόνιτσα	50
Μπίζου Φρίντα Αθήνα	20	Χαλιαμάνη Παρασκευή Κόνιτσα	30
Ρούσης Γιώργος Αθήνα	15	Μάνου Κορνυλία Κόνιτσα	30
Γεράση Ευανθία Αθήνα	45	Παπαδήμας Νίκος Κόνιτσα	20
Αδαμαντίδης Ξενοφών Αθήνα	20	Ιερ. Οικονόμου Αθαν. Κόνιτσα	15
Τζίμος Βασίλειος Αθήνα	30	Ευαγγέλου Λαμπρινή Κόνιτσα	20
Ιατρού Ανέστης Γιάννινα	60	Κολώκας Παναγιώτης Κόνιτσα	20
Ξάνθος Αποστ. Γιάννινα	15	Γαϊτανίδης Σπύρος Κόνιτσα	20
Ξάνθου Κατερίνα Γιάννινα	15	Κίτσιου - Παντελή Ελένη Κόνιτσα	60
Καραγιάννης Κων. Γιάννινα	50	Χούσιος Θανάσης Κόνιτσα	30
Κίγκα Ελένη Γιάννινα	45	Μαλάμης Ιωάννης Κόνιτσα	20
Μπουζούλα Μαρία Γιάννινα	30	Ζών Ελένη Κόνιτσα	20
Βίλλη Φρόσω Γιάννινα	20	Κυρτζόγλου Θύμιος Κόνιτσα	45
		Ζαχαρόπουλος Παναγιώτης Κόνιτσα	15
		Ζήδρος Κ. Βασ. Κόνιτσα	45
		Κυπαρίσση Αρετή Κόνιτσα	20
		Γαϊτανίδη Ελευθερία Κόνιτσα	15

Ντεντόπουλος Παναγιώτης Κόνιτσα	30	Κόφα Πελαγία Νικάνορας	45
Ρούσος Νίκος Κόνιτσα	15	Ματσής Γιώργος Ελεύθερο	20
Σκορδάς Σπύρος Κόνιτσα	50	Λέτσιου Μελπομένη Μόλιτσα	15
Δασκάλου Χρ. Καβάσιλα	30	Τζουμάκς Βασ. Νικάνορας	20
Σακκάς Ζήσης Ελεύθερο	60	Τσίμας Νίκος Οξυά	20
Καρράς Αποστ. Ηλιόραχη	20	Θάνος Κων/νος Δολιανά	15
Ιερ. Δόνος Ευάγγ. Πηγή	20	Αδάμος Κων/νος Λαγκάδα	15
Τσινός Θωμάς Πρωτόπαπας	20	Πατσιωτού Ροϊδούλα Δροσοπηγή	20

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ

Το νέο βιβλίο του **Σωτ. Τουφίδη** με πλούσιο ιστορικό, λαογραφικό, ηθογραφικό περιεχόμενο στις 415 σελίδες του, χρήσιμο για κάθε βιβλιόφιλο.

Διάθεση: Δ/νση περιοδικού
τηλ. 26550 - 22212 - 6979138737
& Βιβλιοπωλεία: «ΔΩΔΩΝΗ» Γιάννενα &
ΕΛΕΝΗ ΚΥΡΙΤΣΗ ΚΟΝΙΤΣΑ, 26550-22434

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

1. ΚΟΝΙΤΣΑ, (Ιστορία και Πολιτισμός) Τρίτη έκδοση.
2. ΠΑΖΑΡΙΟΥ ΑΝΑΤΟΜΗ (Πολιτισμική Μαρτυρία) Εκδόσεις ΡΟΕΣ, «Οι Ηπειρώτες» β' έκδοση.
3. «Κι οι αργαλειοί δε δούλεψαν» εκδ. Ζαχαράκη Αθήνα. Τηλ. 210 8834329

ΚΟΝΙΤΣΑ. Βιβλιοπωλείο Ν. ΠΛΟΥΜΗΣ ΤΗΛ. 26550 24574

